

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΑΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΑΡΑΜΠΙΑΤΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ

Δρ. Αρχιτέκτων – Πολεοδόμος Ε.Μ.Π., Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Πειραιά

ΑΘΗΝΑ 2019

**ΑΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Ασπροπύργου, Δυτικής Αττικής, μια ημιαστική, βιομηχανική πόλη, 20 χιλιόμετρα από την Αθήνα, με 30.251 κατοίκους (2011), κυρίως, Αρβανίτες, Αρκάδες, Ηπειρώτες, επαναπατρισθέντες Πόντιους και τσιγγάνους.

Ο Ασπρόπυργος είναι μια βιομηχανική περιοχή με έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα και σοβαρή περιβαλλοντική υποβάθμιση, εξαιτίας κυρίως μιας ανάπτυξης που δεν συμμερίζεται την έννοια της προστασίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης της φέρουσας ικανότητας των οικοσυστημάτων.

Με τη μελέτη αυτή διερευνούμε το θέμα της περιβαλλοντικής ανασυγκρότησης του Δήμου Ασπροπύργου στα πλαίσια της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών.

Λέξεις κλειδιά : Αστικό Παρατηρητήριο, Δυτική Αττική, Πολεοδομική Ανάπλαση, Δήμος Ασπρόπυργου

SUMMARY

The research was conducted in the Aspropyrgos Municipality, in West Attica, a semi-urban, industrial city, 20 kilometres away from Athens, of 30.251 inhabitants (2011), mainly Arvanites, Arcadians, Epirotes, Pontians that have been repatriated and gypsies.

Aspropyrgos is an industrial area with intense environmental problems and environmental degradation, principally, because of a development that doesn't take into account the significance of protecting the environment and conserving the ability of ecosystems.

This study gives us the opportunity to expand on the environmental reconstruction of Aspropyrgos Municipality within the sustainable development and the complete Coastal Zone Management.

Keywords: Urban Observatory, West Attica, Urban design

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13
1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ.....	16
1.1 Γεωγραφική θέση της πόλης	16
1.2 Πολεοδομικές Ενότητες Δήμου Ασπρόπυργου.....	19
1.3 Πολεοδομική Ανάπτυξη της Περιοχής.....	21
1.4 Πληθυσμιακή εξέλιξη.....	24
1.4.1 Αίτια πληθυσμιακής εξέλιξης.....	26
1.4.2 Δράσεις Αντιμετώπισης Πληθυσμιακής Ανάπτυξης.....	27
1.4.3 Στέγαση- οικογενειακή κατάσταση.....	27
1.4.4 Επίπεδο μόρφωσης – Απασχόληση – Ανεργία.....	29
1.5 Ιστορικά Στοιχεία	30
1.5.1 Τα Καλύβια της Χασίας	30
1.5.2 Η Συμβολή του Χωριού στην Επανάσταση 1821	32
1.5.3 Παραδόσεις της Περιοχής	33
1.5.4 Ενδυμασία.....	34
1.5.5 Μουσική και Χορευτική Παράδοση.....	35
1.6 Τοπική Οικονομία	37
1.7.1 Δράσεις Αντιμετώπισης της Ανεργίας	40
2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΖΩΝΗ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ.....	41
2.1 Βιομηχανική ζώνη	41
2.2 Ορισμοί Βιομηχανικού και Βιοτεχνικού Πάρκου	43

2.3	Οριοθέτηση Βιομηχανικής Ζώνης	45
2.4	ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ Δωλιστηρίων	47
2.5	ΒΙΟΠΑ ΝΑΤΟ	48
3.	ΛΙΜΝΗ ΚΟΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ ΚΑΙ ΛΟΦΟΣ ΗΧΟΥΣ	55
3.1	Τοποθεσία.....	55
3.2	Ιστορικά Στοιχεία	55
3.3	Γεωμετρικά και Ποιοτικά Χαρακτηριστικά	58
3.4	Προβλήματα	65
3.5	Λόφος Ηχούς	67
3.6	Προτάσεις Ανάδειξης λίμνης Κουμουνδούρου και λόφου Ηχούς	68
4.	ΡΕΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟ	71
4.1	Υφιστάμενη Κατάσταση	71
4.2	Το Ρέμα της Γιαννούλας	72
4.3	Το Ρέμα του Άγιου Ιωάννη	73
4.4	Προτάσεις Αντιμετώπισης του Προβλήματος	74
5.	ΌΡΟΣ ΠΑΡΝΗΘΑ	75
6.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	77
6.1	Εκπαίδευση.....	77
6.2	Αθλητισμός.....	77
6.3	Υγεία- Πρόνοια	78
6.4	Πολιτισμός.....	79
7.	ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	80
	Κεντρικοί Οδικοί Άξονες	80
	Προτάσεις αντιμετώπισης προβλημάτων στο οδικό δίκτυο	89
8.	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ	91

8.1	Ηχορύπανση και Μεταφορές	91
8.2	Ρύπανση Υδάτων.....	92
8.3	Υδροδότηση – Αποχέτευση.....	92
8.4	Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων.....	94
9.	ΡΟΜΑ.....	98
9.1	Προβλήματα Στέγασης.....	98
9.2	Η θέση του Δήμου στην Διαχείριση των Ρομά	100
9.3	Συνθήκες Διαβίωσης των Ρομά.....	101
9.4	Δράσεις Ένταξης των Ρομά στην Κοινωνία	105
10.	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	107
10.1	Αρχαιολογικός Χώρος Ελευσίνας.....	107
10.2	Ιερά Οδός	109
10.3	Λευκός Πύργος Ασπροπύργου	110
10.4	Ρολόι Ασπροπύργου.....	111
10.5	Ναός Αγίου Ιωάννη Νηστευτή	113
10.6	Ναός Αγίου Ιωάννη Προδρόμου.....	115
10.7	Ναός Αγίας Παρασκευής	116
10.8	Αγωγός Αδριάνειου Υδραγωγείου.....	117
10.9	Προστασία και Ανάπλαση Αρχαιολογικών Χώρων	121
11.	ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΤΙΡΙΑ	123
11.1	Επιτρεπόμενες Επεμβάσεις.....	125
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	130
	Βιβλιογραφία.....	132
	Διαδίκτυο	133
	Συμπληρωματικά στοιχεία : Χάρτης 1 και Χάρτης 2.....	134,135

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Δορυφορική λήψη της περιοχής του Ασπροπύργου.....	16
Εικόνα 2 Γεωγραφική θέση δήμου Ασπροπύργου.....	17
Εικόνα 3 Καλλικρατικοί Δήμοι Δυτικής Αττικής.....	18
Εικόνα 4 Απεικόνιση του Καλλικρατικού Δήμου Ασπροπύργου του οποίου τα όρια δεν μεταβλήθηκαν Πηγή : www.wikimapia.com	18
Εικόνα 5 Χάρτης στον οποίον απεικονίζονται οι περιοχές του Ασπροπύργου	20
Εικόνα 6 Η ευρύτερη περιοχή του Θριάσιου πεδίου	21
Εικόνα 7 Η Ιερά Οδός κατά μήκος της παραλίας.Στο βάθος η λίμνη Κουμουνδούρου στις αρχές της δεκαετίας του 1930.....	22
Εικόνα 8 Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Ασπροπύργου.	25
Εικόνα 9 Λίμνη Κουμουνδούρου.....	31
Εικόνα 10 Ανάγλυφη προτομή Καπετάν Μελέτη Βασιλείου	32
Εικόνα 11 «Βλάμισσα».....	34
Εικόνα 12 Η πρώτη γυναικεία νυφική φορεσιά. Ανδρική ενδυμασία Ανδρόγυνο μετά το 1920. Οικογένεια της εποχής	35
Εικόνα 13 Στιγμιότυπο από εορταστική εκδήλωση του Ασπροπύργου	36
Εικόνα 14 Τοπική αγορά Ασπροπύργου. Λεωφόρος Δημοκρατίας	37
Εικόνα 15 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Λ.Δημοκρατίας.....	37
Εικόνα 16 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Λεωφόρου Δημοκρατίας	38
Εικόνα 17 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Λεωφόρου Δημοκρατίας	38
Εικόνα 18 Δύσκολη πρόσβαση πεζών και ατόμων με αμαξίδιο στο πεζοδρόμιο λόγω καταστροφών των πλακών του.....	39

Εικόνα 19 Κάδοι απορριμμάτων είναι τοποθετημένοι επάνω στο πεζοδρόμιο με αποτέλεσμα να γίνεται δύσκολη η πρόσβαση πεζών και ατόμων με αμαξίδιο	39
Εικόνα 20 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Οδού Δημ. Λιάκου.....	40
Εικόνα 21 Ο κόλπος της Ελευσίνας	41
Εικόνα 22 Είσοδος Βιομηχανικό Πάρκου.....	42
Εικόνα 23 ΒΙ.ΠΕ Βόλου.....	44
Εικόνα 24 Χάρτης στον οποίο απεικονίζονται τα όρια των βιομηχανικών περιοχών του Δήμου Ασπροπύργου	45
Εικόνα 25 Θεσμοθετημένες ΒΙΟΠΑ.....	46
Εικόνα 26 Βιομηχανική περιοχή Ασπροπύργου	47
Εικόνα 27 ΒΙΟΠΑ ΝΑΤΟ.....	48
Εικόνα 28 Οι ζώνες ειδικού τύπου Επιχειρήσεων Εφοδιαστικής Αλυσίδας Ασπροπύργου	49
Εικόνα 29 Στην ΒΙΟΠΑ Διλυστηριών. Το οδικό δίκτυο χαρακτηρίζεται από πολλές κακοτεχνίες.	51
Εικόνα 30 Πρατήριο υγρών καυσίμων εντός της ΒΙΟΠΑ.....	52
Εικόνα 31 Αδιέξοδος εντός της ΒΙΟΠΑ	52
Εικόνα 32 Τοποθεσίες βιομηχανιών –βιοτεχνιών Ασπροπύργου	55
Εικόνα 33 Ελληνικά Πετρέλαια Ασπροπύργου	54
Εικόνα 34 Η ακριβής θέση της λίμνης Κουμουνδούρου σε σχέση με το κέντρο της πόλης του Ασπροπύργου.	58
Εικόνα 35 Σύγχρονη άποψη της λίμνης Κουμουνδούρου απ τα δυτικά προς τα ανατολικά.	59
Εικόνα 36 Χάρτης ο οποίος απεικονίζει την τοποθεσία της λίμνης.	60
Εικόνα 37 Η λεκάνη απορροής.	61

Εικόνα 38 Υδρογραφικό δίκτυο.....	60
Εικόνα 39 Χάρτης λίμνης Κουμουνδούρου.....	61
Εικόνα 40 Γλαροπούλια στη λίμνη.....	62
Εικόνα 41 Πρασινοκέφαλη πάπια, χουλιαροκέφαλι και σταχτοτσικνία.....	67
Εικόνα 42 Χλωρίδα στην βόρεια πλευρά της λίμνης.....	67
Εικόνα 43 <i>Crocus cartwrightianus</i>	68
Εικόνα 44 <i>Juncus</i> (βούρλο).....	71
Εικόνα 45 <i>Phragmites australis</i> (νεροκάλαμο).....	72
Εικόνα 46 Filamentous algae (αίγλη).....	73
Εικόνα 47 <i>Chara</i>	63
Εικόνα 48 Νεροχελώνα στις ανατολικές όχθες.....	64
Εικόνα 49 Αλκυόνη που ζει στη λίμνη	64
Εικόνα 50 Στις εικόνες απεικονίζεται η μόλυνση της λίμνης.....	66
Εικόνα 51 Μπαζωμένα ρέματα στον Σκαραμαγκά.....	67
Εικόνα 52 Στις εικόνες απεικονίζεται το πλημμυρικό πρόβλημα στη λίμνη...	67
Εικόνα 53 Τμήμα της Ιεράς Οδού κοντά στο Ιερό της Αφροδίτης, με βαθιές αυλακώσεις στον βράχο από τους τροχούς των αμαξών	83
Εικόνα 54 Ρέμα Αγίου Γεωργίου στα ΕΛ.ΠΕ Ασπροπύργου.....	71
Εικόνα 55 Το ρέμα της Γιαννούλας	84
Εικόνα 56 Ρέματα Θριασίου πεδίου.....	73
Εικόνα 57 Προστατευόμενες περιοχές στην Αττική.....	75
Εικόνα 58 Όρια ζωνών προστασίας στον ορεινό όγκο Πάρνηθας.....	76
Εικόνα 59 Η Εθνική οδός Αθηνών –Κορίνθου.....	87
Εικόνα 60 Η Αττική οδός.....	87
Εικόνα 61 Η Λεωφόρος Μεγαρίδος.....	88

Εικόνα 62 Ο περιφερειακός Αιγάλεω	91
Εικόνα 63 Η λεωφόρος Δημοκρατίας	93
Εικόνα 64 Η λεωφόρος Αγίων Αναργύρων	94
Εικόνα 65 Η λεωφόρος Αγίου Γεωργίου	84
Εικόνα 66 Οι κύριες οδικές αρτηρίες της περιοχής είναι η Αττική οδός και η Εθνική Αθηνών -Κορίνθου	85
Εικόνα 67 Οι λεωφόροι εντός του Δήμου Ασπροπύργου	85
Εικόνα 68 Στενός συνοικιακός δρόμος.Όπως φαίνεται στη φωτογραφία στο πεζοδρόμιο υπάρχει κολώνα της ΔΕΗ που καθιστά αδύνατη την μετακίνηση καροτσιών και ηλικιωμένων μέσω αυτού.....	86
Εικόνα 69 Οικόπεδα χρησιμοποιούνται άναρχα ως χώροι στάθμευσης.....	87
Εικόνα 70 Κολώνα της ΔΕΗ, κυριολεκτικά μέσα στην μέση του δρόμου.....	87
Εικόνα 71 Κακοτεχνία σε πεζοδρόμιο	88
Εικόνα 72 Πολλές συνοικίες κατακλύζονται από οχήματα τις ώρες αιχμής με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συνθήκες που υποβαθμίζουν την ποιότητα της ζωής στην πόλη	91
Εικόνα 73 Φρεάτια καθαρά και σε καλή κατάσταση.....	93
Εικόνα 74 Παλαιοί κάδοι απορριμάτων.....	94
Εικόνα 75 Οικιακά απορρίματα και μπάζα πεταμένα σε οικόπεδα	96
Εικόνα 76 Παράνομη χωματερή στην περιοχή Ρουπάκι	96
Εικόνα 77 Παράνομες χωματερές στη Νέα Ζωή	97
Εικόνα 78 Παράνομες χωματερές στη Νέα Ζωή	97
Εικόνα 79 Παιδιά Ρομά στον Ασπρόπυργο	99
Εικόνα 80 Νέα Ζωή Ασπροπύργου σε σημείο όπου κατοικούν Ρομά.....	123
Εικόνα 81 Κατοικίες Ρομά στη Νέα Ζωή Ασπροπύργου	124
Εικόνα 82 Κατοικίες Ρομά στη Νέα Ζωή Ασπροπύργου.	125

Εικόνα 83	Απορρίματα κοντά στις κατοικίες των Ρομά στη Νέα Ζωή.....	126
Εικόνα 84	Αρχαιολογικό μουσείο Ελευσίνας.....	128
Εικόνα 85	Τμήμα της γέφυρας.....	129
Εικόνα 86	Τοπογραφικό διάγραμμα που απεικονίζει την σύνδεση Αθηνών Ελευσίνας μέσω της Ιεράς Οδού.....	109
Εικόνα 87	Απεικόνιση Λευκού Πύργου Ασπροπύργου.....	110
Εικόνα 88	Τα λείψανα της θεμελίωσης του Λευκού Πύργου.....	111
Εικόνα 89	Παλαιό Ρολόι Ασπροπύργου.....	112
Εικόνα 90	Σημερινό Ρολόι Ασπροπύργου.....	112
Εικόνα 91	Ναός Αγίου Ιωάννη Νηστευτή.....	114
Εικόνα 92	Ναός Αγίου Ιωάννη Προδρόμου.....	115
Εικόνα 93	Ναός Αγίας Παρασκευής.....	116
Εικόνα 94	Ευρήματα Αδριάνειου Υδραγωγείου στον Ασπρόπυργο.....	118
Εικόνα 95	Αδριάνειο Υδραγωγείο Αθήνας.....	119
Εικόνα 96	Μονάδα Επεξεργασίας Νερού Ασπροπύργου.....	120
Εικόνα 97	Νεόδμητη κατοικία.....	123
Εικόνα 98	Νεόδμητη κατοικία	124
Εικόνα 99	Ρυμοτομικά η περιοχή παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα, υπάρχουν πολλά αδιέξοδα και ασυνέχειες στο οδικό δίκτυο.....	125
Εικόνα 100	Ελλιπής συντήρηση πεζοδρομίου και δρόμου.....	126
Εικόνα 101	Οδός Σταχτούρη.....	128
Εικόνα 102	Σύμπλεγμα πολυκατοικιών στην Λεωφόρο Δημοκρατίας στον Ασπρόπυργο.....	129

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αντικείμενο μελέτης της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση των πολεοδομικών – αστικών - περιβαλλοντικών προβλημάτων στην περιοχή του Ασπρόπυργου Αττικής. Η έρευνα εστιάζει σε ζητήματα, πολεοδομίας, ασυμβατότητας χρήσεων και προβλήματα υποβάθμισης της ποιότητας των κατοίκων της περιοχής.

Ως στόχοι τη μελέτης θέτονται τα εξής :

- Κατανόηση της κατάστασης της περιοχής μελέτης σε επίπεδο, πολεοδομίας, αρχιτεκτονικής και οικονομίας.
- Εντοπισμός των πολεοδομικών και οικολογικών προβλημάτων στην ευρύτερη περιοχή.
- Κατάθεση προτάσεων για την διαχείριση και εξάλειψη των προβλημάτων.

Σχετικά με την μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας, μπορούμε να την κατηγοριοποιήσουμε σε 3 στάδια. Σε πρώτο στάδιο μας ενδιέφερε η κατανόηση της περιοχής μελέτης. Αρχικά, λοιπόν, έγιναν επισκέψεις την περιοχή, συλλογή χαρτών και φωτογραφικού υλικού καθώς και συζητήσεις με κατοίκους της περιοχής. Το υλικό που συγκεντρώθηκε, κατηγοριοποιήθηκε και βάσει αυτού ξεκίνησε η συγγραφή της εργασίας.

Σε δεύτερο στάδιο, εντοπίστηκαν τα προβλήματα της περιοχής, τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα με το θέμα μελέτης. Σκοπός μας ήταν η παρουσίαση των προβλημάτων αυτών στην μελέτη και η ανάδειξη τους, ασχέτως αν ήμαστε σε θέση να καταθέσουμε προτάσεις αντιμετώπισης τους.

Το τρίτο και τελευταίο στάδιο της έρευνας αποτέλεσε η κατάθεση τεκμηριωμένων προτάσεων βασιζόμενες στην αποκτηθείσα εμπειρία από άλλα αστικά παρατηρήτρια καθώς και επιτυχημένες προγενέστερες πολεοδομικές επεμβάσεις σε άλλες πόλεις της Ελλάδας.

Για να γίνει πιο κατανοητό το περιεχόμενο και το αντικείμενο που πραγματεύεται η πτυχιακή εργασία θα πρέπει αρχικά να γίνει μια αναφορά στο ρόλο και τη λειτουργία του αστικού παρατηρητηρίου.

Το Παγκόσμιο Αστικό Παρατηρητήριο (GUO) είναι ένα διεθνές δίκτυο που ιδρύθηκε από τον ΟΗΕ με σκοπό να αξιοποιήσει την παγκόσμια γνώση για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη. Είναι ένας αναγκαίος επιτελικός μηχανισμός συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων με βάση επιλεγμένους δείκτες και ένας φορέας εκτέλεσης, διαχείρισης και παρακολούθησης του ερευνητικού έργου που απαιτείται κατά περίπτωση.

Το Αστικό Παρατηρητήριο αποβλέπει στην υποστήριξη των Κυβερνήσεων και Τοπικών Αυτοδιοικήσεων του ιδιωτικού τομέα και των επαγγελματικών ενώσεων και εν γένει του κοινωνικού συνόλου, ώστε :

- να βελτιώνουν τις αστικές πολιτικές ανάπτυξης, στηριγμένοι σε μια διαρκώς αυξανόμενη ικανότητα συλλογής, αξιολόγησης και εφαρμογής των πληροφοριών για τις αστικές συνθήκες, ανάγκες και τάσεις
- να διαμορφώνουν και να αναπτύσσουν εθνικά και τοπικά σχέδια δράσης, με βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι πόλεις μας
- να ενθαρρύνουν την κοινωνική συμμετοχή και εμπλοκή στη λήψη αποφάσεων για την Αστική Ανάπτυξη
- να βελτιώσουν την αστική διαχείριση και ανάπτυξη

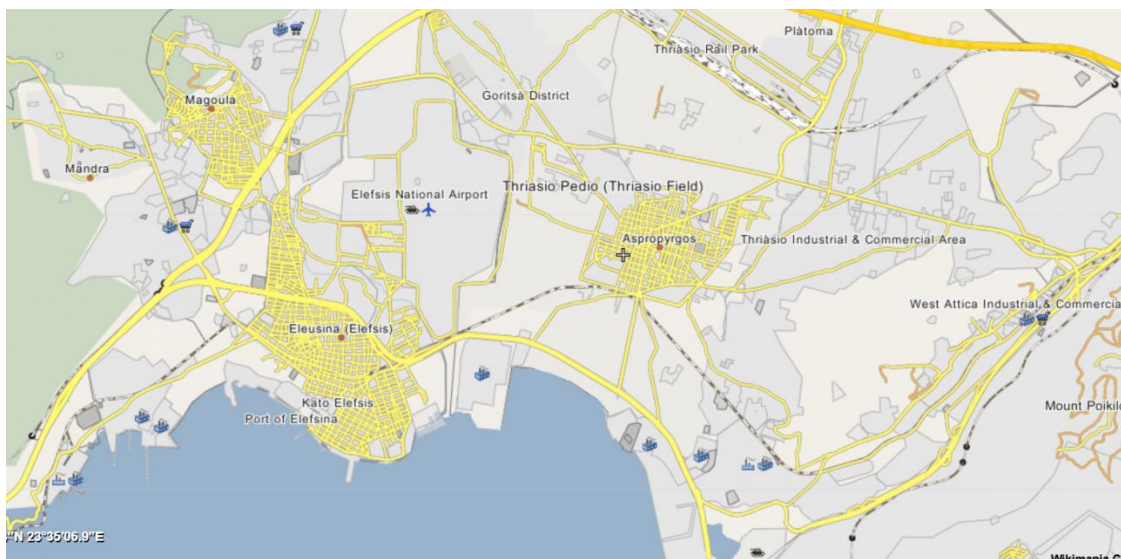
Με πρότυπο το Παγκόσμιο Αστικό Παρατηρητήριο ο κ. Γιώργος Βαρελίδης συνέστησε το Αστικό Παρατηρητήριο του Τ.Ε.Ι. Πειραιά το οποίο εξετάζει διάφορες βιομηχανικές περιοχές της Αττικής με σκοπό την εξυγίανση και ανάπτυξη τους μέσω της εξάλειψης των προβλημάτων που τις διακρίνουν.

Πριν αναφερθούμε συγκεκριμένα στα στοιχεία και τις προϋποθέσεις που διέπουν την κοινωνία του Ασπρούργου, απαιτείται να ανατρέξουμε σε μία σύντομη ιστορική αναδρομή για να καταλήξουμε στο πως η πόλη τελικά αναπλάστηκε.

1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1.1 Γεωγραφική θέση της πόλης

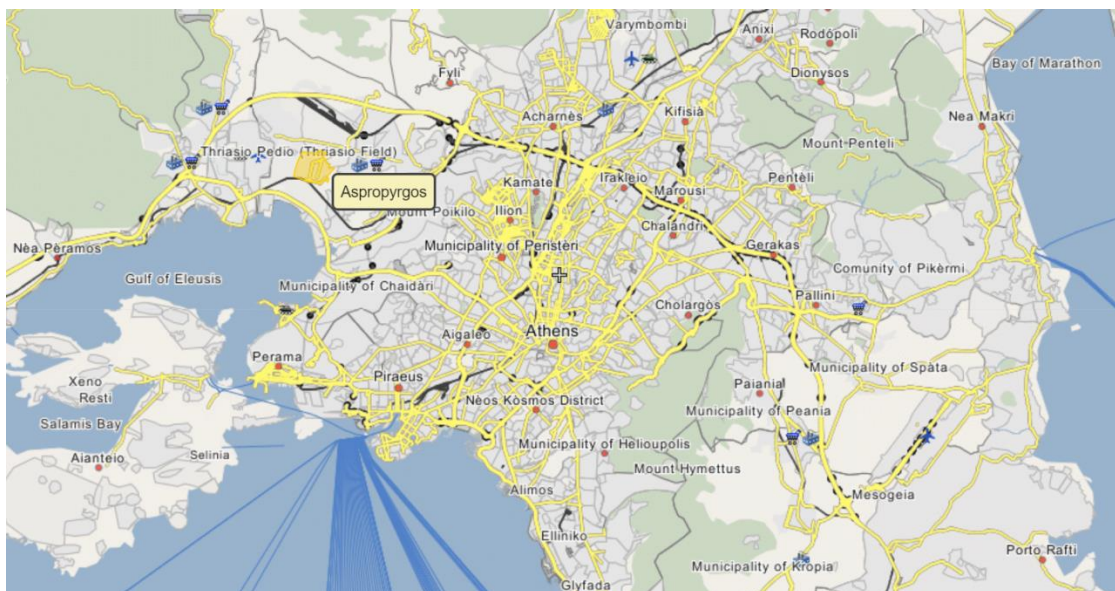
Η πόλη του Ασπροπύργου βρίσκεται δυτικά της Αθήνας σε απόσταση 20χλμ από αυτήν και διασχίζεται από τον οδικό άξονα Αθηνών - Κορίνθου. Κατά την κλασσική αρχαιότητα, στο χώρο που σήμερα είναι τα όρια του Δήμου αναφέρεται από τον περιηγητή Πausανία η ύπαρξη των Δήμων της Θρίας, των Κοπωκιδών, των Ιπποτομάδων, της Οίης, η περιοχή των Ρειτών (δύο λιμνών αφιερωμένων στη Θεά Δήμητρα και στην κόρη της Περσεφόνη) και τα ανάκτορα των Κροκωνιδών.

Εικόνα 1 Δορυφορική λήψη της περιοχής του Ασπροπύργου.

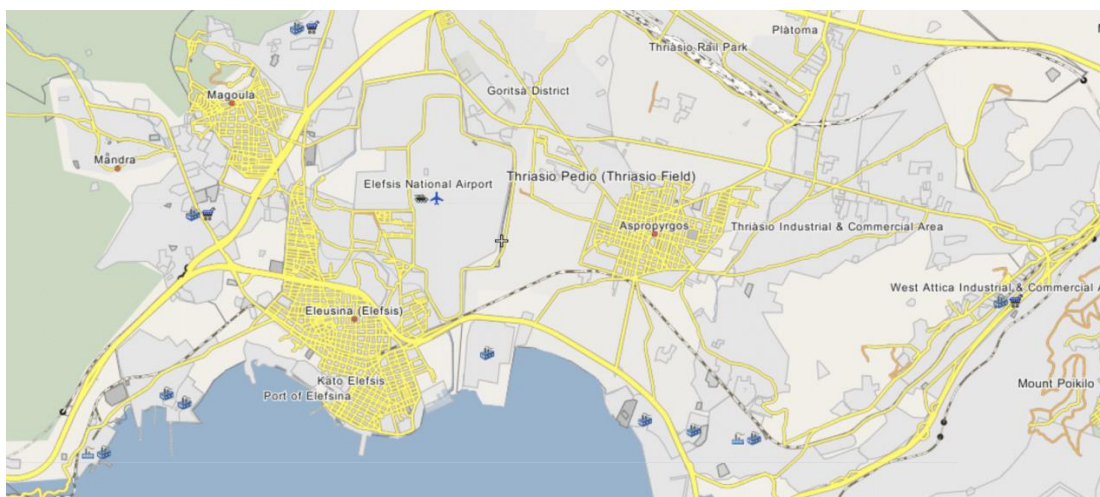
Πηγή : www.wikimapia.com

Ο Δήμος Ασπροπύργου εντάσσεται στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής. Ανήκει στην ευρύτερη περιοχή του Θριάσιου Πεδίου και αποτελεί μέρος της γεωγραφικής ενότητας του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Θριάσιου Πεδίου. Εκτείνεται στην ανατολική περιοχή του Θριάσιου Πεδίου και συνορεύει Βόρεια με το Νομό Βοιωτίας, Νότια βρέχεται από τον Κόλπο της Ελευσίνας, Ανατολικά με το Δήμο Άνω Λιοσίων και Πετρούπολης, Βορειοανατολικά με την Κοινότητα Φυλής, Νοτιοανατολικά με το Δήμο Χαϊδαρίου, Δυτικά με το Δήμο Ελευσίνας και Βορειοδυτικά με την Κοινότητα Μαγούλας. Σε μεγάλο βαθμό τα διοικητικά όρια του Δήμου Ασπροπύργου τα προσδιορίζει η ύπαρξη φυσικών φραγμάτων όπως βόρεια το όρος Πάρνηθα, νότια η θαλάσσια περιοχή του Κόλπου της Ελευσίνας, ανατολικά-νοτιοανατολικά το Ποικίλο Όρος, ενώ δυτικά το τεχνικό φράγμα του Αεροδρομίου της Πολεμικής Αεροπορίας της Ελευσίνας. Η έκταση που καταλαμβάνει ο Δήμος Ασπροπύργου ανέρχεται σε 101,9 τ.χμ και αποτελείται από 30.251 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

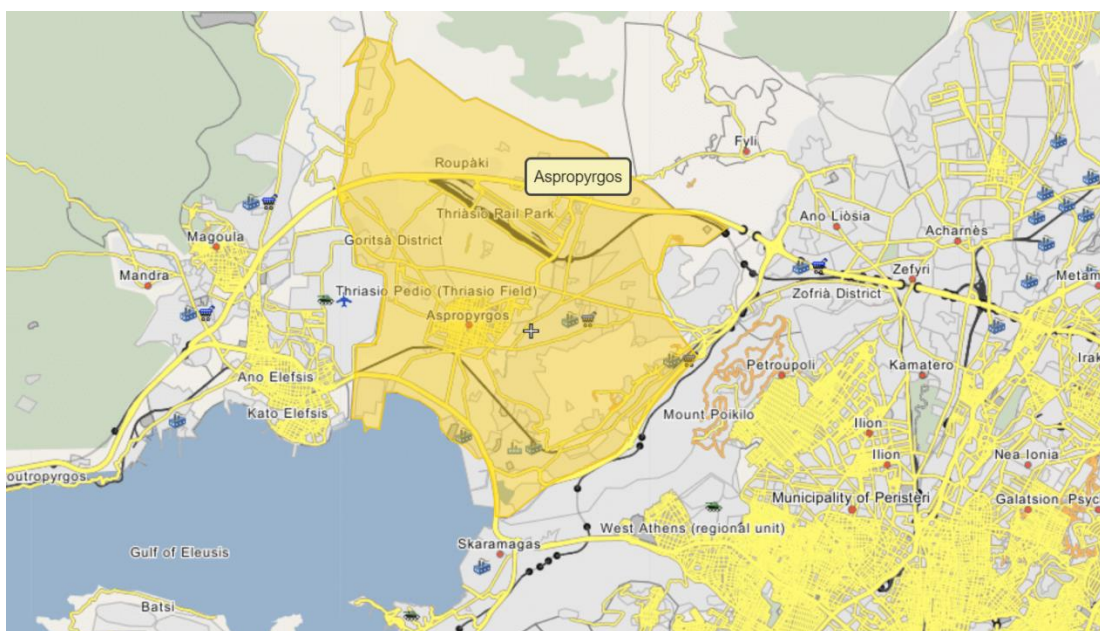

Εικόνα 2 Γεωγραφική θέση δήμου Ασπροπύργου

Πηγή : www.wikimapia.com

Εικόνα 3 Καλλικρατικοί Δήμοι Δυτικής Αττικής
(Πηγή: Τμήμα Γεωπληροφορικής AVMap Gis A.E.)

Εικόνα 4 Απεικόνιση του Καλλικρατικού Δήμου Ασπροπύργου του οποίου τα όρια δεν μεταβλήθηκαν

Πηγή : www.wikimapia.com

1.2 Πολεοδομικές Ενότητες Δήμου Ασπρόπυργου

Η πόλη του Ασπρόπυργου αποτελείται από επτά πολεοδομικές ενότητες σύμφωνα με το το ΦΕΚ 125/Δ/97.Οι πολεοδομικές ενότητες του Δήμου είναι οι εξής: 1.Ανατολικό τμήμα εγκεκριμένου σχεδίου "Ευαγγελίστρια", 2.Βόρειο τμήμα, 3.Δυτικό τμήμα εγκεκριμένου σχεδίου "Άγιος Δημήτριος ", 4.Παραλία Λαιμος, 5.Γκορυσά-Ελληνορώσων, 6.Νεόκτιστα, 6^α Άνω Φούσα, 7.Ρουπακι. Οι 7 δημοτικές ενότητες όπως παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 1 Δημοτικές ενότητες δήμου Ασπρόπυργου και πυκνότητα κατοίκων

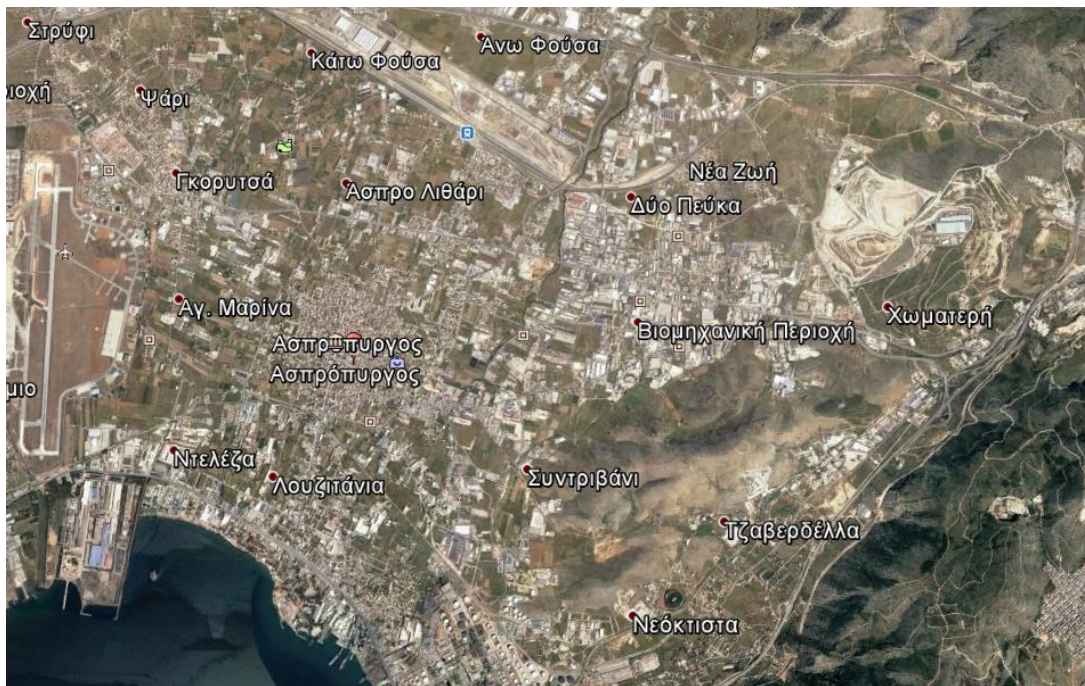
Πυκνότητα κατοίκων	Μέση	ΜΣΔ
1.Ανατολικό τμήμα εγκεκριμένου σχεδίου "Ευαγγελίστρια"	36	1,8
2.Βόρειο τμήμα	6	1,8
3.Δυτικό τμήμα εγκεκριμένου σχεδίου "Άγιος Δημήτριος "	36	0,5
4,Παραλία Λαιμός	25	0,5
5.Γκόρυσσα-Ελληνορώσων	25	0,4
6.Νεόκτιστα	15	0,5
6 ^α .Άνω Φούσα	22	0,6
7.Ρουπάκι	20	

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

Στον ακόλουθο χάρτη, (εικόνα 5) διακρίνονται οι περιοχές από τις οποίες αποτελείται ο Δήμος του Ασπροπύργου, όπου είναι οι εξής :

Νεόκτιστα,
Λουζιτάνια,
Ντελέζα,
Αγία Μαρίνα,
Γκόρυτσα,
Ψάρι,
Κάτω Φούσα,
Άνω Φούσα,

Άσπρο Λιθάρι,
Στρώφι, Συντριβάνι,
Τζαβαρδέλλα,
Νέα Ζωή,
Δύο Πεύκα,
Χωματερή
Βιομηχανική Περιοχή.

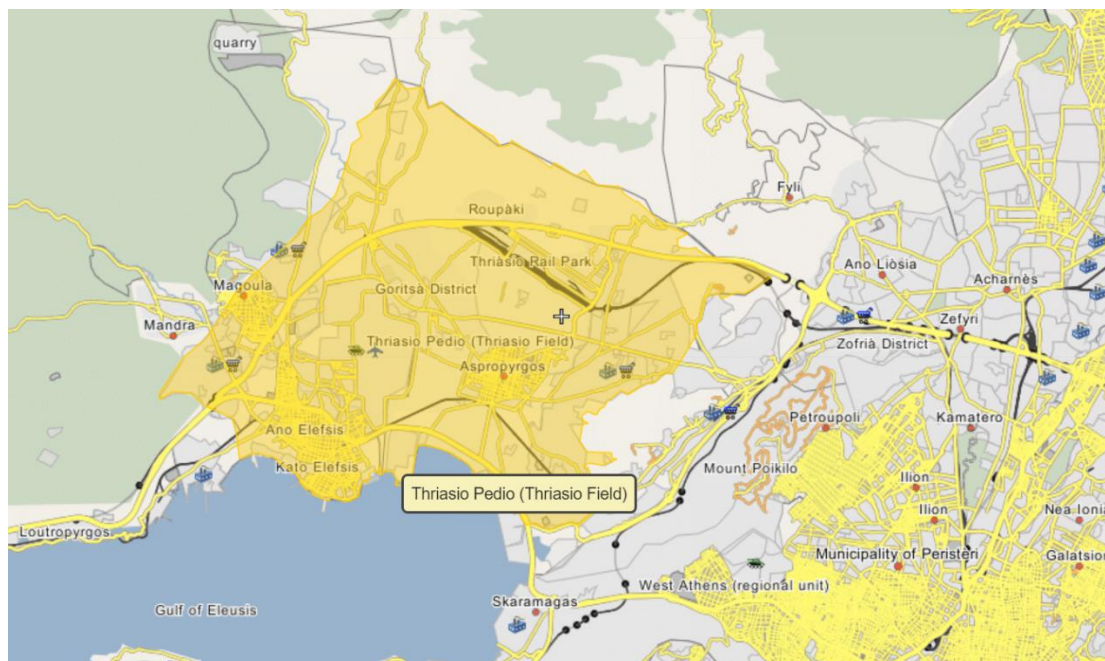

Εικόνα 5 Χάρτης στον οποίον απεικονίζονται οι περιοχές του Ασπροπύργου

Πηγή: www.googlemap.gr

1.3 Πολεοδομική Ανάπτυξη της Περιοχής

Ο Ασπρόπυργος κτίστηκε και κατοικήθηκε μετά το 1821. Η ευρύτερη περιοχή του Θριάσιου Πεδίου, (εικόνα 6) κατοικείται ήδη από το 2.500 π.Χ. στην περιοχή της Ελευσίνας.

Εικόνα 6 Η ευρύτερη περιοχή του Θριάσιου πεδίου

Πηγή : www.wikimapia.com

Η εναπομείνασα ως σήμερα Ιερά Οδός αποτελούσε υπερτοπικής σημασίας άξονα για την εποχή και συνέδεε την πόλη των Αθηνών αλλά και ολόκληρη την Αττική με την Ελευσίνα, (Εικόνα 7). Στενά συνδεδεμένη με την Ιερά Οδό και τα Ελευσίνια μυστήρια η σημερινή λίμνη Κουμουνδούρου (αρχαίοι Ρητοί) στα όρια του Δήμου Ασπροπύργου η οποία στις μέρες μας είναι σαφώς υποβαθμισμένη, αποτελούσε σημείο συνάντησης και ευκαιρία εκδηλώσεων των δύο πομπών που ερχόντουσαν από την Αθήνα και το Φάληρο για να συνεχίσουν μαζί προς την Ελευσίνα.

Δεν υπάρχουν μαρτυρίες για την ευρύτερη περιοχή αναφερόμενες στη διάρκεια της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής εποχής. Σταθμός γίνεται το 1760

μ.Χ. επί Τουρκοκρατίας, όπου παρατηρείται εποικισμός από περιοχή της βόρειας κεντρικής Αττικής. Αμέσως μετά την επανάσταση του 1821, σχηματίζεται ο οικισμός του Ασπροπύργου, από κατοίκους που προερχόντουσαν από τη γειτονική Χασιά (Φυλή). Η βασική ενασχόληση των κατοίκων αυτών ήταν η γεωργία και η κτηνοτροφία.

Εικόνα 7 Η Ιερά Οδός κατά μήκος της παραλίας. Στο βάθος η λίμνη Κουμουνδούρου στις αρχές της δεκαετίας του 1930

Πηγή : Πρακτικά Αρχαιολογικής Εταιρείας 1937

Εν τω μεταξύ στα 1900, η Ελευσίνα, η Μάνδρα και η Μαγούλα αποτελούσαν ενιαίο Δήμο με κέντρο τη Μάνδρα, που την εποχή εκείνη συγκέντρωνε τον περισσότερο πληθυσμό και οι κάτοικοι ασχολούνταν με τη γεωργία. Το 1914 ο ενιαίος Δήμος Ελευσίνας, Μάνδρας, Μαγούλας, διαλύεται και δημιουργούνται τρεις διαφορετικές Κοινότητες. Την ίδια εποχή αναγνωρίζεται σαν Κοινότητα και ο συνοικισμός του Ασπροπύργου. Λίγο αργότερα, στο διαμορφωμένο πια

χωριό, φτάνουν καινούριοι κάτοικοι προερχόμενοι από τη Μικρά Ασία και αμέσως μετά, στα πλαίσια της έντονης εσωτερικής μετανάστευσης, άλλοι, κυρίως προερχόμενοι από την Ήπειρο και την Πελοπόννησο.

Το 1920 κατασκευάζεται η σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών – Κορίνθου που διασχίζει το Θριάσιο Πεδίο από βορειοανατολικά προς νοτιοδυτικά με σταθμούς στον Ασπρόπυργο και την Ελευσίνα, ενώ παράλληλα οργανώνεται το λιμάνι της Ελευσίνας. Είναι η περίοδος «της πρώτης άνθησης του καπιταλισμού» στην Ελλάδα, που υποβοηθείται από την προέλευση των δεκάδων χιλιάδων Μικρασιατών προσφύγων προσφέροντας φτηνή ειδικευμένη εργατική δύναμη. Οργανωμένη εγκατάσταση προσφυγικού πληθυσμού (1500 άτομα) στο Θριάσιο Πεδίο πραγματοποιείται το 1922. Η εγκατάστασή τους γίνεται στο βόρειο τμήμα του οικισμού της Ελευσίνας, με κρατική επέμβαση, σε λιθόκτιστα σπίτια με κοινές εξυπηρετήσεις (κουζίνες, τουαλέτες, κ.λπ.) για ολόκληρο οικοδομικό τετράγωνο. Το κράτος τροφοδοτεί την περιοχή με ηλεκτρικό ρεύμα (1927), ασφαλτοστρώνεται το βασικό οδικό δίκτυο που συνδέει την περιοχή με την Αθήνα και αρχίζει να λειτουργεί αστική συγκοινωνία.

Πριν από το 1920 υπήρχαν 6 βιομηχανίες στην περιοχή και το 1940 ήδη φτάνουν τις 15. Μεταξύ του 1922 και του 1926 διευρύνονται οι σχολικές εγκαταστάσεις της ⁶τάξιας εκπαίδευσης και ιδρύεται γυμνάσιο. Το 1936 απαλλοτριώνεται η μεγαλύτερη άδενδρη γόνιμη περιοχή στο κέντρο του Θριάσιου και κατασκευάζεται το στρατιωτικό αεροδρόμιο. Έτσι το Θριάσιο Πεδίο αρχίζει να παίρνει τη φυσιογνωμία που διατηρεί ως σήμερα. Το 1943 αναγνωρίζεται η Ελευσίνα σαν Δήμος, η Μάνδρα το 1946 και ο Ασπρόπυργος το 1950. Η εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής μετά το 1950-1955 είναι γοργή ποσοτικά και ποιοτικά. Το 1951 στην περιοχή υπάρχουν 21 αξιόλογες βιομηχανίες, το 1961 γίνονται 31, το 1971 φτάνουν τις 74 και το 1981 τις 95. Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της περιοχής σε βιομηχανική, έπαιξε η στρατιωτική δικτατορία. Πράγματι, ενώ την περίοδο '55-'67 ο μέσος όρος

εγκατάστασης βιομηχανιών το χρόνο είναι 2, 1, για την περίοδο '67-'74 φτάνει τις 6, 7 το χρόνο.

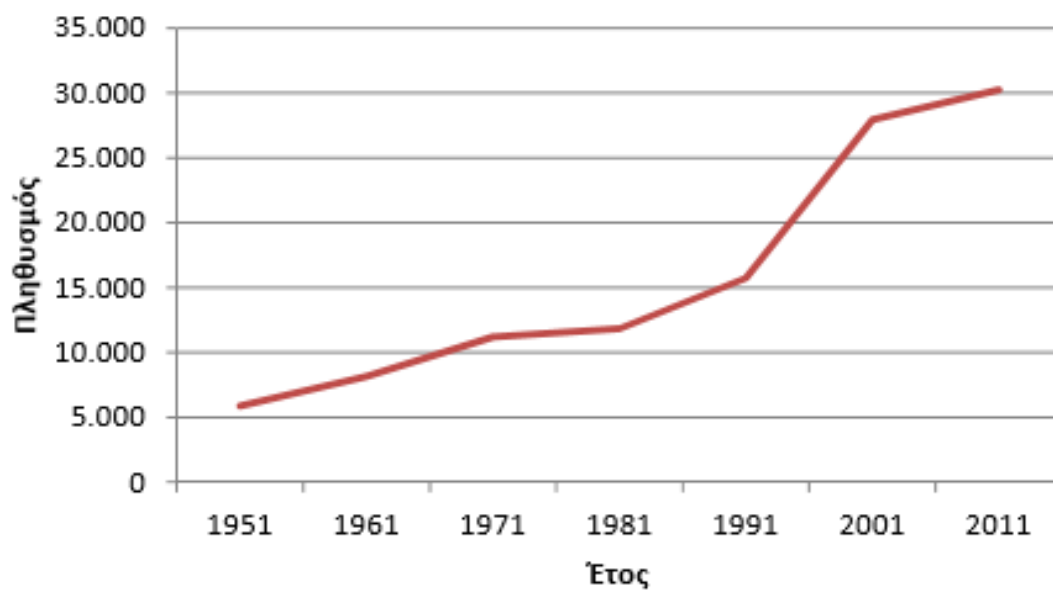
Παράλληλα με την αύξηση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, αυξάνει και ο πληθυσμός. Αλλάζει η σύνθεση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Παραμερίζεται σταδιακά η αγροτική παραγωγή και κυριαρχεί η βιομηχανία.

Η εγκατάσταση του νέου πληθυσμού γίνεται γύρω από τους υπάρχοντες οικισμούς κυρίως σε αυθαίρετες κατοικίες. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στο Δήμο του Ασπροπύργου με τη δημιουργία μικρών δορυφορικών οικισμών. Αυτό συνέβη διότι, ενώ εγκαθίστανται πολλές βιομηχανίες στην περιοχή οι κάτοικοι του Ασπροπύργου δεν εγκατέλειπαν την αγροτική παραγωγή, το μεταναστευτικό ρεύμα ήταν ήδη μεγάλο προς την πρωτεύουσα και σημαντικό προς τη διαμορφούμενη βιομηχανική περιοχή της, αναζητώντας φτηνή εγκατάσταση που πραγματοποιούνταν με αγορά μικρών φτηνών οικοπέδων και αυθαίρετο κτίσιμο.

Ο Ασπρόπυργος το Σεπτέμβριο του 1989 (ΦΕΚ 555Δ/89) αποκτά Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο το οποίο ισχύει μέχρι και σήμερα .Στο Γ.Π.Σ. της πόλης επήλθαν 2 τροποποιήσεις το Μάιο του 1995 (ΦΕΚ 322Δ/95) και το Φεβρουάριο 1997(ΦΕΚ 125Δ/97).

1.4 Πληθυσμιακή εξέλιξη

Η πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Ασπροπύργου έχει αυξητική τάση από το 1950 έως σήμερα. Παρατηρώντας το ακόλουθο διάγραμμα (Εικόνα 8) μπορούμε να συμπεράνουμε πως από την δεκαετία του 50 έως το 2011 όπου έγινε απογραφή ,η αύξηση του πληθυσμού είναι ραγδαία. Σήμερα ο Δήμος Ασπροπύργου έχει 30.251 κατοίκους οι οποίοι 15.872 είναι αρένες και 14.379 είναι θήλυσ. Ο νόμιμος πληθυσμός του Δήμου Ασπροπύργου ανέρχεται σε 26.717 κατοίκους.

Εικόνα 8 Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Ασπροπύργου.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

Πίνακας 2 Ομάδες ηλικιών δήμου Ασπρόπυργου

0-9 ετών	4.104
10-19 ετών	3.684
20-29 ετών	5.104
30-39 ετών	4.799
40-49 ετών	4.078
50-59 ετών	3.694
60-69 ετών	2.153
70+ ετών	2.633
Μέση ηλικία Δήμου	35,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

Στον ακόλουθο πίνακα μπορούμε να παρατηρήσουμε την πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου, η οποία είναι συνεχώς αυξανόμενη.

Πίνακας 3 Διαχρονικές μεταβολές Δήμου Ασπροπύργου.(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011)

ΕΤΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
		ΠΟΣΟΤΙΚΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ
1951	5.855		
1961	8.162	+2.307	28,3%
1971	11.183	+3.021	27,0%
1981	11.816	+633	5,4%
1991	15.716	+3.899	24,8%
2001	27.927	+12.212	43,7%
2011	30.251	+2.324	7,7%

Στον Δήμο του Ασπροπύργου από τους 30.251 κατοίκους που ζουν εκεί οι 26.525 κάτοικοι έχουν ελληνική υπηκοότητα ενώ 3.729 κάτοικοι προέρχονται από χώρες του εξωτερικού. Πιο συγκεκριμένα 335 κάτοικοι είναι από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 3.394 κάτοικοι είναι από άλλες χώρες του εξωτερικού.

1.4.1 Αίτια πληθυσμιακής εξέλιξης

Ως αίτια της πληθυσμιακής εξέλιξης διακρίνουμε τις ακόλουθες παραμέτρους

- Εγκατάσταση νέων πληθυσμών
- Η έλευση πολλών επιχειρήσεων στις βιομηχανικές ζώνες της περιοχής αυξάνει τις θέσεις εργασίας άρα και το πλήθος των κατοίκων της

- Το κόστος της γης (προσφέρει χαμηλό κόστος κατοικίας και γης σε όσους μεταναστεύουν από τα διάφορα μέρη της Ελλάδας)

1.4.2 Δράσεις Αντιμετώπισης Πληθυσμιακής Ανάπτυξης

- Ανάπτυξη προγραμμάτων ομαλής ενσωμάτωσης των νέων κατοίκων, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά και προνομιακά προγράμματα
- Ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών για τη κάλυψη των αναγκών και των νέων κατοίκων

Πίνακας 4 Καταγραφή πληθυσμού γειτονικών Δήμων

Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής	160.927
Δήμος Ελευσίνας	29.902
Δήμος Ασπροπύργου	30.251
Δήμος Μάνδρας – Ειδυλλίας	17.885
Δήμος Μεγαρέων	36.924
Δήμος Φυλής	45.965

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

1.4.3 Στέγαση- οικογενειακή κατάσταση

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την απογραφή που πραγματοποιήθηκε το 2011 ο αριθμός των νοικοκυριών του Δήμου Ασπροπύργου είναι 9.061. Κάνοντας την σύγκριση με την τελευταία απογραφή πριν το 2011, του 2001 δηλαδή βλέπουμε μια ραγδαία αύξηση των νοικοκυριών, διότι τότε ο αριθμός ήταν μόνο 6.581 νοικοκυριά. Αυτό είναι απόλυτα λογικό βάση της πληθυσμιακής αύξησης που έχει παρατηρηθεί αυτά τα 10 χρόνια.

Πίνακας 5 Νοικοκυριά, οικογένειες

Αριθμός νοικοκυριών	9.016
Μέσο μέγεθος νοικοκυριών	3,26
Αριθμός πυρηνικών οικογενειών	7.868

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

Η οικογενειακή κατάσταση των κατοίκων του Δήμου παρουσιάζει μεγάλες διαφορές σε σχέση με την απογραφή του 2001, κυρίως στους άγαμους πολίτες λόγω της οικονομικής κρίσης της χώρας μας η οποία επηρεάζει όλους τους Δήμους και αυτόν του Ασπροπύργου. Έτσι βλέπουμε ότι οι άγαμη πολίτες το 2001 ήταν 8.499 ενώ στην απογραφή του 2011 13.534. Μικρότερη διαφορά παρουσιάζουν οι έγγαμοι πολίτες οι οποίοι το 2001 ήταν 12.825 ενώ στη απογραφή του 2011 14.176.

Πίνακας 6 Οικογενειακή κατάσταση

Άγαμοι	13.534
Έγγαμοι ,με σύμφωνο συμβίωσης ή σε διάσταση	14.176
Χήροι και χήροι από σύμφωνο συμβίωσης	1.772
Διαζευμένοι και διαζευμένοι από σύμφωνο συμβίωσης	769

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011

1.4.4 Επίπεδο μόρφωσης – Απασχόληση – Ανεργία

Στην απογραφή του 2011 καταγράφηκε το επίπεδο μόρφωσης των κατοίκων του Ασπροπύργου οι οποίοι έχουν γεννηθεί από το 2004 και πριν. Με βάση λοιπόν τα αποτελέσματα της απογραφής 6.024 κάτοικοι του Δήμου έχουν τελειώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 14.426 την δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση, 2.021 την τριτοβάθμια και 4.154 κάτοικοι έχουν άλλα επίπεδα μόρφωσης.

Από το σύνολο των κατοίκων του Δήμου Ασπροπύργου (30.251 κάτοικοι) ενεργοί οικονομικά είναι 13.187 ενώ οικονομικά μη ενεργοί 17.064 κάτοικοι. Το σύνολο των απασχολούμενων είναι 9.341 από τους οποίους 341 απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα, 3.248 στον δευτερογενή και 5.752 στον τριτογενή. Οι άνεργοι κάτοικοι του Δήμου 3.848 δηλαδή 29,17% του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Οι οικονομικά μη ενεργοί κάτοικοι συνολικά ανέρχονται στους 17.064 από τους οποίους 4.989 είναι μαθητές και σπουδαστές, 4.061 συνταξιούχοι, 3.860 ασχολούνται με τα οικιακά και 4.154 κάτοικοι με άλλες ασχολίες. Επί του συνολικού πληθυσμού του Δήμου οι οικονομικά μη ενεργοί κάτοικοι αγγίζουν το 56,41%.

Η αδυναμία εξεύρεσης εργασίας αμειβόμενης και ανάλογης με τα προσόντα, τις ικανότητες και τις κλίσεις του ατόμου ονομάζεται ανεργία. Η ανεργία σήμερα μαστίζει την ελληνική κοινωνία. Έτσι όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω το ποσοστό της ανεργίας και στο Δήμο του Ασπροπύργου είναι μεγάλο, αγγίζοντας το 29,17% του συνολικού πληθυσμού. Η απογραφή του 2011 έδειξε πως από το συνολικό αριθμό των 3.846 άνεργων κατοίκων της πόλης, 279 κάτοικοι είναι κάτοχοι διδακτορικού/μεταπτυχιακού/πανεπιστημιακού τίτλου ή διπλώματος, 1.514 πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή απόφοιτοι λυκείου, 1.013 απόφοιτοι τριτοτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι επαγγελματικών σχολών και 1.040 έχουν άλλα επίπεδα μόρφωσης.

1.5 Ιστορικά Στοιχεία

1.5.1 Τα Καλύβια της Χασιάς

Στα καλύβια της Χασιάς στις αρχές του 17^{ου} αιώνα, η τοπική παράδοση αναφέρει ότι υπήρχε ένας Τούρκος Τσιφλικάς ο Στεφάν Πασσάς ο οποίος είχε το τσιφλίκι του «Μούλκι», όπως λέγεται στα Τούρκικα, νοτιοανατολικά του Ασπροπύργου. Εκεί δούλευαν κάτοικοι του χωριού Χασιάς οι οποίοι δημιούργησαν και τον οικισμό.

Στην εποχή του Στεφάν Πασσά υπήρχε ειρηνική συμπόρευση μεταξύ των κατοίκων και του Πασσά. Επίσημη αναφορά για τα καλύβια, έχουμε από τους μέγιστους των ξένων περιηγητών, τον Σερ Τζόρτζ Γουέλερ και τον Ιάκοβο Σπόν. Σημαντικές χρονολογικές μαρτυρίες είναι δεήσεις όπου έγιναν στους ναούς του Αγίου Ιωάννη του Νηστεύτη ο οποίος είχε κτιστεί τον 16ο-17οαι και του Αγίου Ιωάννη του Πρόδρομου όπου βρίσκονταν το πρώτο νεκροταφείο του οικισμού το 1700.

Ο οικισμός σταδιακά μεγαλώνει όμως η δίψα για αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού στα τέλη του 17^{ου} αιώνα έκανε τους κατοίκους να αδιαφορήσουν για τα προνόμια που τους είχαν δώσει οι Τούρκοι και να πληρώσουν βαρύ τίμημα. Στηθήκαν στο πλευρό των Βενετών στον πόλεμο με τους Τούρκους με αποτέλεσμα η πόλη να ερημωθεί. Ο οικισμός εμφανίζεται πάλι σε γραπτές μαρτυρίες το 1800 από τον Έντουρντ Ντόντουελ όπου αναφέρει για το χωριό ότι υπήρχαν σκόρπιες καλύβες. Συγκεκριμένες αναφορές από περιηγητές δεν υπάρχουν διότι το χωριό δεν ήταν πάνω στο δημόσιο δρόμο για να μπορέσουν να το επισκεφθούν. Έχουμε πάρα πολλές αναφορές για τις δυο Λίμνες των Ρητών, γνωστές από την αρχαιότητα οι οποίες ήταν αφιερωμένες στη θεά Δήμητρα η βόρεια Λίμνη το «Κεφαλάρι», όπως έλεγαν οι ντόπιοι, και στην κόρη της Περσεφόνη η νότια η γνωστή σε όλους Λίμνη «Κουμουνδούρου». Ο Γερμανός Ιωάννης Κάουπερτ μας λέει περίπου το 1878-1879 υπήρχαν δυο

νερόμυλοι στα Καλύβια, ο ένας στο Κεφαλάρι και ο άλλος στην εκροή της λίμνης Κουμουνδούρου.

Εικόνα 9 Λίμνη Κουμουνδούρου
Πηγή : «Πόσα έχει δει αυτός ο τόπος»

1.5.2 Η Συμβολή του Χωριού στην Επανάσταση 1821

Σημαντική ήταν η συμβολή του χωριού Καλύβια και του Κεφαλοχωριού Χασιά στην απελευθέρωση το 1821. Αφού έδωσαν στον αγώνα τον κυριότερο αγωνιστή, οπλαρχηγό μνημένο στη Φιλική Εταιρία και απελευθερωτή της Αθήνας τον Καπετάν Μελέτη Βασιλείου, (εικόνα 10). Η ανάγλυφη προτομή του δεσπόζει στον Ασπρόπυργο από το 1934. Στα αποκαλυπτήρια παρίσταντο ο γνωστός ακαδημαϊκός της Αθήνας Δημήτριος Καμπούρογλου ο οποίος έγραψε στην εφημερίδα «Εστία» στις 22 Μαρτίου 1934 "Ο Ασπρόπυργος Πανηγυρίζει".

Εικόνα 10 Ανάγλυφη προτομή Καπετάν Μελέτη Βασιλείου

Πηγή: «Πόσα έχει δει αυτός ο τόπος»

Μετά την Ελληνική Επανάσταση και τη συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους βρίσκουμε τον Δανιήλ Πανά στις 17 Δεκέμβρη 1824 και τον Βάσω Μαυροβουνιώτη τον Γενάρη 1832 να έχουν σαν έδρα τους τα Καλύβια. Μετά την απελευθέρωση το 1821 τα Καλύβια μεγάλωσαν, δυνάμωσαν και έγιναν ένα μικρό παραγωγικό χωριό της Αττικής με κύριες ασχολίες, τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, την εξαγωγή βελανιδιών αλλά και όλων των παραγωγών της επεξεργασίας των σταφυλιών από το πολτοποιείο του Σιδέρη Βάθη στα μέσα του 19^{ου} αι. Από προσωπικές οικογενειακές μαρτυρίες και από τοπικές βλέπουμε τον αγωνιστή της Ελληνικής Επανάστασης τον Αθηναίο Δημήτρη Καληφρωνά αλλά και όλη την οικογένεια των Καληφρωνάδων να στέκονται και να υποστηρίζουν σε κάθε δυσκολία τους κατοίκους του χωριού από όλους τους θεσμούς που κατείχαν μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αι. Το δέσιμο αυτό μεταξύ των κατοίκων και των Καληφρωνάδων υπήρχε επειδή ο Δημήτρης

Καληφρώνας είχε βαπτίσει και παντρέψει άτομο συγκεκριμένης οικογένειας από τα Καλύβια.

Τα Καλύβια της Χασιάς γέννησαν και ανάθρεψαν σημαντικά άτομα για την τοπική ιστορία αλλά και για όλη την Ελλάδα. Έδωσαν παρόν σε όλους τους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες από τον ελληνοτουρκικό ατυχή πόλεμο το 1897 έως και τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Μακεδονομάχος Γεώργιος Παπαδημητρίου, ο οποίος αξίζει να σημειώσουμε ότι, όταν του είχε προταθεί τιμητική σύνταξη από το ελληνικό κράτος είχε πει « Όχι δεν τι θέλω γιατί, η χώρα μας είναι φτωχή» ο αξιωματικός Θανάσης Τσίγκος , ο Παναγιώτης Λιόσης, ο Κωνσταντίνος Κουράσης, ο Λεωνίδας Τσίγκος, ο Γεώργιος Χατζηδημητρίου, ο οποίος ήταν ο πρώτος πού ύψωσε την ελληνική σημαία στο Λευκό Πύργο όταν ο ελληνικός στρατός κατέλαβε τη Θεσσαλονίκη το 1912 και πλήθος ονομάτων που η προσφορά τους ήταν σημαντική και πολλοί από αυτούς έδωσαν το αίμα τους για την πατρίδα. Άξιοι λόγου και αναφοράς είναι οι Καλυβιώτες μετανάστες από την Αμερική που επέστρεψαν στη πατρίδα να πολεμήσουν στο πόλεμο του 1912-1913 και μετά το τέλος επέστρεψαν να μείνουν μόνιμα εκεί.

1.5.3 Παραδόσεις της Περιοχής

Αυτό το χωριό μεγάλωνε γενιές και γενιές με την τοπική τους ιστορία, με τις παραδόσεις, τους μύθους και τους θρύλους: « Η Λάμια του Κοκκίνη » , «Η Μέγκα της Κούλουρης», «Η Αλαφροσίωση της Πεφίνας», «Η Ιστορία για την εξαφάνιση της Ελευσίνας, της «Πεφίνας» όπως έλεγαν παλιά οι κάτοικοι, ιστορίες με νεράιδες όπου η αρπαγή του πέπλου σήμαινε εγκλωβισμός στα εγκόσμια. Η αρπαγή του πέπλου μιας νεράιδας και ο γάμος με έναν Ασπροπύργιο, όπως λέει ένας τοπικός θρύλος έδωσε ένα νεραϊδόσογο στο χωριό, όμως στα χρόνια που ακολούθησαν η αρπαγή του μαντηλιού της κεφαλής από την γυναίκα σήμαινε ή γάμο ή βεντέτα.

Μία πολύ ωραία ιστορία που ηχεί ακόμα είναι η Ιστορία της Βλάμισσας. Στον Ασπρόπυργο και σε άλλα χωριά της Αττικής, η δημιουργία Αδελφικού δεσμού μεταξύ δυο ή και περισσότερων ανδρών ήταν συνηθισμένο φαινόμενο, ονομαζόντουσαν Βλάμηδες. Μόλις γινόταν αυτή η τελετή βγαίνοντας από το σπίτι την πρώτη όμορφη γυναίκα που θα συναντούσαν θα την έκαναν Βλάμισσα, αδερφή τους και θα στεκόντουσαν δίπλα της μέχρι τα βαθιά της γεράματα. Κάπως έτσι έγινε Βλάμισσα στα μέσα του 19ουαι η Παναγιώτα Λιάκου το γένος Καματερού. Όταν κατέβαινε από το δίπατο σπίτι της, το Πυργάκι, όπως έλεγαν παλιά στον Ασπρόπυργο για να πάει στην εκκλησιά, στο χορό και γενικά στις κοινωνικές εκδηλώσεις, οι Βλάμηδες στεκόντουσαν δεξιά-αριστερά από τις σκάλες και όπως κατέβαινε της τραγουδούσαν διάφορα στιχάκια που αναφερόντουσαν στην ομορφιά της και στα κάλλη της.

Εικόνα 11 «Βλάμισσα»

Πηγή: «I power Blogger».panos pestrovas

1.5.4 Ενδυμασία

Ο Ασπρόπυργος είχε πλούσια ενδυματολογική εμφάνιση. Στα παλαιότερα χρόνια υπήρχαν γυναικείες νυφικές φορεσιές πλούσιες σε χρώματα και σχέδια οι οποίες ξεχώριζαν από την περιοχή του Θριάσιου πεδίου. Οι φορεσιές του Ασπροπύργου παρουσίαζαν ομοιότητα με τις φορεσιές των χωριών ανατολικά του Ασπροπύργου όπως με τη Χασιά, τα Άνω Λιόσια, το Καματερό και το Μενίδι.

Από το 1900 και έπειτα αρχίζει να διαμορφώνεται η δεύτερη νυφική φορεσιά. Ο συρμός της εποχής και οι ευρωπαϊκές επιδράσεις οδηγούν την φορεσιά στην

απλοποίηση της μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του 1930, όπου και την εγκαταλείπουν σαν νυφικό ένδυμα. Η ανδρική φορεσιά είναι όμοια με τις ανδρικές φορεσιές όλης της Αττικής, (εικόνα 12). Η φουστανέλα φορέθηκε περίπου μέχρι τις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα, μεμονωμένα, από λίγους ηλικιωμένους και η πουκαμίσα, «η σκούρτα», όπως την έλεγαν σε όλες τις παραλλαγές της μέχρι και την εγκατάλειψη αυτής στις αρχές δεκαετίας 1960. Το ευρωπαϊκό ντύσιμο στον άνδρα, τα Φράκικα δηλαδή ,φορέθηκαν στο χωριό λίγο πριν τον 20οαι. Αρχικά από την αστική τάξη και μετά πέρασε σε όσους είχαν γεννηθεί από το 1900 και έπειτα. Φυσικά υπήρχαν και εξαιρέσεις που φορούσαν την πουκαμίσα αλλά για πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Εικόνα 12 Η πρώτη γυναικεία νυφική φορεσιά. Ανδρική ενδυμασία Ανδρόγυνο μετά το 1920. Οικογένεια της εποχής .

Πηγές: Μνήμες. Πόσα έχει δει αυτός ο τόπος

1.5.5 Μουσική και Χορευτική Παράδοση

Στην περιοχή του Ασπρόπυργου αναπτύχθηκε ιδιαίτερα η μουσική και χορευτική παράδοση. Ο δημόσιος χορός σε όλες τις εορτές, γινόταν στον αυλόγυρο του Αγίου Δημητρίου. Ο εορτασμός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου γινόταν στο προαύλιο χώρο του Ομώνυμου Μητροπολιτικού Ναού του χωριού.

Το 1930 υπήρξαν κάποια έργα κατεδάφισης για να χτιστεί ο νέος και μεγαλύτερος ναός. Έτσι λοιπόν οι εορτασμού του χωριού μεταφέρονται σε

κεντρικό σημείο του Ασπροπύργου και κατόπιν στην πλατεία Ηρώων μέχρι και το 1964 όπου και σταμάτησε σαν έθιμο. Στον δημόσιο χορό το χωριό έδινε προβάδισμα μόνο στη γυναίκα. Αρκεί να αναφέρουμε « το χορό της Κυριακής», έναν χορό λιτό χωρίς δύσκολους βηματισμούς με τη συμμετοχή κατά βάση της ελεύθερης γυναίκας και της νεοαρραβωνιασμένης και ποτέ της παντρεμένης. Χωρίς τη συνοδεία οργάνων είχαν το δικαίωμα να μιλήσουν ελεύθερα για τον έρωτα τους, της καθημερινότητά τους, τους καημούς τους. Ο συγκεκριμένος χορός χορευόταν και στα γειτονικά χωριά με μικρές παραλλαγές στα βήματα.

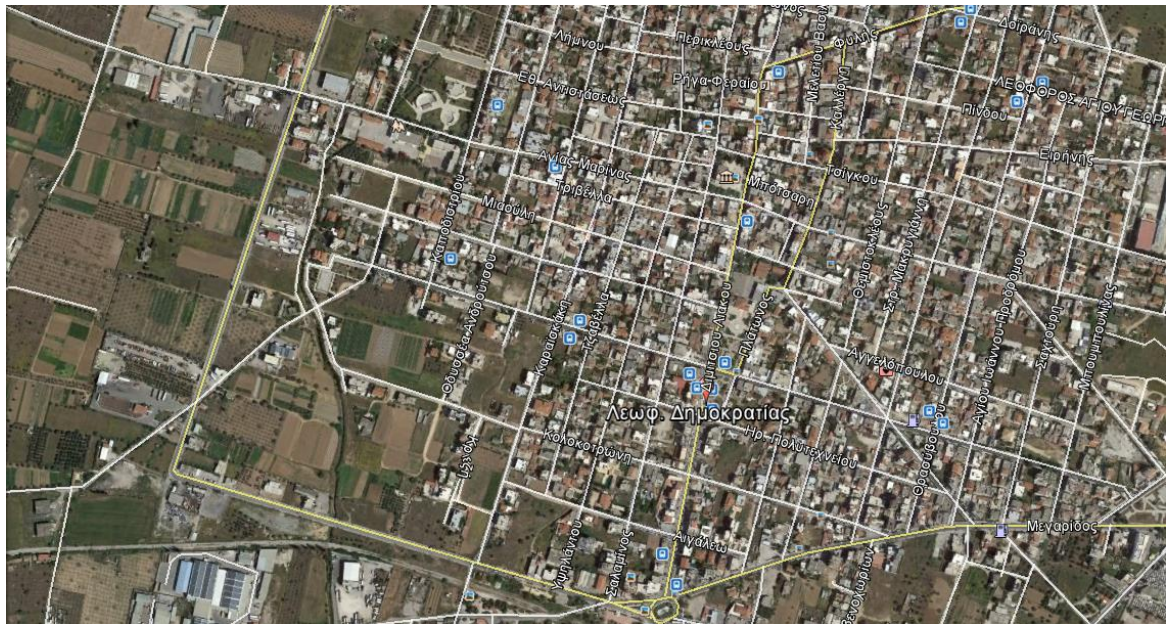

Εικόνα 13 Στιγμιότυπο από εορταστική εκδήλωση του Ασπροπύργου

Πηγή: Μνήμες

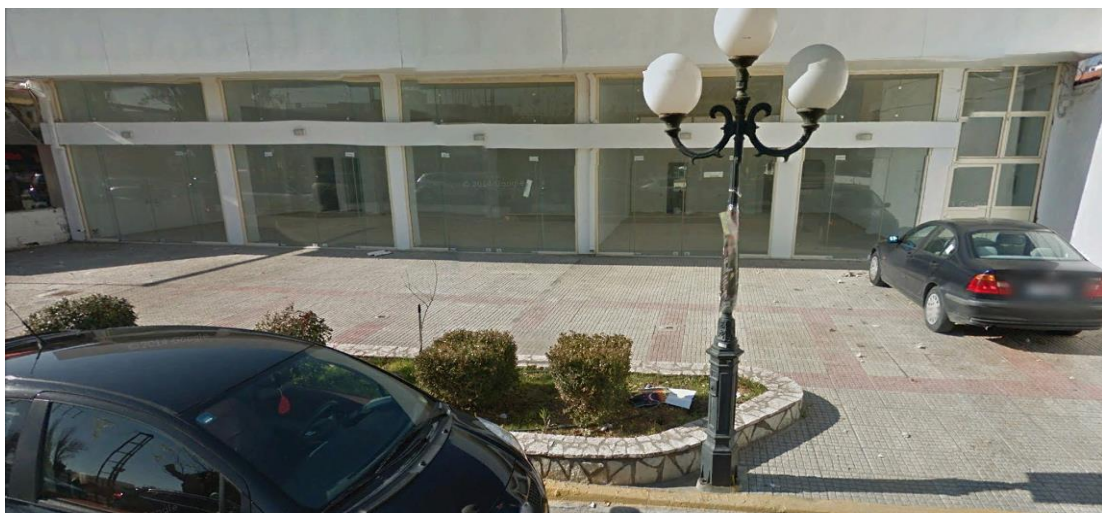
1.6 Τοπική Οικονομία

Ο κεντρικός εμπορικός δρόμος της πόλης του Ασπροπύργου ονομάζεται Λεωφόρος Δημοκρατίας, (εικόνα 14). Ξεκινά από το ύψος της οδού Μεγαρίδος έως την οδό Φυλής. Στο δρόμο αυτόν βρίσκεται η τοπική αγορά της πόλης εκεί όπου οι κάτοικοι της πόλης μπορούν να κάνουν τις αγορές τους.

Εικόνα 14 Τοπική αγορά Ασπροπύργου. Λεωφόρος Δημοκρατίας

Πηγή : www.googlemap.com

Εικόνα 15 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Λ.Δημοκρατίας

Πηγή : Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 16 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Λεωφόρου Δημοκρατίας

Πηγή : Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 17 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Λεωφόρου Δημοκρατίας

Πηγή : Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 18 Δύσκολη πρόσβαση πεζών και ατόμων με αμαξίδιο στο πεζοδρόμιο λόγω καταστροφών των πλακών του

Πηγή : Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 19 Κάδοι απορριμμάτων είναι τοποθετημένοι επάνω στο πεζοδρόμιο με αποτέλεσμα να γίνεται δύσκολη η πρόσβαση πεζών και ατόμων με αμαξίδιο

Πηγή : Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 20 Ξενοίκιαστα μαγαζιά επί της Οδού Δημ. Λιάκου

Πηγή : Προσωπικό αρχείο

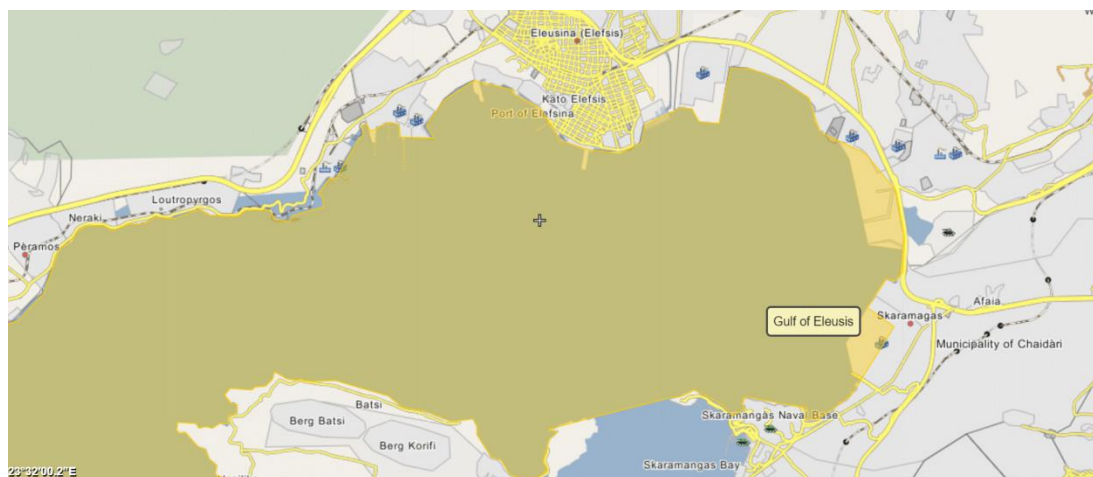
1.7.1 Δράσεις Αντιμετώπισης της Ανεργίας

- Λειτουργία γραφείου ενίσχυσης της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας
- Μελέτη ανάπτυξης εξισορρόπησης τάσεων της τοπικής οικονομίας- πρόβλεψη βιωσιμότητας κλάδων και επιχειρήσεων σε σχέση με τις στρατηγικές ανάπτυξης της πόλης
- Μελέτη: Τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα, Τοπικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση
- Μελέτη: Ανάπτυξη Δικτύου φορέων ενίσχυσης της απασχόλησης
- Λειτουργία γραφείου ενίσχυσης της απασχόλησης.
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών, των νέων και των μεγάλης ηλικίας ανέργων
- Δράσεις ανάπτυξης και βελτίωσης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και εξειδίκευση
- Μελέτη και στοχευμένη δράση σύζευξης θέσεων εργασίας της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας με τα επαγγελματικά προσόντα του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού.

2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΖΩΝΗ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ

2.1 Βιομηχανική ζώνη

Η ίδρυση των Βιομηχανικών Περιοχών στην Ελλάδα άρχισε να σχεδιάζεται στις αρχές της δεκαετίας του 1960 από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ανάπτυξης, με σκοπό την αποκέντρωση παραγωγικών δραστηριοτήτων από τα μεγάλα αστικά κέντρα, τη δημιουργία βιομηχανικών υποδομών στην περιφέρεια, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, την προσέλκυση επενδύσεων και τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής και βιοτεχνικής παραγωγής.

Εικόνα 21 Ο κόλπος της Ελευσίνας

Πηγή : www.wikimapia.com

Μέσα από μια αρχική μελέτη επιλέχθηκαν πέντε μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας για την δημιουργία Βιομηχανικών Περιοχών τα οποία είναι ο Βόλος, η Πάτρα, η Καβάλα, το Ηράκλειο και η Θεσσαλονίκη. Το θεσμικό πλαίσιο για την δημιουργία των πρώτων Βιομηχανικών Περιοχών, δημιουργήθηκε το 1965 με το ν.4458/65. Ένα χρόνο μετά, το έτος 1966, ιδρύθηκε από την ΕΤΒΑ, η Ανώνυμη Εταιρία Οργάνωσης και Εκμετάλλευσης Βιομηχανικών Περιοχών

Ελλάδος η οποία έβαλε τα θεμέλια τα θεμέλια για την δημιουργία των πρώτων ΒΙΠΕ της χώρας. Το 1968 ο φορέας έπαψε να υφίσταται και επέστρεψε τις αρμοδιότητες του στην ΕΤΒΑ.

Τα επόμενα έτη και μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΒΙΠΕ συμπληρώθηκε με νομοθετικές ρυθμίσεις χωροταξικού περιεχομένου και κινήτρων εγκατάστασης. Το 1979 ιδρύθηκε από την ΕΤΒΑ, η ΒΙΠ-ΕΤΒΑ Α.Ε. με σκοπό το τεχνικό σκέλος ανάπτυξης των Βιομηχανιών Περιοχών. Η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε. ιδρύθηκε το 2002 με την απόσχιση του Κλάδου των Βιομηχανικών Περιοχών από την ΕΤΒΑ bank, κατά την εξαγορά της από τον Όμιλο Πειραιώς.

Κύριο αντικείμενο της ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η εκμετάλλευση και η διαχείριση Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙ.ΠΕ.-ΒΕ.ΠΕ.-ΒΙΟΠΑ) και Επιχειρηματικών Πάρκων (Ε.Π.). Η Εταιρία σήμερα διαχειρίζεται και εκμεταλλεύεται 31 Βιομηχανικές Περιοχές.

Εικόνα 22 Είσοδος Βιομηχανικό Πάρκου

Πηγή: ΒΙ.ΠΑ.ΘΕ

Ο Νόμος για την ίδρυση των Βιομηχανικών Πάρκων στην Ελλάδα ψηφίστηκε το 1997 (‘‘Περί Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών’’ ν.2545/1997) ο οποίος διαμόρφωσε το νέο πλαίσιο που αφορά την δημιουργία Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών (ΒΕΠΕ). Στον νόμο συμπεριλαμβάνονται τύποι βιομηχανικών υποδομών όπως Βιοτεχνικό και Βιομηχανικό Πάρκο.

2.2 Ορισμοί Βιομηχανικού και Βιοτεχνικού Πάρκου

ΒΙ.ΠΑ. : Βιομηχανικό Πάρκο είναι ο χώρος εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, ο οποίος ιδρύεται, οριοθετείται, πολεοδομείται και οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου. Προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος υποδοχής κάθε βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας μέσης και χαμηλής όχλησης.

ΒΙΟ.ΠΑ. : Βιοτεχνικό Πάρκο είναι ο χώρος εντός σχεδίου πόλεως ή σε μικρή απόσταση από αυτόν, ο οποίος ιδρύεται, οριοθετείται, πολεοδομείται και οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου. Προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος υποδοχής κάθε βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας μέσης και χαμηλής όχλησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

Εικόνα 23 ΒΙ.ΠΕ Βόλου

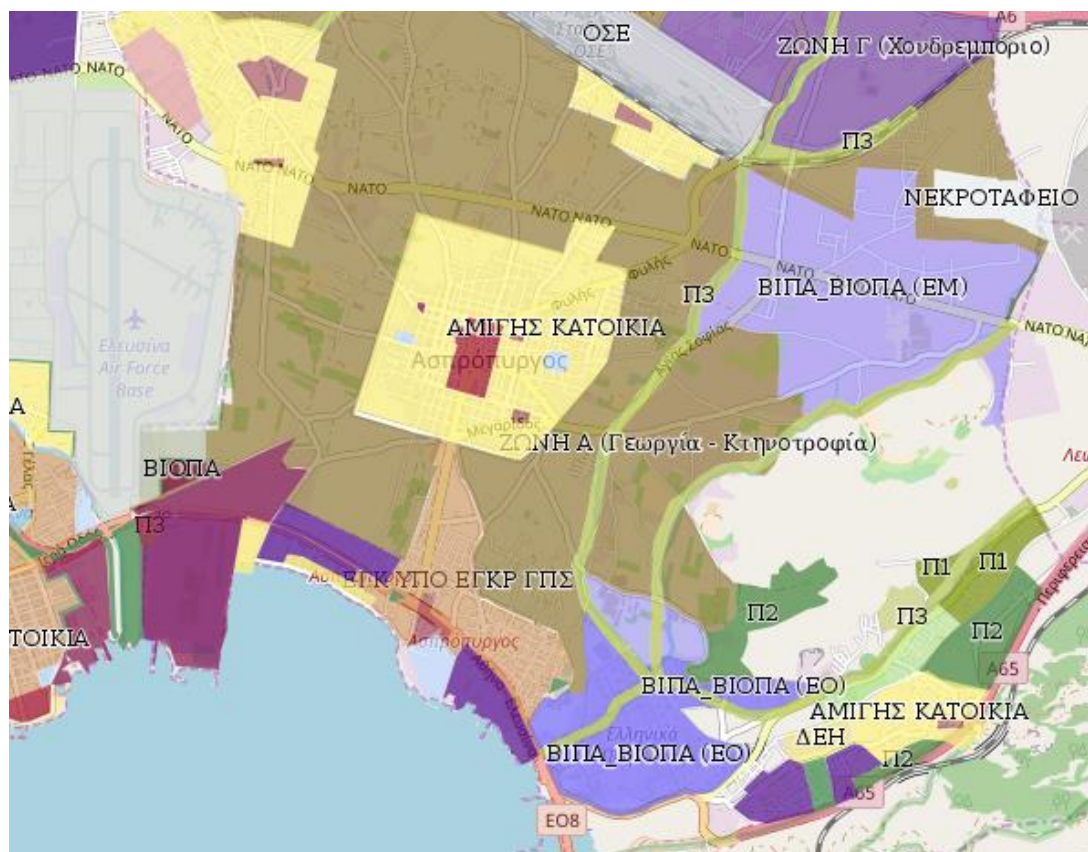
Πηγή: www.thessaliaeconomy.gr

Νομοθεσία για την λειτουργία των ΒΙ.ΠΕ.:

1. Ν.1262/1982 , Ιδιωτικές επενδύσεις,
2. Ν.1892/1990 , Επενδύσεις
3. Ν. 3325/2005, Ίδρυση-Λειτουργία Βιομηχανικών Βιοτεχνικών Εγκαταστάσεων
4. Ν. 2545/1997, Βιομηχανικές –Επιχειρηματικές περιοχές και άλλες διατάξεις
5. Π.Δ. 270/1981, Θέματα Ίδρυσης Βιομηχανικών –Βιοτεχνικών – Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων

2.3 Οριοθέτηση Βιομηχανικής Ζώνης

Στην ευρύτερη περιοχή του Ασπροπύργου υπάρχουν τρία Βιομηχανικά-Βιοτεχνικά Πάρκα τα οποία απεικονίζονται και στον ακόλουθο χάρτη.

Εικόνα 24 Χάρτης στον οποίο απεικονίζονται τα όρια των βιομηχανικών περιοχών του Δήμου Ασπροπύργου

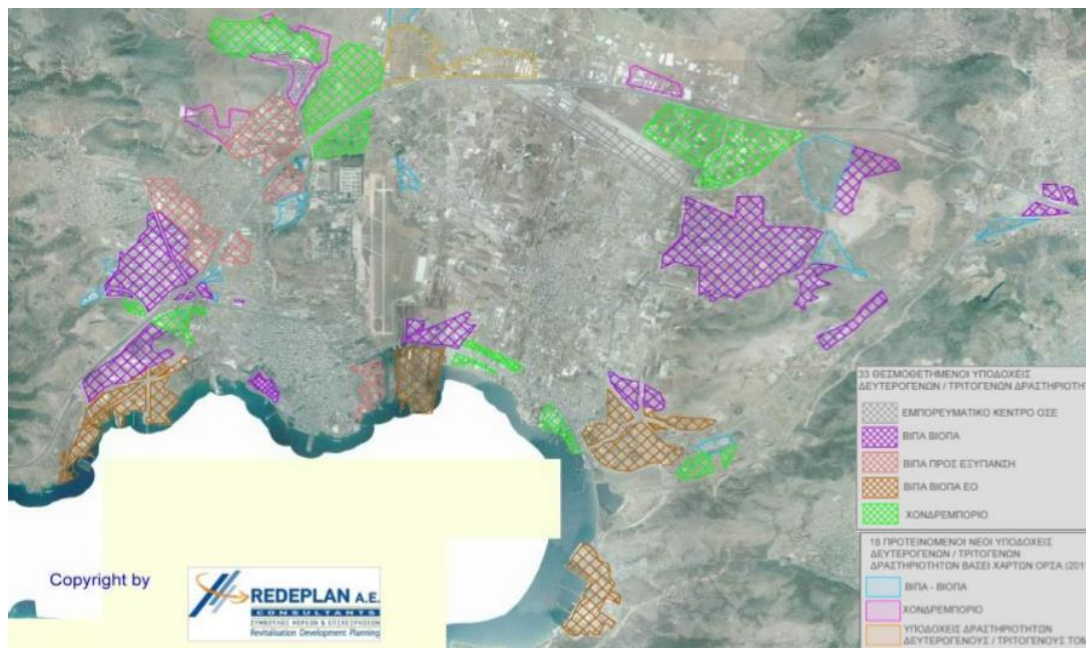
Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ Δωλιστηρίων το οποίο βρίσκεται νότια του Δήμου

ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ Νάτο ανατολικά του Δήμου, όπου το συγκεκριμένο Βιομηχανικό –Βιοτεχνικό Πάρκο αποτελείται από το βόρειο και το νότιο τμήμα τα οποία τα χωρίζει η Λ.Νάτο.

ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ περιοχής Παραλία-Λαιμός-Λουτιζάνια στο δυτικό κομμάτι του Δήμου.

Η Περιφέρεια Αττικής συγκεντρώνει το 39% των απασχολουμένων της χώρας στη βιομηχανία και το 40% στην ενέργεια. Βασικό πρόβλημα του τομέα είναι η αποβιομηχάνιση που πλήττει το μεγαλύτερο αστικοβιομηχανικό κέντρο της χώρας τα τελευταία χρόνια, ως αποτέλεσμα κυρίως της κλαδικής διάρθρωσης της βιομηχανίας και των μέχρι σήμερα περιοριστικών οικονομικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών πολιτικών, αλλά και λόγω των δυσχερειών εκσυγχρονισμού μεγάλου αριθμού υπαρχουσών μονάδων, που οφείλονται σε γενικότερους λόγους οικονομικών συγκυριών και ιστορικής συγκρότησης και εξειδίκευσης της ελληνικής βιομηχανίας. Τα προβλήματα αυτά εκφράζονται με πτώση του ρυθμού αύξησης των επενδύσεων, αύξηση του βαθμού εισαγωγικής διείσδυσης, στασιμότητα της βιομηχανικής παραγωγής, επάλληλους κλάδους προβληματικών επιχειρήσεων, αύξηση της βιομηχανικής ανεργίας και συμπτώματα ιδιαίτερης παρακμής περιοχών, όπως είναι η περιοχή του Λαυρίου, του Ελαιώνα, του Θριάσιου Πεδίου, του Περάματος κ.λπ., στις οποίες εστιάζεται η μεγαλύτερη βιομηχανική ανεργία.

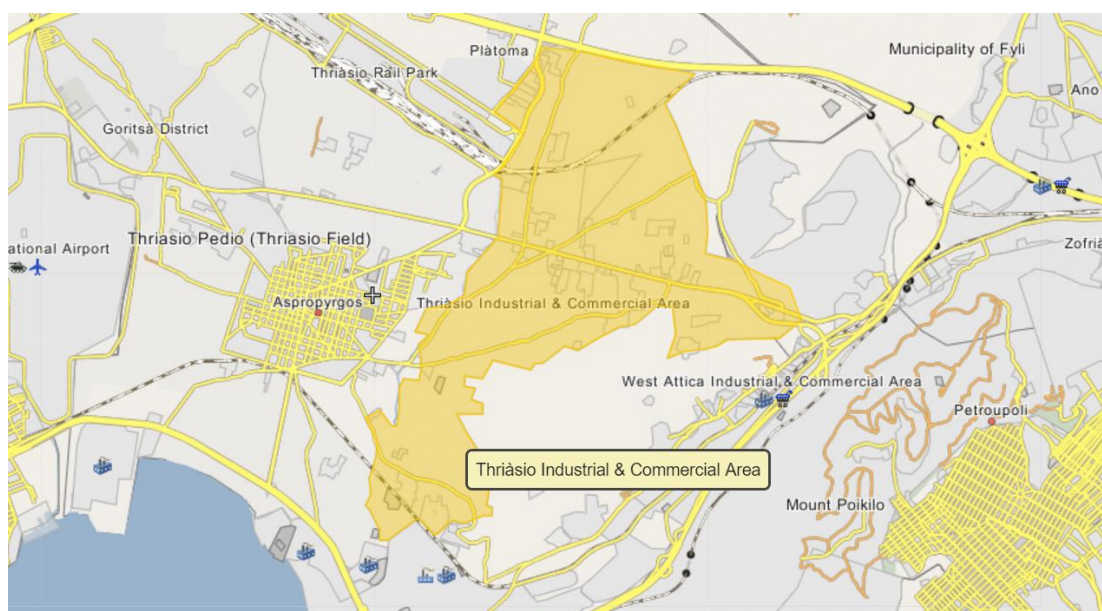

Εικόνα 25 Θεσμοθετημένες ΒΙΟΠΑ

Πηγή: Μ.Μπαλτάς Ημερίδα Χωροταξίας (REDEPLAN)

2.4 ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ Δυλιστηρίων

Η ιστορία της πόλης χρονολογείται από τα μέσα του 19αίωνα. Πριν από το 1920 στο Θριάσιο Πεδίο υπήρχαν 6 βιομηχανίες στην περιοχή και το 1940 ανήλθαν στις 15. Η εγκατάσταση μικρών και μεγάλων βιομηχανιών από την δεκαετία του '60 μετέτρεψαν τον Ασπρόπυργο σε βιομηχανική πόλη. Η εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής μετά το 1950-1955 είναι γοργή ποιοτικά και ποσοτικά .Το 1951 στην περιοχή του Θριασίου πεδίου υπήρχαν 21 βιομηχανίες, το 1961 γίνονται 31 ώσπου το 1981 φτάνουν τις 95.

Εικόνα 26 Βιομηχανική περιοχή Ασπροπύργου (Πηγή: www.googlemap.gr)

Σύμφωνα με το ΦΕΚ. 296 /10.7.2007 γίνεται καθορισμός της θέσης, της έκτασης και των ορίων του Βιομηχανικού Πάρκου (ΒΙΠΑ) Ασπροπύργου. Το Βιομηχανικό Πάρκο είναι έκτασης 3.428 στρεμμάτων περίπου, και ορίζεται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Ασπροπύργου.

Η έκταση του ΒΙΠΑ Ασπροπύργου αποτελείται από δύο τμήματα, το βόρειο και το νότιο. Παραμένουν ως ΒΙΠΑ –ΒΙΟΠΑ και τα τρία επιμέρους τμήματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί με το υπ'αριθμ.Γ66548/Π.Δ.(ΦΕΚ 108 5/Δ/17.9.1996)

2.5 ΒΙΟΠΑ ΝΑΤΟ

Μόνο στην Αττική έχουν καταγραφεί 28 άτυπες βιομηχανικές συγκεντρώσεις συνολικής έκτασης 70.937 στρεμμάτων, ενώ από την άλλη υπάρχουν τέσσερις οργανωμένοι υποδοχείς μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων συνολικής έκτασης μόλις 2.394 στρεμμάτων. Υπάρχουν δε και περιπτώσεις όπου ενώ ξεκίνησε να δημιουργείται μια οργανωμένη δομή, δύο και πλέον δεκαετίες μετά, αυτή δεν θεωρείται τέτοια, διότι δεν έχουν ολοκληρωθεί τα απαιτούμενα έργα.

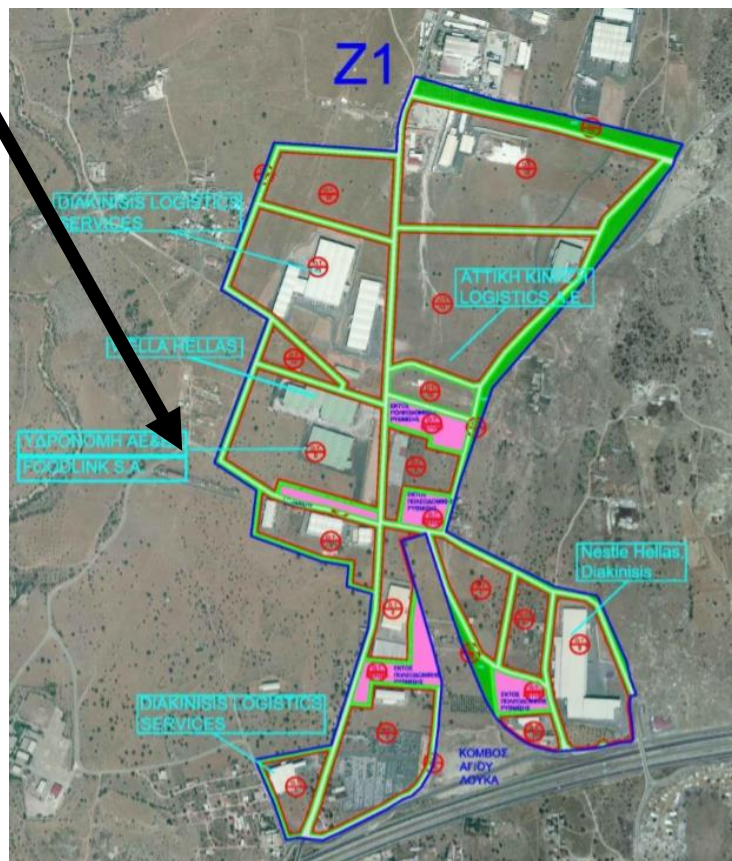
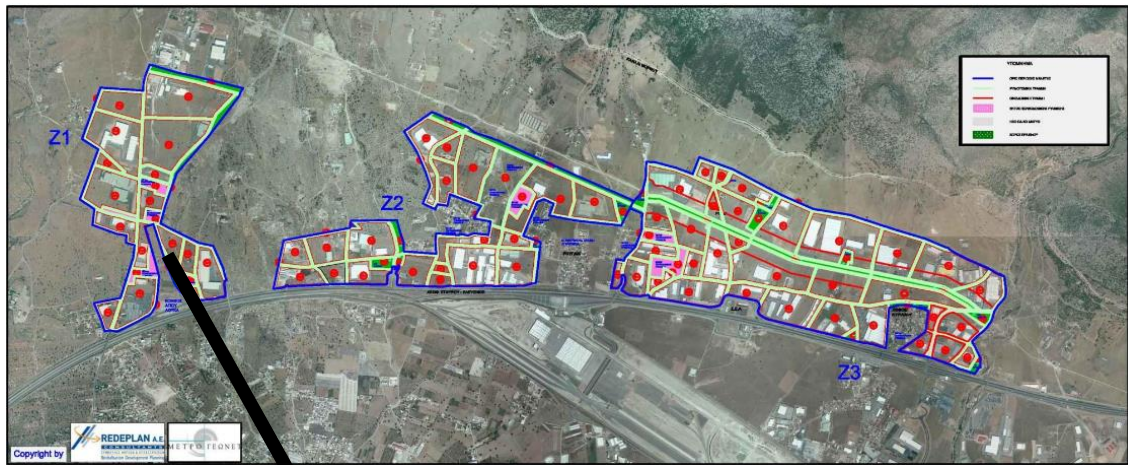

Εικόνα 27 ΒΙΟΠΑ ΝΑΤΟ

Πηγή : (Μπαλτάς, 2016. Η Δυτική Αττική Logistics Center της Ελληνικής Επικράτειας)

Σε ώριμο στάδιο, αλλά όχι ολοκληρωμένα, βρίσκονται τρεις ακόμη δομές στην περιοχή της Δυτικής Αττικής. Πρόκειται για το Επιχειρηματικό Πάρκο Βαμβακιάς, στην Ελευσίνα, όπου και εκεί αναμένεται η υλοποίηση όλων των απαιτούμενων έργων υποδομής, το Ε.Π. στην περιοχή Καλιμπάκι, επίσης στην Ελευσίνα, το οποίο τελεί εν αναμονή της έγκρισης από τον δήμο της πολεοδομικής μελέτης και το Ε.Π. στον Ασπρόπυργο, νοτίως της Λεωφόρου ΝΑΤΟ. Η έκδοση υπουργικής απόφασης με την οποία θα εγκρίνεται η

ανάπτυξη Ε.Π. στην περιοχή αυτή του Ασπροπύργου έκτασης 2.000 στρεμμάτων, όπου ήδη υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις, εκκρεμεί από το 2010.

Εικόνα 28 Οι ζώνες ειδικού τύπου Επιχειρήσεων Εφοδιαστικής Αλυσίδας Ασπροπύργου

Πηγή : (Μπαλτάς, 2016. Η Δυτική Αττική Logistics Center της Ελληνικής Επικράτειας)

Πίνακας 7 Πολεοδομικά δεδομένα για τον τομέα Z1

Συνολική Επιφάνεια	1.126 στρ.	100%
Οιδομήσιμη Επιφάνεια	846 στρ.	75%
Κοινοφελείς Χρήσεις	160 στρ.	14%
Κοινόχρηστοι Χώροι Πρασίνου	120 στρ.	11%

Πηγή : (Μπαλτάς, 2016. Η Δυτική Αττική Logistics Center της Ελληνικής Επικράτειας)

Πίνακας 8 Πολεοδομικά δεδομένα για τον τομέα Z2

Συνολική Επιφάνεια	1.289 στρ.	100%
Οιδομήσιμη Επιφάνεια	945 στρ.	73%
Κοινοφελείς Χρήσεις	165 στρ.	13%
Κοινόχρηστοι Χώροι Πρασίνου	175 στρ.	14%

Πηγή : (Μπαλτάς, 2016. Η Δυτική Αττική Logistics Center της Ελληνικής Επικράτειας)

Πίνακας 9 Πολεοδομικά δεδομένα για τον τομέα Z3

Συνολική Επιφάνεια	2.152 στρ.	100%
Οιδομήσιμη Επιφάνεια	1.614 στρ.	75%
Κοινοφελείς Χρήσεις	394 στρ.	18%
Κοινόχρηστοι Χώροι Πρασίνου	145 στρ.	7%

Η μείξη μονάδων βιομηχανίας και βιοτεχνίας με τις περιοχές κατοικίας ή η διασπορά τους στον περιαστικό χώρο και εκτός των σχεδιασμένων ζωνών ΒΙΟΠΑ-ΒΙΠΕ-ΒΕΠΕ, συνιστά πολεοδομικό πρόβλημα που χρήζει επίλυσης με κριτήρια περιορισμού της ασυμβίβαστης μείξης χρήσεων, κυριότερα όμως με αλλαγές μεθόδου παραγωγής και εισαγωγή φιλικότερων προς το περιβάλλον τεχνολογιών.

Η βιομηχανική ανάπτυξη και η μετανάστευση άλλαξαν πλήρως τη μορφή και την ανθρωπογεωγραφία της πόλης. Οι κάτοικοι της πόλης ασχολούνται πλέον στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες και ελάχιστοι (λιγότεροι από το 10% του πληθυσμού) με τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Εικόνα 29 Στην ΒΙΟΠΑ Διλυστηριών. Το οδικό δίκτυο χαρακτηρίζεται από πολλές κακοτεχνίες.

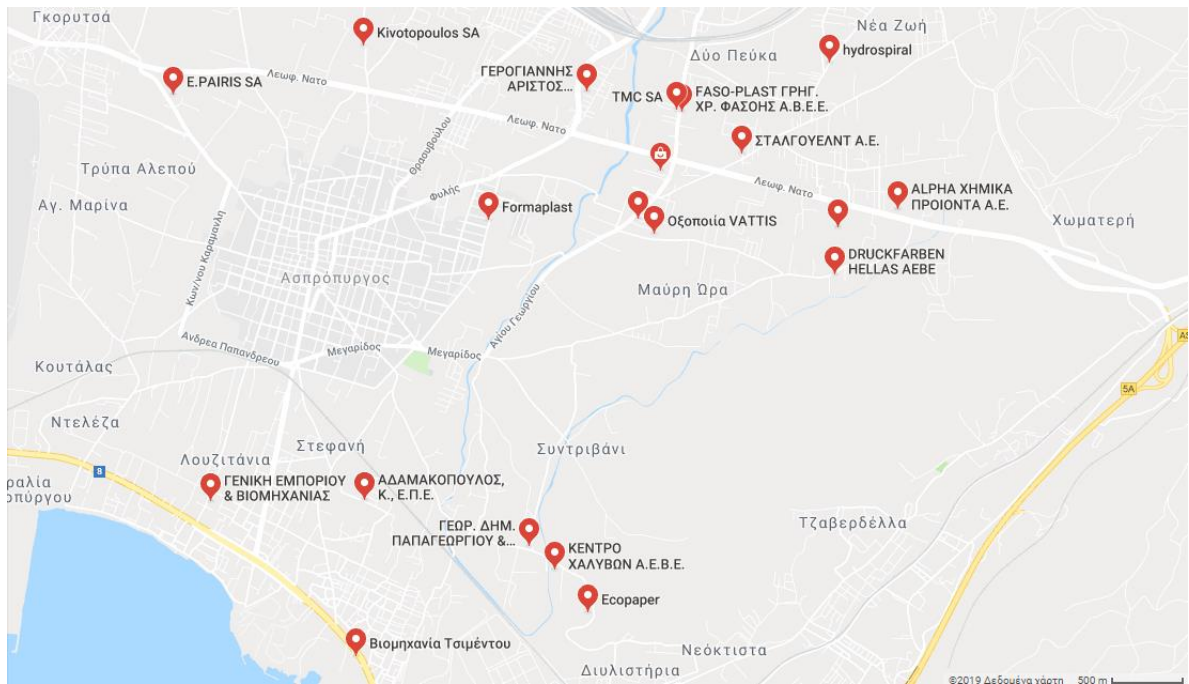
Εικόνα 30 Πρατήριο υγρών καυσίμων εντός της ΒΙΟΠΑ

Εικόνα 31 Αδιέξοδος εντός της ΒΙΟΠΑ

Ενδεικτική λίστα βιομηχανιών-βιοτεχνιών Ασπροπύργου

Ελληνικά Πετρέλαια	TMC SA
Βιομηχανία Τσιμέντου	FASO-PLAST ΓΡΗΓ.ΧΡ.ΦΑΣΟΗΣ A.B.E.E
Καλογερόπουλος χημικά	ΠΛΑΜΑΛ A.E.B.E
Ecoraper	ΣΤΑΛΓΟΥΕΛΝΤ A.E
Κέντρο Χαλύβων A.E.B.E.	NUTRIA HELLAS IKE- Ζωοτροφές χημικά
ΓΕΩ.Λ.ΙΧ Ε.Π.Ε	LPC HELLAS
Airliquide Hellas AEBA	hydrospiral
Airliquide Hellas	Inox style- kyriakou
Γεωργ. Δημ. Παπαγεωργίου & ΣΙΑ ΟΕ	Μπήτρος Μεταλλουργική A.E.
Αδαμακόπουλος & ΕΠΕ	Druckfarben hellas A.E.B.E.
Γενική Εμπορίου και Βιομηχανίας	Alpha χημικά προϊόντα A.E.
ΣΑΝΛΕΒ-ΚΑΛΛΙΜΠΕ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ασφαλτερ Α.Ε.
SANLEV SA	Αθηναία Κουλούλιας Ε.Π.Ε.
ARAL	INA Plastics s.a.
E.PAIRIS SA	Δρακόπουλος Γ. & ΣΙΑ Ο.Ε DRAPA CHEMIE
Κιντοπουλος SA	Βιομεταλουμίν
Formplast	Blow Plast I.K.E
Γερογιάννης Αρίστος Technoset	HPS ΑΝΩΡΑΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ & ΣΙΑ E.E.
Compania Madeira systems AE (CMS)	KPI KPI AE
Οξοπουα VATTIS	EMM.ΒΛΑΧΑΚΗΣ ABEE - ELATIRIO STROM
Ρουσάκης αέρια IKE	ΕΡΓΩΝ Α.Ε.Β.Ε
Greco plast (ΤΥΡΛΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ)	ANAMET A.E
Kraft paints	

Εικόνα 32 Τοποθεσίες βιομηχανιών –βιοτεχνιών Ασπροπύργου

Πηγή : www.googlemap.gr

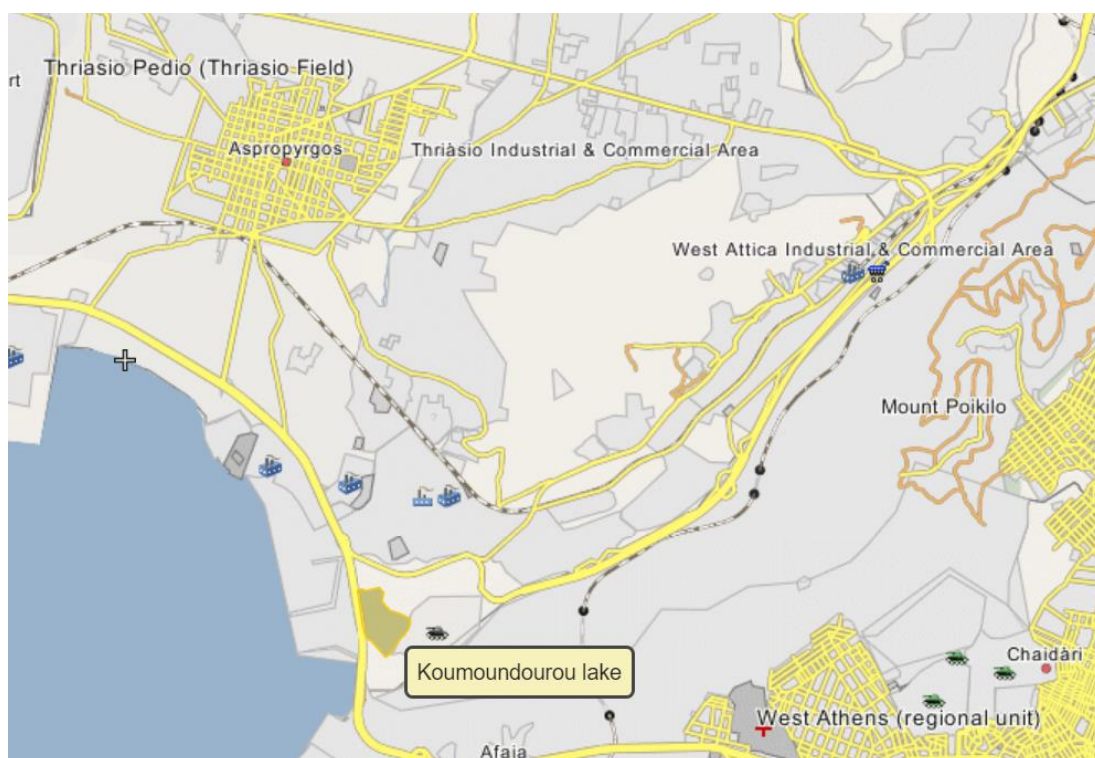
Εικόνα 33 Ελληνικά Πετρέλαια Ασπροπύργου

Πηγή : ΕΛΠΕ Ασπροπύργου

3. ΛΙΜΝΗ ΚΟΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ ΚΑΙ ΛΟΦΟΣ ΗΧΟΥΣ

3.1 Τοποθεσία

Η λίμνη Κουμουνδούρου η οποία αποτελεί σύνολο με τον λόφο Ηχούς έχουν χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Ανήκουν στην κατηγορία των προστατευόμενων περιοχών και είναι ιστορικά τοπία μέγιστης σημασίας.

Εικόνα 34 Η ακριβής θέση της λίμνης Κουμουνδούρου σε σχέση με το κέντρο της πόλης του Ασπρόπυργου

Πηγή : www.wikimapia.com

3.2 Ιστορικά Στοιχεία

Η λίμνη Κουμουνδούρου είναι λίμνη της Αττικής στα όρια των Δήμων Χαϊδαρίου και Ασπροπύργου, (εικόνα 26). Πρόκειται ουσιαστικά για λιμνοθάλασσα, καθώς βρίσκεται στο επίπεδο της θάλασσας, πολύ κοντά στις

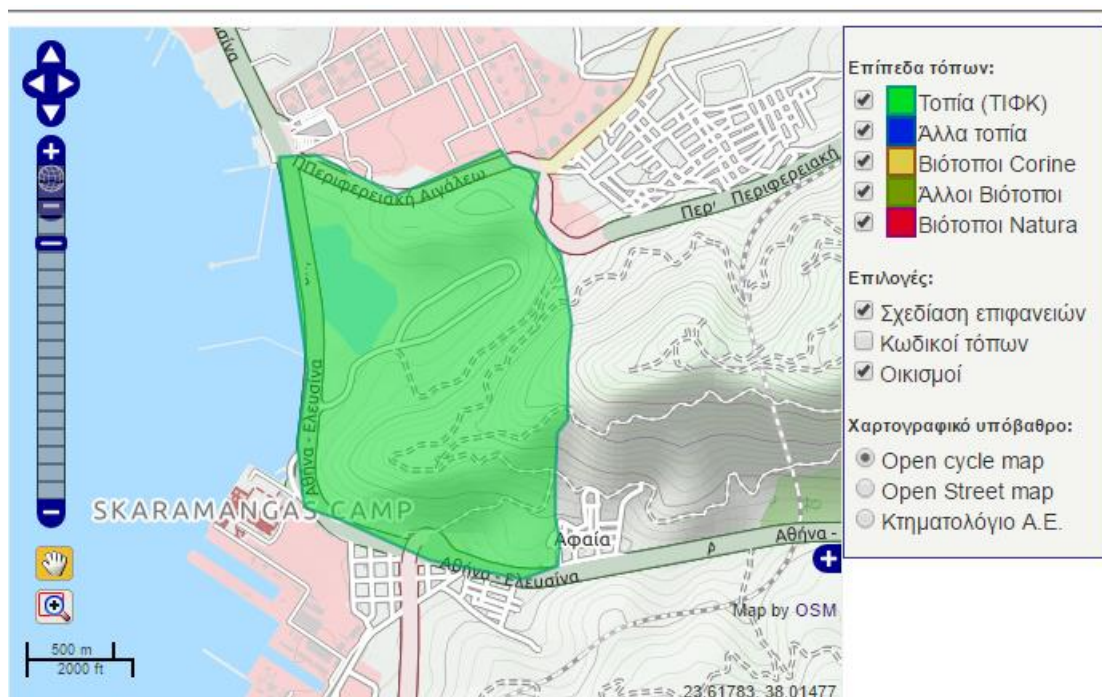
ΒΑ ακτές του κόλπου της Ελευσίνας. Σήμερα η εθνική οδό Αθηνών-Κορίνθου χωρίζει την λίμνη από τις ακτές του κόλπου της Ελευσίνας. Το νερό της είναι υφάλμυρο καθώς εισχωρεί σε αυτή θαλασσινό νερό.

Η λίμνη σχηματίστηκε τεχνητά στην αρχαιότητα όταν η διάνοιξη του αρχαίου δρόμου έφραξε την δίοδο των νερών των παρακείμενων πηγών προς την θάλασσα. Η δημιουργία της θάλασσας πρέπει να έγινε κατά την κλασική περίοδο. Στην αρχαιότητα η λίμνη ήταν η μία από της δύο λίμνες των Ρειτών. Η βόρεια λίμνη ήταν αφιερωμένη στη θεά Δήμητρα και αποξηράθηκε, ενώ η νότια (η σημερινή λίμνη Κουμουνδούρου) ήταν αφιερωμένη στην Περσεφόνη. Η λίμνη Κουμουνδούρου έχει κηρυχτεί αρχαιολογικός χώρος από το 1974 σύμφωνα με Υπουργική Απόφαση (ΥΑ Α/Φ31/41/1/2-1-1974-ΦΕΚ 5/Β/8-1-1974, Αρθρ. 5 Ν. 1469/1950)

Εικόνα 35 Σύγχρονη άποψη της λίμνης Κουμουνδούρου από τα δυτικά προς τα ανατολικά.

Πηγή: www.google.gr

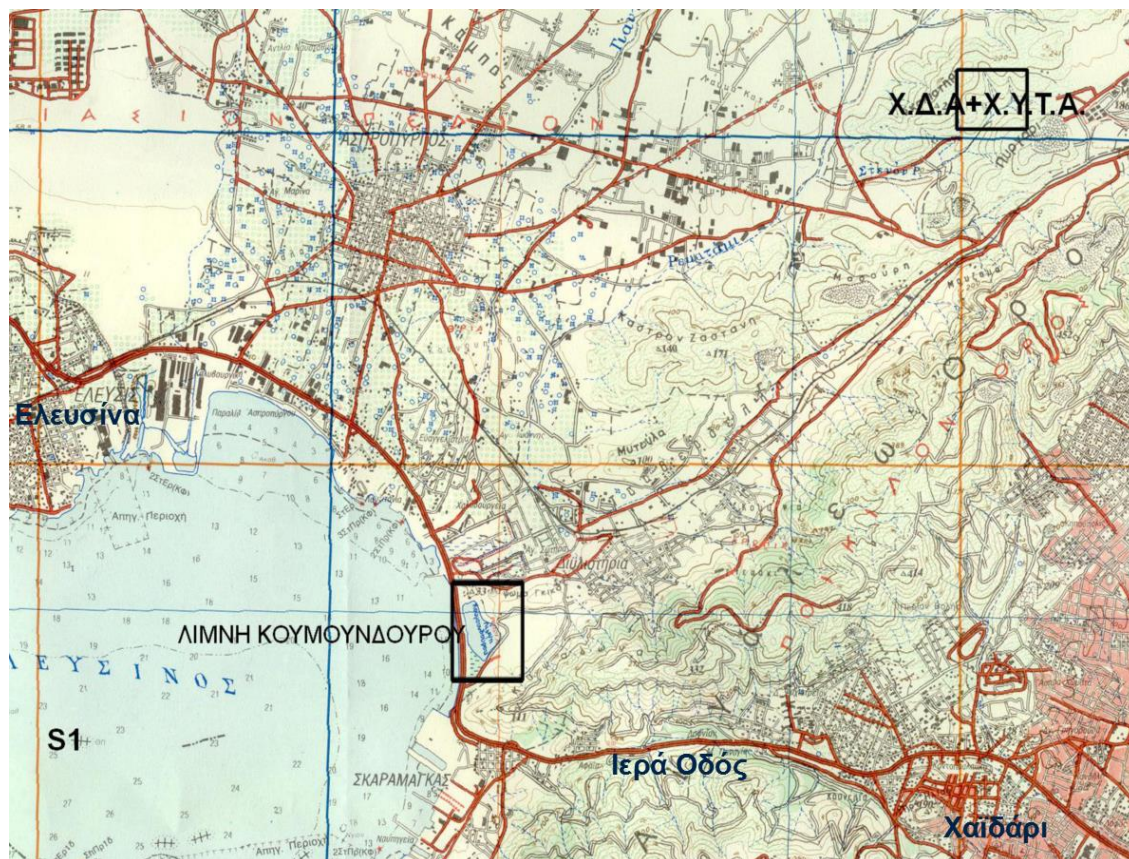
Πίνακας 10 Γενικά χαρακτηριστικά Λίμνης Κουμουνδούρου και Λόφου Ηχούς

Διοικητική Υποδιαίρεση	Νομός Αττικής
Συνολική Έκταση (εκτάρια)	218,37
Χερσαία Έκταση (εκτάρια)	218,0
Συνολική Περίμετρος	6,2
Μέγιστο Υψόμετρο	200.0
Ελάχιστο Υψόμετρο	49.0
Ένταξη στο υπάρχον θεσμικό πλαίσιο	Ιστορικός Τόπος

Πηγή: ΦΙΛΟΤΗΣ

Στην αρχαιότητα η λίμνη ονομαζόταν Ρειτός, εκ της παρακείμενης αρχαίας πηγής που έφερε την ονομασία Ρειτά, από την οποία προέρχεται και το νερό της λίμνης.

Η σύγχρονη ονομασία της ανάγεται στο όνομα οικογένειας γαιοκτημόνων στους οποίους άνηκε η περιοχή κατά τον 19ο αιώνα, είτε στον πρωθυπουργό Αλέξανδρο Κουμουνδούρο (1817-1883), στην θητεία του οποίου κατά το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1860, έγιναν έργα επιχωμάτωσης και οδοποιίας μεταξύ της ακτής του Σκαρामαγκά και της λίμνης, (εικόνα 27).

Εικόνα 36 Χάρτης ο οποίος απεικονίζει την τοποθεσία της λίμνης.

Πηγή: www.google.gr

3.3 Γεωμετρικά και Ποιοτικά Χαρακτηριστικά

Η λίμνη αποτελεί σημαντικό οικοσύστημα και είναι ενταγμένη στο Natura 2000. Είναι λοιπόν ένας μικρός υγρότοπος που παρά το γεγονός ότι βρίσκεται δίπλα σε μια βαριά βιομηχανοποιημένη περιοχή καταφέρνει να ξαφνιάζει με την βιοποικιλότητα της. Το μέγιστο μήκος της λίμνης είναι τα 620 μέτρα και μέγιστο πλάτος τα 400 μέτρα. Η έκταση της είναι περίπου 146.500μ² και η

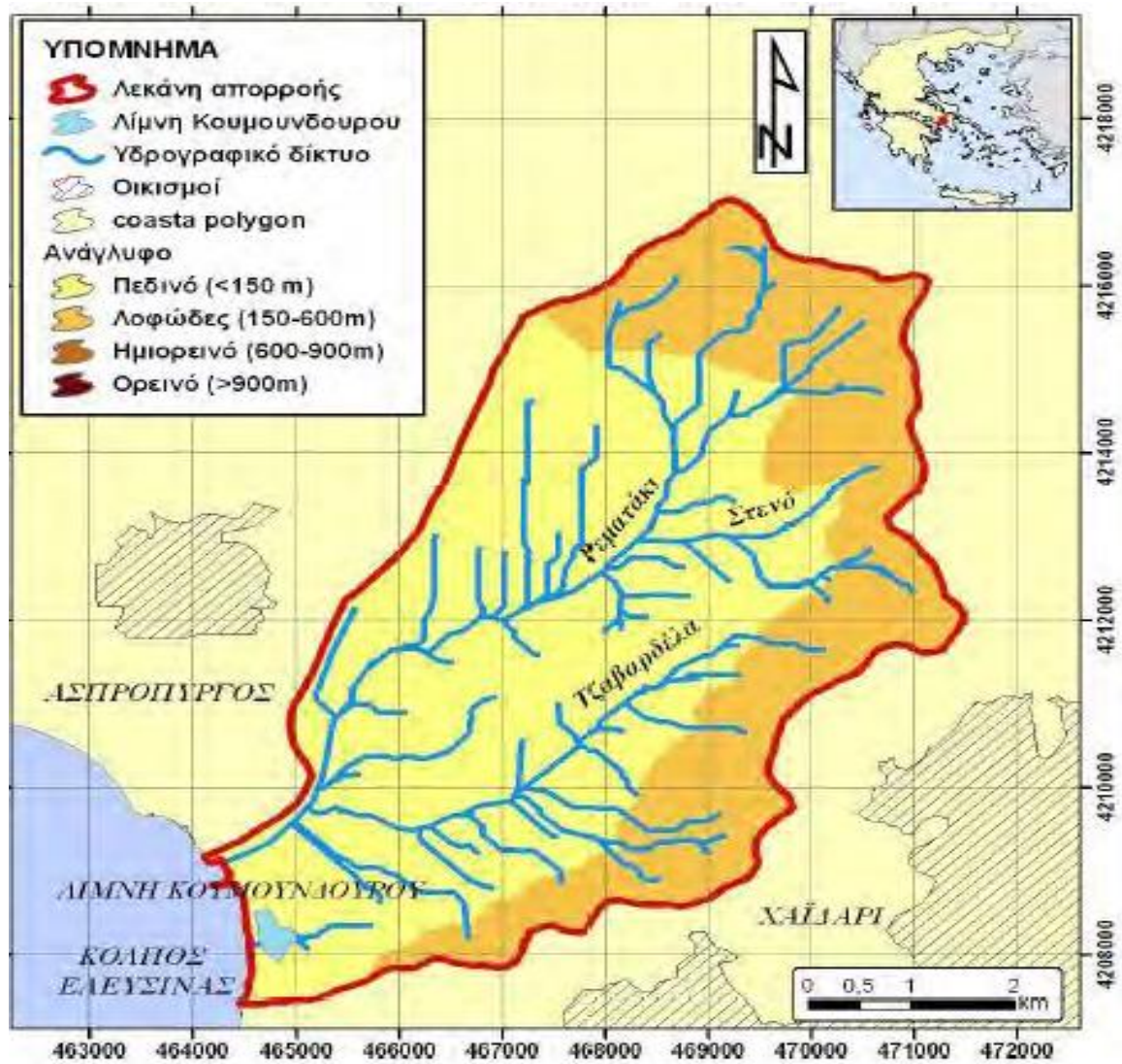
περίμετρος της περίπου 1680 μ. Η λεκάνη απορροής της λίμνης έχει έκταση 39τ.χλμ και οριοθετείται από το όρος Αιγάλεω, το Βουνό Χασιάς, αλλά και μικρότερους λόφους του Θριασίου, (εικόνα 28). Πρόκειται για μια ρηχή λίμνη με βάθος νερού που φτάνει τα 2.5 μέτρα ενώ βρίσκεται 1,5 μέτρο ψηλότερα από την επιφάνεια της θάλασσας. Η λεκάνη απορροής έχει έκταση 39 km² και βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Θριασίου πεδίου.

Εικόνα 37 Η λεκάνη απορροής.

Πηγή: Κ.Π.Ε.Κ.

Το υδρογραφικό δίκτυο είναι γενικά αραιό και απλό, (εικόνα 29). Σε πολλά σημεία χάνεται (προς τον υδροφόρο ορίζοντα) και τα ρέματα δεν εμφανίζουν συνεχή ροή παρά μόνο σε περιόδους μεγάλων βροχοπτώσεων.

Εικόνα 38 Υδρογραφικό δίκτυο.

Πηγή: Κ.Π.Ε.Κ.

Το δυτικό όριο της λίμνης γειτνιάζει με την θάλασσα από την οποία χωρίζεται από την εθνική οδό Αθηνών-Κορίνθου, (εικόνα 30). Η λίμνη είναι ρηχή με βάθος που φτάνει τα 2,6μ στα βορειοανατολικά όπου και οι πηγές τροφοδοσίας της και με μέσο βάθος 1,0μ.

Εικόνα 39 Χάρτης λίμνης Κουμουνδούρου.

Πηγή: Κ.Π.Ε.Κ.

Η λίμνη περιβάλλεται από ναι στενή λωρίδα καλαμιών. Στα νότια υπάρχει ένα δάσος με ευκαλύπτους, πεύκα και αλμυρίκια, ενώ στα βόρεια και λίγο μετά τις όχθες υψώνεται ένας λόφος με χαρακτηριστική φρυγανώδη βλάστηση. Στα δύο αυτά σημεία φυτρώνουν πολλά και σπάνια είδη φυτών, από τα οποία ξεχωρίζουν το *Aster tripoleum*, ο κρόκος *Crocus cartwrightianus*, η αγριοκρομμύδα *Urginea maritime* και άλλα.

Στην λίμνη φιλοξενούνται δεκάδες είδη πουλιών, κυρίως υδρόβια και γλαρόμορφα. Στην κορυφή βρίσκεται η σπάνια βαλτόπαπια που κάθε χρόνο επισκέπτεται την λίμνη. Επίσης συναντά κανείς κικίρια, γκισάρια, καπακλήδες, σαρσέλες και βουβόκυκνους.

Όλη αυτή η βιοποικιλότητα προσπαθεί να επιβιώσει ανάμεσα σε πετρέλαια, αντλίες και δεξαμενές. Οι συνεχείς υπόγειες διαρροές πετρελαίου από τις γύρω βιομηχανίες και τις δεξαμενές καυσίμων, τα στραγγίσματα από τις χωματερές και η υπέργεια ρύπανση από τα φουγάρα έχουν μολύνει το οικοσύστημα

Εικόνα 40 Γλαροπούλια στην λίμνη
Πηγή: Διαρκής κίνηση Χαϊδαρίου

Εικόνα 32 Πρασινοκέφαλη πάπια, χουλιαροκέφαλι και σταχτοτσικνιά.
Πηγή: www.google.

Εικόνα 42 Χλωρίδα στην βόρεια πλευρά της λίμνης

Εικόνα 43 *Crocus cartwrightianus*

Πηγή : naturagraeca

Εικόνα 44 *Juncus* sp (βούρλο)

Εικόνα 45 *Phragmites australis*(νεροκάλαμο)

Εικόνα 46 Filamentous algae (αίγλη)

Εικόνα 47 Chara

Πηγή : Ι.Θ.Β.Π.& Ε.Υ.-ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.

Εικόνα 48 Νεροχελώνα στις ανατολικές όχθες

Πηγή : naturagraeca

Εικόνα 49 Αλκούνη που ζει στην λίμνη

Πηγή : naturagraeca

Στο κεντρικό τμήμα της λίμνης εντοπίζονται λίθοι νοτιοανατολικής – βορειοδυτικής διεύθυνσης οι οποίοι προέρχονται από ρωμαϊκή γέφυρα του 5^{ου} μ.Χ αιώνα .

3.4 Προβλήματα

Η λίμνη βρίσκεται εντός βιομηχανικής ζώνης, μεταξύ του Σκαρμαγκακά και των δυλιστηρίων πετρελαίου στο 15^ο χιλιόμετρο της εθνικής οδού Αθηνών-Κορίνθου και για το λόγο αυτό η λίμνη αποτελεί ένα πολύ επιβαρυσμένο μικρό οικοσύστημα. Λεπτές στρώσεις πετρελαιοειδών ταξιδεύουν στην ακύμαντη επιφάνεια της. Χημικά απόβλητα σε αφρώδη μορφή υπάρχουν δίπλα στα παρόχθια βούρλα και τις καλαμιές, (εικόνα 33). Ένα ανενεργό πλωτό φράγμα πιο πέρα βάζει την δική του πινελιά στην εικόνα της εγκατάλειψης. Οι υπόγειες διαρροές πετρελαίου από τις γύρω βιομηχανίες και τις δεξαμενές καυσίμων, τα στραγγίσματα από τις χωματερές και η υπέργεια ρύπανση από τα φουγάρα των βιομηχανιών έχουν διαβρώσει το οικοσύστημα της λίμνης σε πολύ μεγάλο βαθμό. Ένα μικρό μέρος του όμως αντιστέκεται με δύναμη. Οι φαλαρίδες γενούν μέσα στις βρώμικες όχθες και οι βαλτόπαπιες οι οποίες είναι απειλούμενες παγκοσμίως με εξαφάνιση διαχειμάζουν εκεί. Με παράγωγα πετρελαίου μολύνεται το οικοσύστημα και τρέφονται τα πτηνά της λίμνης. Για την ακρίβεια η λίμνη τροφοδοτείται με νερό από πηγές της Πάρνηθας. Πλέον παράγεται ένα μείγμα πετρελαίου, νερού και πηχτού υγρού χωματερός.

Με την ρύπανση της λίμνης είχε ασχοληθεί πριν κάποια χρόνια και κλιμάκιο επιστημόνων του Ινστιτούτου Εσωτερικών Υδάτων του ΕΛΚΕΘΕ, που πραγματοποίησε δειγματοληψία και μελέτη κατόπιν αιτήματος του Δήμου Ασπροπύργου.

Εικόνα 50 Στις εικόνες απεικονίζεται η μόλυνση της λίμνης.

Πηγή: www.google.gr

Έντονο πλημμυρικό πρόβλημα δημιουργείται τα τελευταία χρόνια, κυρίως στο τμήμα της Εθνικής Οδού από τον Σκαραμαγκά έως τα φανάρια στο ύψος των δυλιστηρίων του Ασπροπύργου όταν βρέχει. Υπάρχει η άποψη ότι το πρόβλημα αυτό δημιουργήθηκε λόγω υπερχείλισης της λίμνης κάτι το οποίο δεν παραδέχεται ο επιστημονικός κόσμος. Στην πραγματικότητα το πρόβλημα προέρχεται από τα μπαζωμένα ρέματα, (εικόνα 34). Διασχίζοντας λοιπόν κάποιος το τμήμα της Εθνικής Οδού από την μονή Δαφνίου μέχρι την λίμνη Κουμουνδούρου μπορεί να παρατηρήσει μπαζωμένα ρέματα με φερτά υλικά και στα δύο ρεύματα κυκλοφορίας της Εθνικής. Μάλιστα τα φερτά υλικά έχουν καλύψει την κοίτη του ρέματος το οποίο περνάει δεξιά της Εθνικής στο ρεύμα Ελευσίνας και καταλήγει στον Σκαραμαγκά. Η διάβρωση στο πλάι της Εθνικής Οδού εκτείνεται σε μήκος τουλάχιστον 500μ, έχοντας δημιουργήσει σε ορισμένα σημεία αύλακα βάθους τουλάχιστον μισού μέτρου. Ο κίνδυνος για τα διερχόμενα αυτοκίνητα είναι πολύ μεγάλος, (εικόνα 35). Στον Σκαραμαγκά, η υπερχείλιση του μπαζωμένου μικρού ρέματος διαβρώνει το κομμάτι του αποκαλυφθέντος αρχαιολογικού χώρου της Ιεράς Οδού ενώ νοτιότερα είναι εμφανή στο οδόστρωμα της Εθνικής τα φερτά υλικά που σκεπάζουν και τα φρεάτια. Τέλος τα φρεάτια ομβρίων της διαχωριστικής νησίδας της Εθνικής στο ύψος της λίμνης εντοπίζονται με δυσκολία.

Εικόνα 51 Μπαζωμένα ρέματα στον Σκαραμαγκά.

Πηγή: www.wordpress.com

Εικόνα 33 Στις εικόνες απεικονίζεται το πλημμυρικό πρόβλημα στην λίμνη.

Πηγή: www.wordpress.com

3.5 Λόφος Ηχούς

Αμέσως μετά το ιερό της Αφροδίτης, η Ιερά Οδός διακλαδιζόταν, (εικόνα 36). Το ένα σκέλος με Α-Δ κατεύθυνση, διερχόταν από το στενό πέρασμα μεταξύ του Αιγάλεω και του Ποικίλου όρους, έβαινε γύρω από τους πρόποδες του λόφου Ηχούς (λόφος Κασαλώνας, βορειοανατολικές υπώρειες του Ποικίλου όρους) και έστρεφε προς Βορρά, όπου βρίσκονταν οι δύο λίμνες των Ρειτών. Το άλλο σκέλος ανηφόριζε προς τα βόρεια, διερχόταν από την κορυφή του λόφου της Ηχούς και από εκεί κατηφόριζε, πάντα με βορεινή κατεύθυνση,

προκειμένου να συναντήσει το άλλο σκέλος της Ιεράς Οδού στο ύψος της λίμνης Κουμουνδούρου. Σε πολλά σημεία του σκέλους αυτού έχουν διατηρηθεί χαραγμένες στο βράχο τροχιές από ρόδες των αρμάτων. Στην κορυφή του λόφου της Ηχούς εντοπίστηκε από τον Ι. Τραυλό μεγάλος τετράγωνος ασβεστόλιθος πλευράς 1,18μ και ύψους 0,47μ με ορθογωνικό τόρμο στην άνω επιφάνεια του. Ο Τραυλός πίστευε ότι : «είναι πολύ πιθανή η υπόθεση, ότι εχρησίμευεν ως βάσις όρου, χωρίζοντας την περιοχή των Αθηνών από την περιοχή της Ελευσίνας»

Εικόνα 34 Τμήμα της Ιεράς Οδού κοντά στο Ιερό της Αφροδίτης, με βαθιές αυλακώσεις στον βράχο από τους τροχούς των αμαξών

Πηγή: Πρακτικά Αρχαιολογικής Εταιρίας 1937

3.6 Προτάσεις Ανάδειξης λίμνης Κουμουνδούρου και λόφου Ηχούς

Η λίμνη Κουμουνδούρου και ο λόφος Ηχούς είναι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, για τον λόγο αυτό κατά καιρούς έχουν γίνει προτάσεις για την βελτιστοποίηση της υπάρχουσας κατάστασης.

Πραγματοποίηση κατάλληλων υδραυλικών έργων για την προστασία των υδάτων, της πανίδας και της χλωρίδας της λίμνης των Ρειτών, στα πλαίσια της ένταξης της στο πρόγραμμα Natura 2000.

Θεσμοθέτηση υψηλού πρασίνου διαχωρισμού οχλουσών δραστηριοτήτων, όπου το επιβάλλει η ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την περιοχή, ως φράγμα προστασίας.

Απομάκρυνση όλων των οχλουσών δραστηριοτήτων που δεν συνάδουν σ ένα αρχαιολογικό χώρο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Προστασία και ανάδειξη των τμημάτων του αρχαίου τείχους δυτικά της λίμνης.

Αποκατάσταση του λόφου Ηχούς στα ανατολικά.

Ανάδειξη των βάσεων της Ρωμαϊκής γέφυρας στο βυθό της λίμνης

Τοποθέτηση αντιγράφου του αναγλύφου που βρίσκεται στον αρχαιολογικό μουσείο της Ελευσίνας που έχει ανακαλυφθεί στην λίμνη των Ρειτών και που μας δίνει όλη την πληροφόρηση σχετικά με τον ρόλο της λίμνης στην αρχαιότητα.

Κατασκευή κρήνης που θα αναπαριστά την Αρχαία Πηγή και θα αποτελεί στάση ξεκούρασης για τους περιηγητές.

Κατασκευή σημείων παρατήρησης πουλιών, χώροι στάσης και ανάπαυσης, παιχνιδιού, αθλοπαιδιών, πικ-νικ και αναψυχής πάντα με σεβασμό στο περιβάλλον, τον ιστορικό και αρχαιολογικό χώρο και τον γενικότερο χαρακτήρα του τοπίου της περιοχής.

Εγκατάσταση ελαφριών κατασκευών με την μορφή εγκαταστάσεων τύπου installation και ενημερωτικοί και διαδραστικοί πίνακες που θα ενημερώνουν, θα πληροφορούν και θα αναδεικνύουν με φωτογραφικό αλλά και με άλλο υλικό την ιστορία και την λαογραφία της πόλης και της περιοχής.

Σχεδιασμός πρόβλεψης για σύνδεση του χώρου με την υπόλοιπη Ιερά Οδό, όπου θα ανακτήσει η λίμνη των Ρειτών την θέση και τον χαρακτήρα που

κατείχε στην πομπή των Ελευσινίων Μυστηρίων, ως στάσης ενατένισης της δύσης του ηλίου προς την θάλασσα, μιας θέας που μένει αναλλοίωτη στους αιώνες.

Όλες αυτές οι προτάσεις έχουν σαν στόχο να αναδειχθεί ο χαρακτήρας και η ταυτότητα της λίμνης και του λόφου Ηχούς ώστε ο διερχόμενος επισκέπτης αλλά και οι κάτοικοι της περιοχής να απολαμβάνουν μια γεύση από την ιστορία και το φυσικό κάλλος της περιοχής.

4. ΡΕΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟ

4.1 Υφιστάμενη Κατάσταση

Υπάρχουν τέσσερα ενεργά ρέματα που διασχίζουν το Θριάσιο Πεδίο εντός των ορίων του δήμου Ασπροπύργου τα οποία είναι το ρέμα της Γιαννούλας (ή Αγίου Γεωργίου), της Μαύρης Ώρας, του Αγίου Ιωάννη και της Γουρούνας. Στα ρέματα παρουσιάζονται σημαντικά προβλήματα επειδή είναι μπαζωμένα σε κάποια σημεία τους. Εξαιρέση σε αυτό αποτελεί το ρέμα του Αγίου Ιωάννη στη Χαλυβουργική όπου έχουν γίνει κάποια έργα έτσι ώστε να αποφευχθούν πλημμυρικά φαινόμενα. Είναι πολύ σημαντικό να ληφθούν μέτρα και για τα υπόλοιπα ρέματα για να υπάρξει αντιπλημμυρική θωράκιση της περιοχής.

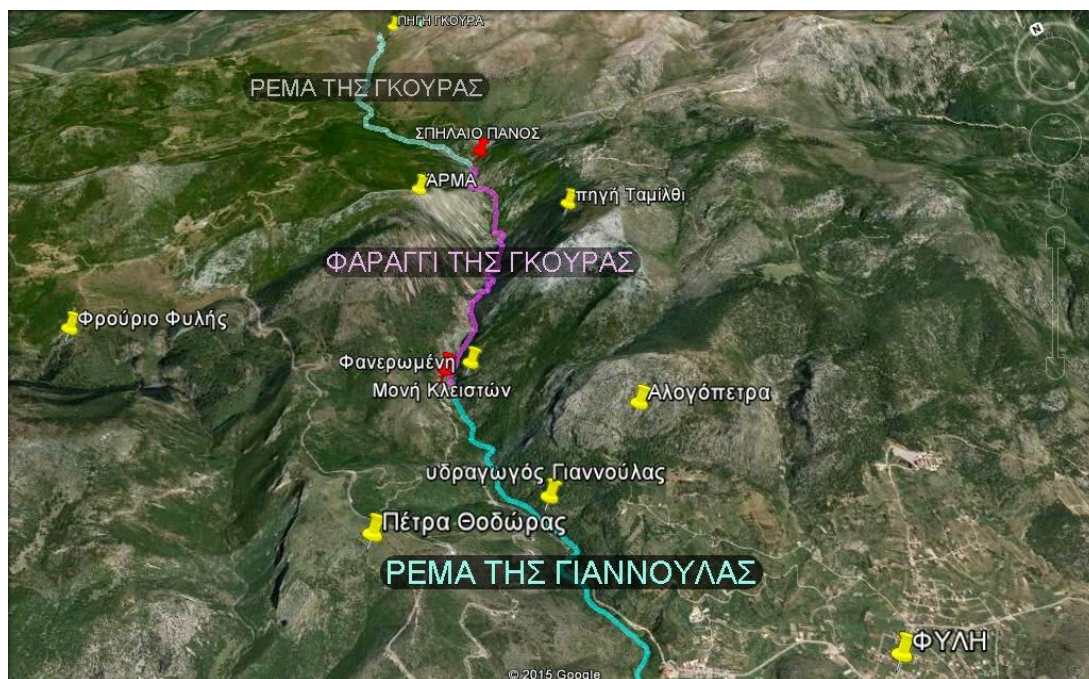

Εικόνα 54 Ρέμα Αγίου Γεωργίου στα ΕΛ.ΠΕ Ασπροπύργου

Πηγή: διαρκής κίνηση Χαϊδαρίου

4.2 Το Ρέμα της Γιαννούλας

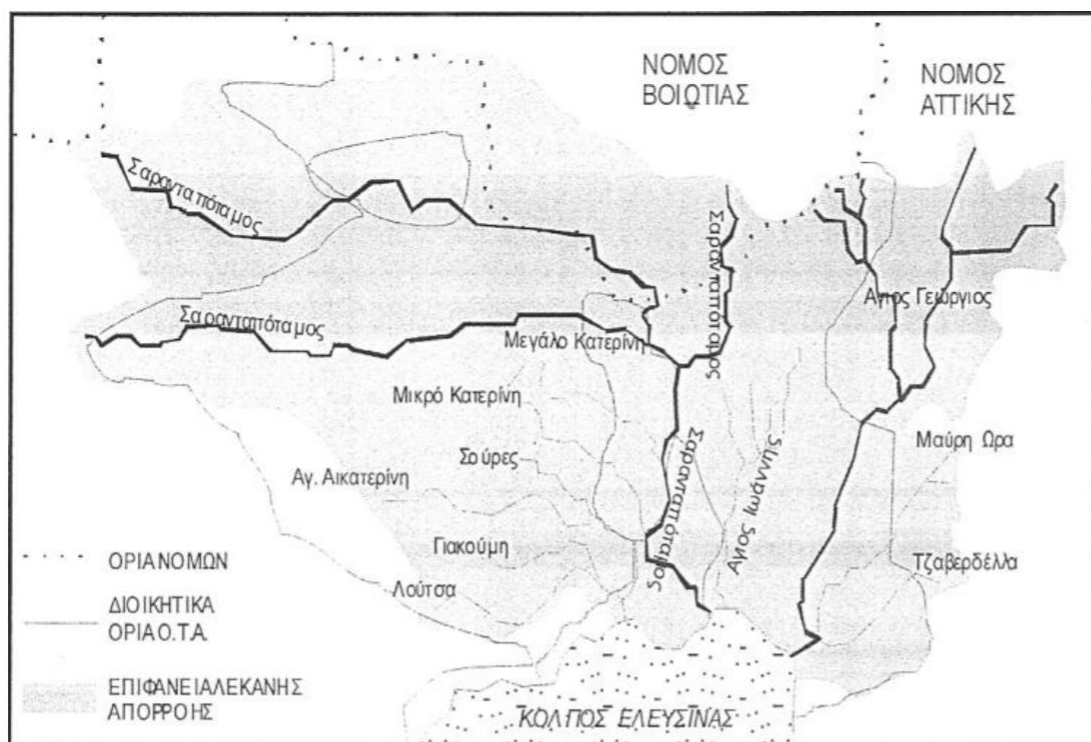
Το ρέμα της Γιαννούλας έχει υπερχειλίση συχνά στο παρελθόν σε πολλά σημεία προκαλώντας πλημμύρες στην Εθνική Οδό. Είναι το ρέμα που προέρχεται από την Πάρνηθα, ρέει σε μεγάλη έκταση του Ασπροπύργου και καταλήγει στη θάλασσα μπροστά από τα δυλιστήρια. Η υπερχειλίση του ρέματος οφείλεται σε ανθρώπινες παρεμβάσεις (βιοτεχνίες, δρόμοι, κτίρια) οι οποίες αποτελούν τις κυριότερες επιβαρύνσεις της υδρολογικής κατάστασης του ρέματος. Επίσης δεν υπάρχει μέριμνα για τον καθαρισμό του από φερτά υλικά και παράνομες απορροές με αποτέλεσμα να είναι ένα μόνιμο πρόβλημα για την περιοχή. Το συγκεκριμένο ρέμα αποτελεί ένα από τα κύρια ρέματα του Ν. Αττικής που είναι όμορα αστικών περιοχών και έχουν υψηλό βαθμό επικινδυνότητας για πλημμυρικά φαινόμενα, εξ' αιτίας και της πυρκαγιάς της Πάρνηθας. Αποτέλεσμα της πυρκαγιάς ήταν 13.383,1 στρέμματα καμένη έκταση της λεκάνης απορροής του ρέματος της Γιαννούλας. Ωστόσο μετά την πυρκαγιά της Πάρνηθας το καλοκαίρι του 2007, το ρέμα καθαρίστηκε και η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά, απομακρύνοντας τον άμεσο κίνδυνο πλημμυρικών φαινομένων.

Εικόνα 55 Το Ρέμα της Γιαννούλας

4.3 Το Ρέμα του Αγίου Ιωάννη

Άσχημη παραμένει η κατάσταση στο ρέμα του Αγίου Ιωάννη διότι έχει μικρή διατομή και δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στον όγκο των υδάτων που δέχεται από τη βροχή, καθώς και εκείνων του ΟΣΕ και της Αττικής Οδού. Το ρέμα αυτό διέρχεται από περιοχή η οποία είναι κατοικημένη (Γκορυστά – Τρύπα Λεπούς) και χρήζει άμεσης παρέμβασης. Τέλος, μεγάλο είναι το πρόβλημα και στο ρέμα της Γουρούνας, το οποίο δέχεται τα όμβρια ύδατα της πόλης.

Εικόνα 56 Ρέματα Θριάσιου Πεδίου

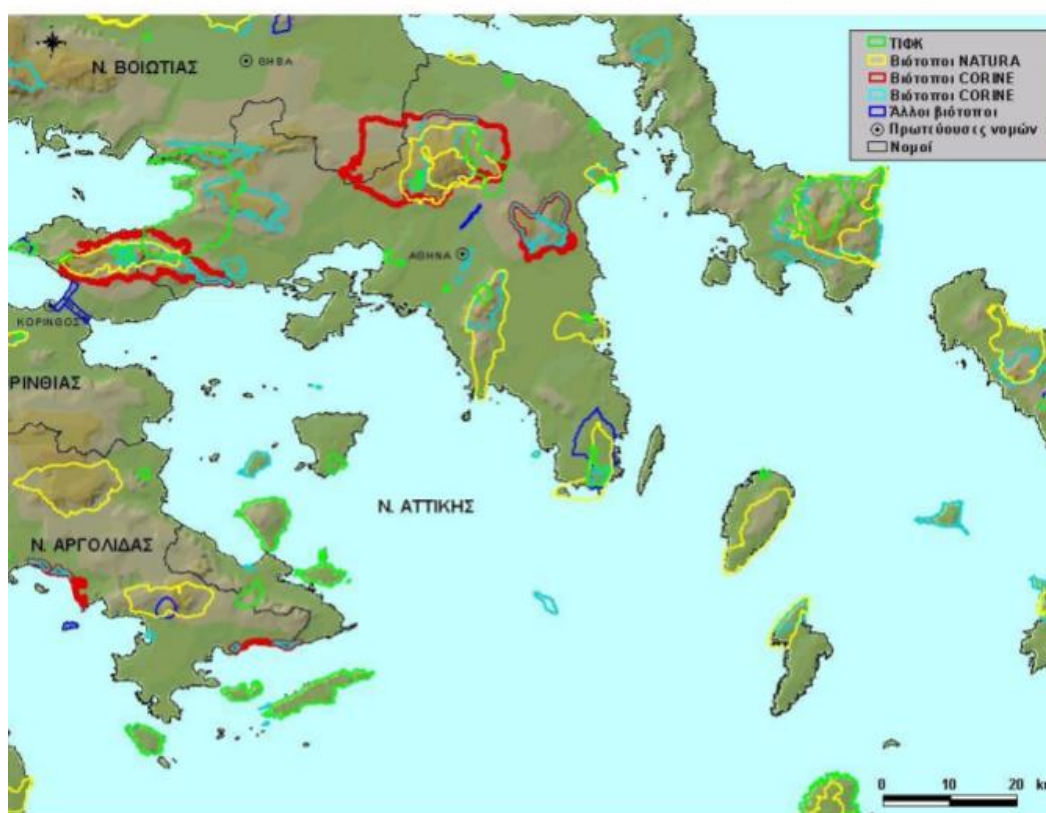
4.4 Προτάσεις Αντιμετώπισης του Προβλήματος

Στο σύνολο τους τα ρέματα χρειάζονται διαμόρφωση, καθαρισμό και η εκβάθυνση σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, προκειμένου να αποφευχθούν πλημμυρικά φαινόμενα. Το ρέμα της Γιαννούλας καθαρίστηκε μετά τις πυρκαγιές της Πάρνηθας ενώ της Μαύρης Ώρας βρίσκεται σε κακή κατάσταση. Η κατάσταση των υπολοίπων ρεμάτων από θέμα καθαρισμού είναι μέτρια.

Η βελτίωση της κατάστασης των ρεμάτων στον Ασπρόπυργο κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, ιδίως μετά την πρόσφατη πυρκαγιά στον ορεινό όγκο της Πάρνηθας, καθώς σημαντικό ποσοστό των κατακρημνισμάτων σε αυτή παροχετεύονται στον Κόλπο της Ελευσίνας μέσα από το Θριάσιο Πεδίο. Η απώλεια της βλάστησης στην Πάρνηθα αυξάνει τον κίνδυνο πλημμυρών, ο οποίος επιτείνεται από την καταστροφή των ρεμάτων στα κατάντη. Συνεπώς, η ακεραιότητα των τελευταίων κρίνεται υψίστης σημασίας. Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις, η πυρκαγιά της Πάρνηθας - σε συνδυασμό με την πλημμυρή αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής - μπορεί να προκαλέσει εκτεταμένες πλημμύρες. Το πρόβλημα εντείνεται από το γεγονός ότι πολλές περιοχές του δήμου, όπως η Λεωφόρος Δημοκρατίας, τα Σιντριβάνια, το Νεκροταφείο, το Αεροδρόμιο και ο Άγιος Ιωάννης, αντιμετωπίζουν ήδη εδώ και καιρό σοβαρά προβλήματα πλημμυρών. Τα σημαντικότερα προβλήματα πλημμυρών λόγω της πυρκαγιάς αναμένονται για το Ρέμα Γιαννούλας, καθώς η απορροή στη δυτική πλευρά της Πάρνηθας γίνεται από αυτό και διασχίζει όλο τον Ασπρόπυργο. Ωστόσο, κάποια αντιπλημμυρικά έργα έχουν ξεκινήσει από το καλοκαίρι ενώ πρόσφατα παραδόθηκαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ δύο φράγματα. Επίσης ο καθαρισμός του υπήρξε άμεση προτεραιότητα που υλοποιήθηκε φέτος, θα πρέπει όμως να υπάρξει συντήρηση και τις επόμενες χρονιές. Επίσης ο Δήμος έχει ξεκινήσει προεργασία για τον καθαρισμό των φρεατίων που βρίσκονται σε πολυσύχναστους δρόμους, όπου και εντοπίζονται τα σημαντικότερα προβλήματα.

5. ΌΡΟΣ ΠΑΡΝΗΘΑ

Στην κατηγορία των προστατευόμενων περιοχών που εξετάζονται, εκτός του αστικού φυσικού περιβάλλοντος που από αποτελείται από Αρχαιολογικούς χώρους, Άλση, κ.α., περιλαμβάνονται αξιόλογοι τόποι, τοπία ιδιαίτερους φυσικού κάλλους, βιότοποι βάσει του Ευρωπαϊκού Προγράμματος CORINE, και βάσει του Επιστημονικού Καταλόγου NATURA 2000 και θεσμοθετημένες ή υπό θεσμοθέτηση περιοχές. Το όρος Πάρνηθα είναι στην λίστα με τους βιότοπους του επιστημονικού καταλόγου Natura 2000.

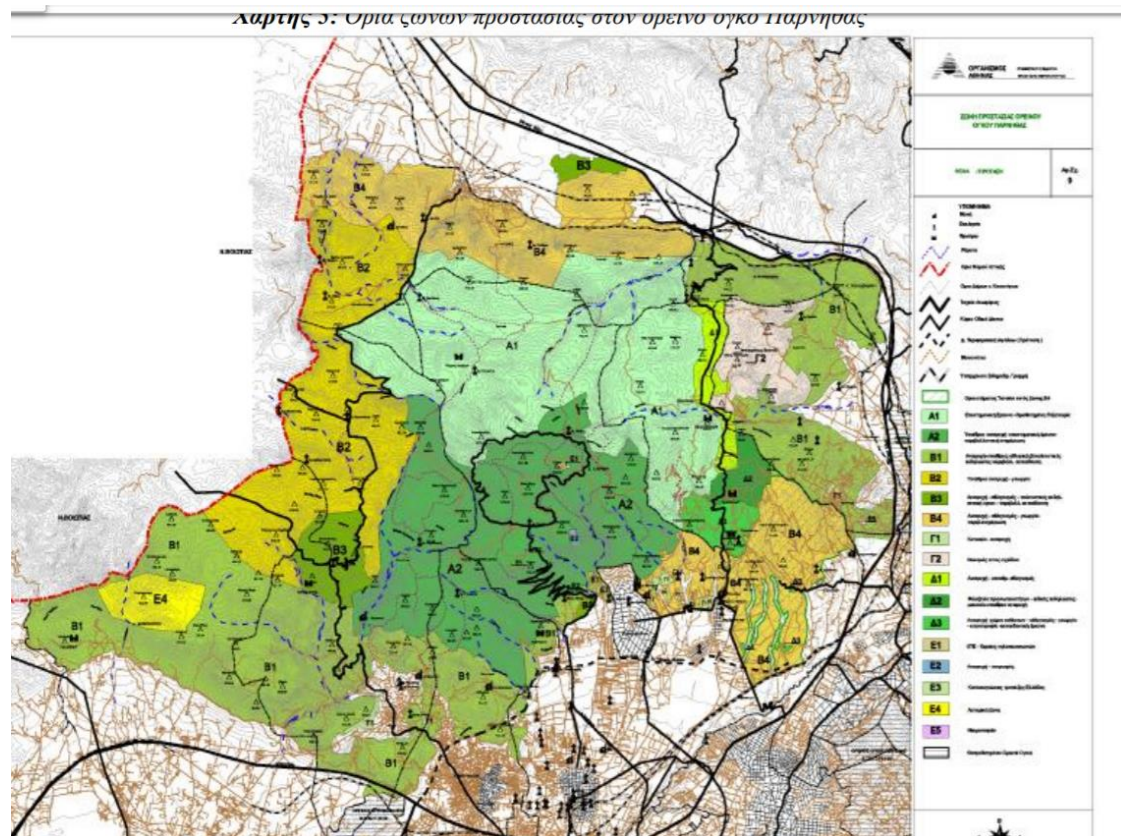

Εικόνα 35 Προστατευόμενες περιοχές στην Αττική

Πηγή : ΕΠΔΑ, 2008

Στον εξωαστικό χώρο για την προστασία του περιβάλλοντος, την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και την οργάνωση των χρήσεων γης με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, εκπονήθηκαν και εκπονούνται μελέτες στο πλαίσιο των οποίων θεσμοθετούνται και ζώνες προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Οι

μελέτες αυτές αφορούν κυρίως σε Ζωές Οικιστικού Ελέγχου, ζώνες προστασίας ορεινών όγκων και προστασίας ρεμάτων. Στον ακόλουθο χάρτη παρουσιάζονται τα όρια ζωνών προστασίας στον ορεινό όγκο της Πάρνηθας.

Εικόνα 58 Όρια ζωνών προστασίας στον ορεινό όγκο Πάρνηθας

Πηγή : ΕΠΔΑ, 2008

6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

6.1 Εκπαίδευση

Στο Δήμο Ασπροπύργου υπάρχουν τα ακόλουθα σχολεία:

Παιδικοί / Βρεφονηπιακοί Σταθμοί: παιδικοί σταθμοί. :3

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Νηπιαγωγεία: 12

Δημοτικά: 11

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Γυμνάσια: 4

Λύκεια: 1 Ενιαίο και 1 Επαγγελματικό

6.2 Αθλητισμός

Η πολιτική του αθλητισμού υλοποιείται κυρίως μέσω του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Ασπροπύργου, με κεντρικό σκοπό την καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος σε όλους τους δημότες και ιδιαίτερα στους νέους. Παράλληλα, προωθεί το συντονισμό των ενεργειών και των εκδηλώσεων των φιλάθλων τοπικών συλλογικών φορέων για την ανάπτυξη και την πρόοδο του Αθλητισμού στο Δήμο και την ποιοτική αναβάθμιση του επιπέδου των νέων. Οι ανάγκες που καλύπτει ο Αθλητικός συνοψίζονται κυρίως στην παροχή υπηρεσιών αθλητικού χαρακτήρα προάγοντας τον μαζικό αθλητισμό στην ευρύτερη περιοχή. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες του Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Ασπροπύργου περιλαμβάνουν την λειτουργία και διαχείριση 15 αθλητικών χώρων οι οποίοι κατανέμονται ως ακολούθως:

- 1 κλειστό γήπεδο καλαθοσφαίρισης και πετοσφαίρισης
- 7 ανοικτά γήπεδο καλαθοσφαίρισης και πετοσφαίρισης

- 5 ανοικτά γήπεδα ποδοσφαίρου 11*11
- 2 ανοικτά γήπεδα αντισφαίρισης

Επίσης διαχειρίζεται:

- 40 ανοικτές παιδικές χαρές
- 9 προγράμματα άθλησης μαζικού ή εναλλακτικού αθλητισμού για όλες τις ηλικιακές ομάδες των κατοίκων.

6.3 Υγεία- Πρόνοια

Στο Δήμο Ασπροπύργου λειτουργεί:

- Γραφείο Κοινωνικής Μέριμνας από το 1994.
- Σχολική Κοινωνική Υπηρεσία
- Σχολή Γονέων
- Γραφείο Στήριξης της απασχόλησης.
- Γραφείο Ισότητας
- Γραφείο Πρόληψης
- Προληπτική Ιατρική
- Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»
- Γραφείο Παροχής Κοινωνικών - Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
- Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας (στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας 'equal')

6.4 Πολιτισμός

Η πολιτιστική δραστηριότητα του Δήμου Ασπροπύργου πραγματοποιείται, κατά κύριο λόγο, από το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ασπροπύργου. Αρχαιολογικοί χώροι καθώς και ευρήματα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος έχουν εντοπιστεί στην παραλία του Δήμου Ασπροπύργου, όπως οι λίμνες Κουμουνδούρου και Κεφαλάρι, το Αδριάνειο Υδραγωγείο, οι Ομπόρες και η Οία πιθανολογείται ότι μεγάλος αριθμός εξακολουθεί να παραμένει κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, σε πολύ μικρό βάθος. Ο Δήμος Ασπροπύργου αποτελεί ένα ζωντανό Δήμο, όπως άλλωστε μαρτυρούν οι ποικίλες πολιτιστικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται και ο μεγάλος αριθμός τοπικών συλλόγων. Η διοργάνωση κάθε έτος, με την συνεργασία Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, πολυεθνικής γιορτής με συναυλίες αλλοδαπών και Ελλήνων καλλιτεχνών, με εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας, βιβλίου και αφίσας, θεάτρου κ.λ.π., θα συμβάλει σημαντικά στην ανταλλαγή της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής παραγωγής και κληρονομιάς των τοπικών με τις επιμέρους εθνότητες και στη μεταξύ τους έναρξη πολιτιστικού και κοινωνικού διαλόγου, αλλά κυρίως στην άρση της δυσπιστίας και στη θετική συμβολή στο μέγεθος της εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών, που θεωρείται το πιο σημαντικό κεφάλαιο το οποίο διαθέτει μια κοινωνία.

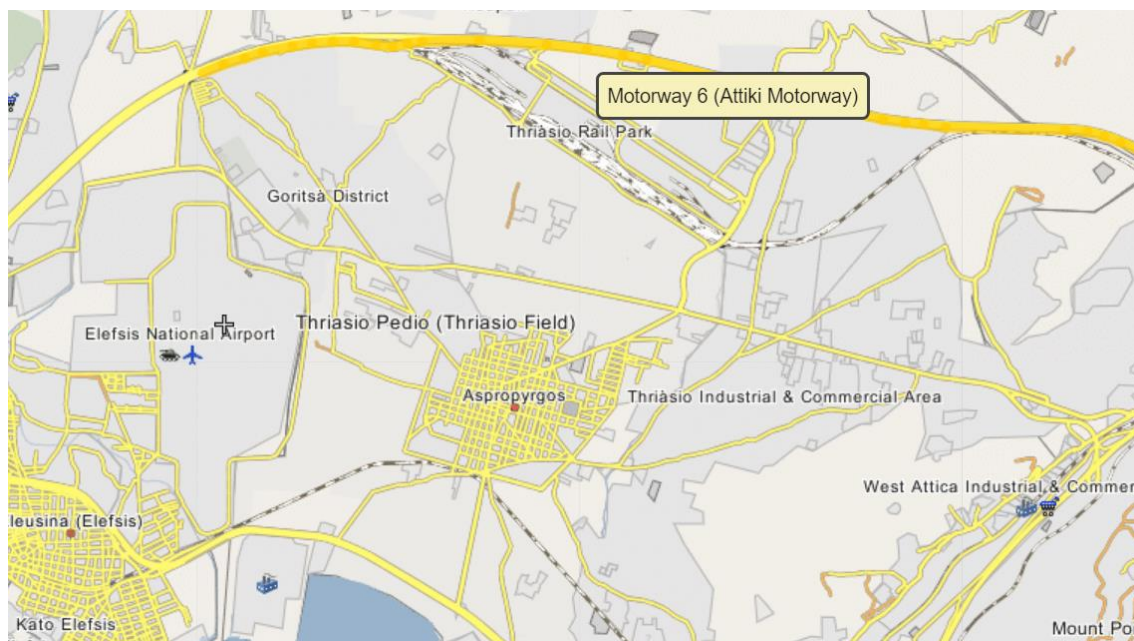
7. ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Κεντρικοί Οδικοί Άξονες

Στο οδικό δίκτυο του Ασπροπύργου υπάρχουν μεγάλοι κεντρικοί οδικοί άξονες και το τοπικό δίκτυο του αστικού κέντρου. Οι βασικοί οδικοί άξονες που εξυπηρετούν το Δήμο και συνδέουν την κεντρική Αττική με το Θριάσιο πεδίο είναι η Αττική Οδός, η Λεωφόρος ΝΑΤΟ και η Ε.Ο. Αθηνών –Κορίνθου. Σύμφωνα με το ΦΕΚ125/Δ/97 το οδικό δίκτυο του Ασπροπύργου αποτελείται από ελεύθερης ταχείας λεωφόρους , πρωτεύουσες αρτηρίες και δευτερεύουσες οι οποίες είναι οι εξής:

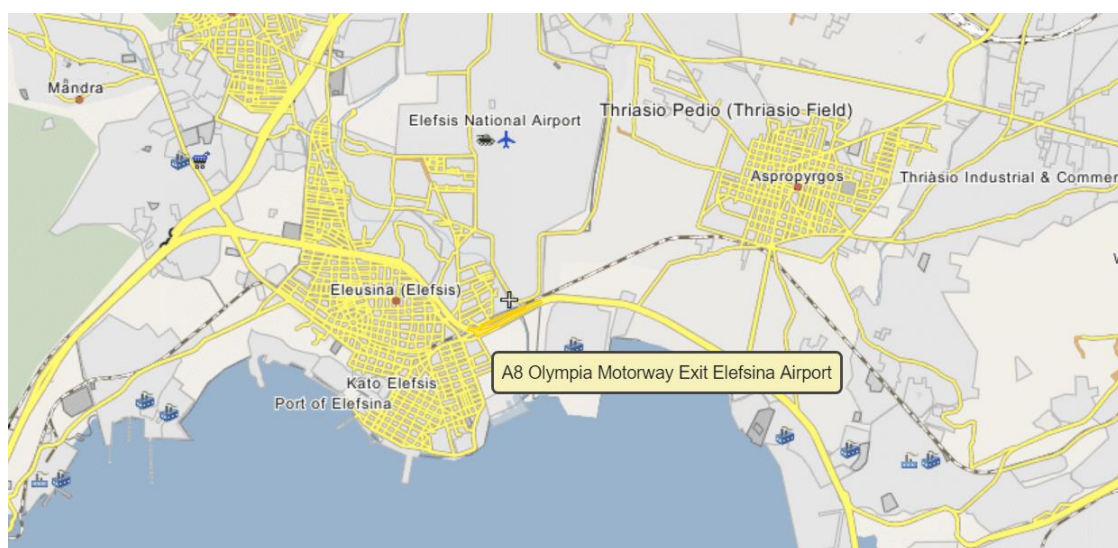
- Ελεύθεροι ταχείας λεωφόροι
- Λεωφόρος Σταυρού-Ελευσίνας
- Δυτ. Περ. Αιγάλεω
- Νέα Εθνική Οδός Ελευσίνας-Θηβών
- Νέα Εθνική Οδός Αθηνών –Κορίνθου
- Πρωτεύουσες αρτηρίες
- Λεωφόρος Δημοκρατίας
- Λεωφόρος Νάτο
- Παράκαμψη Δυλιστηρίων
- Δημοκρατίας-Ανατ. Παράκαμψη οικισμού-συνδετήρια οδός Σταυρού-Ελευσίνας
- Δευτερεύουσες αρτηρίες
- Αγ, Γεωργίου
- Μεγαρίδος
- Περιφερειακή οικισμού
- Γκορυτσάς

Το οδικό δίκτυο της περιοχής του Ασπροπύργου μέσω του πλέγματος των οδών που την διασχίζουν διοχετεύει την μεγάλη κίνηση που προέρχεται από το λεκανοπέδιο της Αθήνας και την Βόρεια Ελλάδα με κατεύθυνση προς την Πελοπόννησο και αντίστροφα. Από το Θριάσιο πεδίο υπολογίζεται ότι διέρχονται περίπου 12 εκατομμύρια αυτοκίνητα το χρόνο μέσω των εθνικών αρτηριών και 8 εκατομμύρια μέσω του τοπικού δικτύου.

Εικόνα 59 Η Εθνική οδός Αθηνών Κορίνθου

Πηγή : www.wikimapia.com

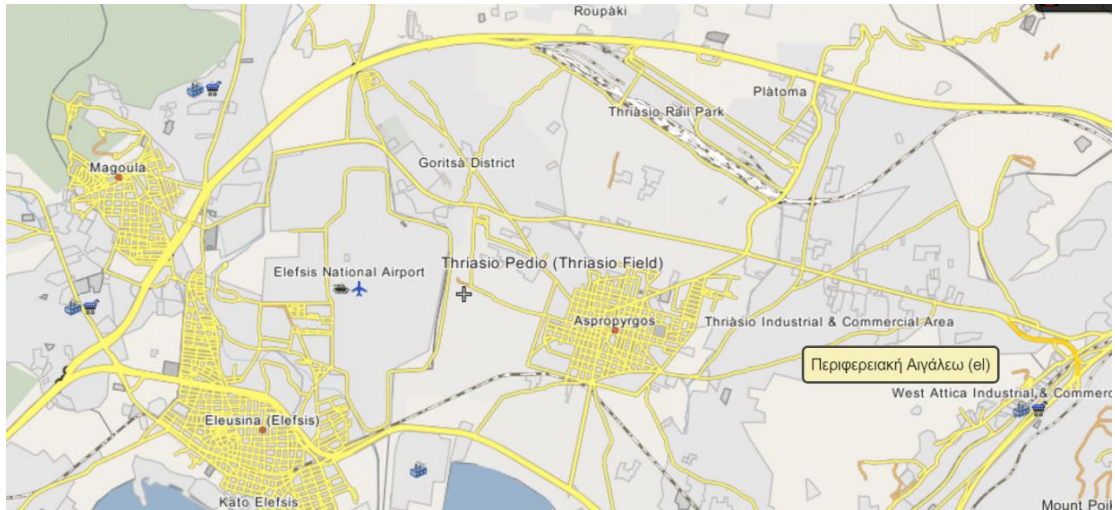
Εικόνα 60 Η Αττική οδός

Πηγή : www.wikimapia.com

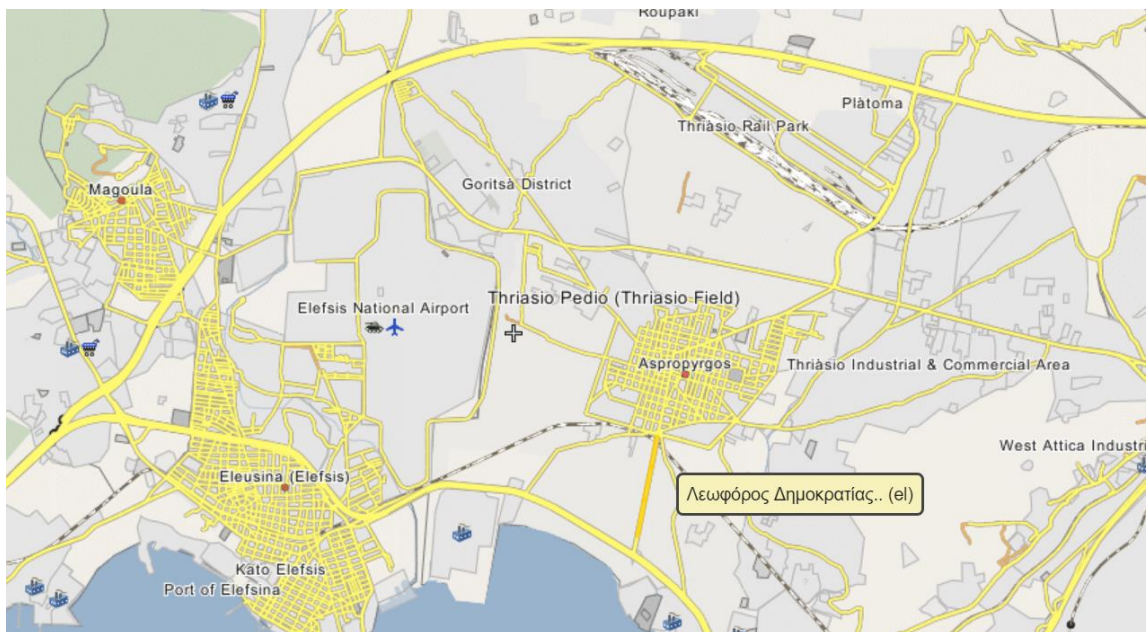
Εικόνα 36 Η λεωφόρος Μεγαρίδος

Πηγή : www.wikimapia.com

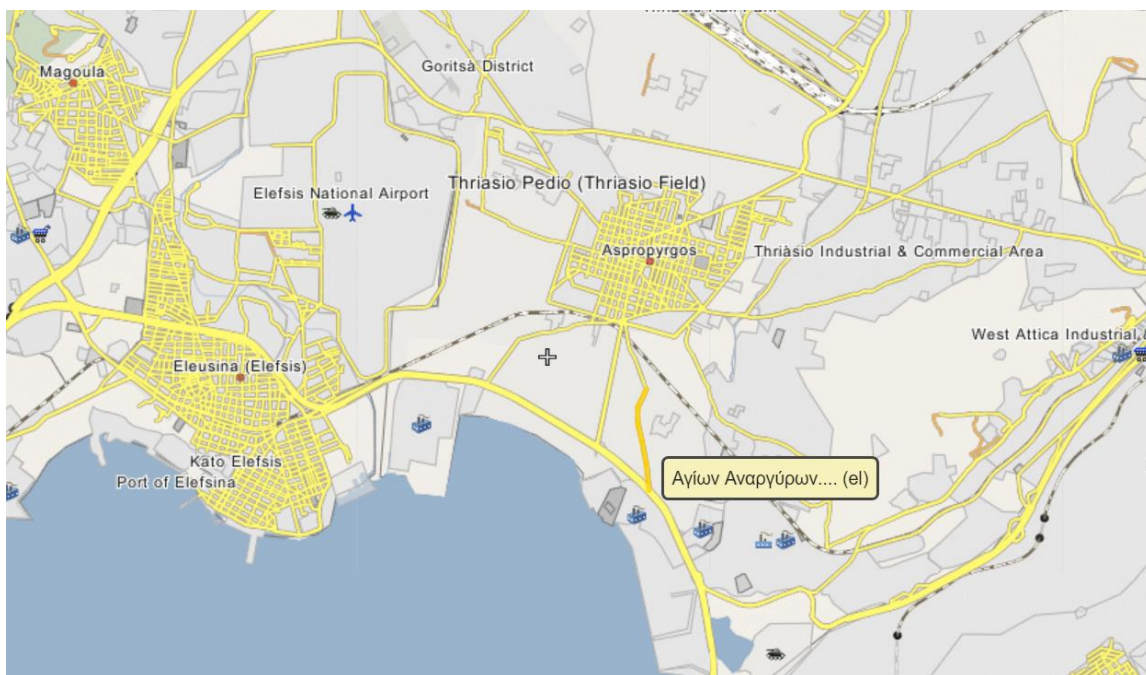
Εικόνα 37 Ο περιφερειακός του Αιγάλεω

Πηγή : www.wikimapia.com

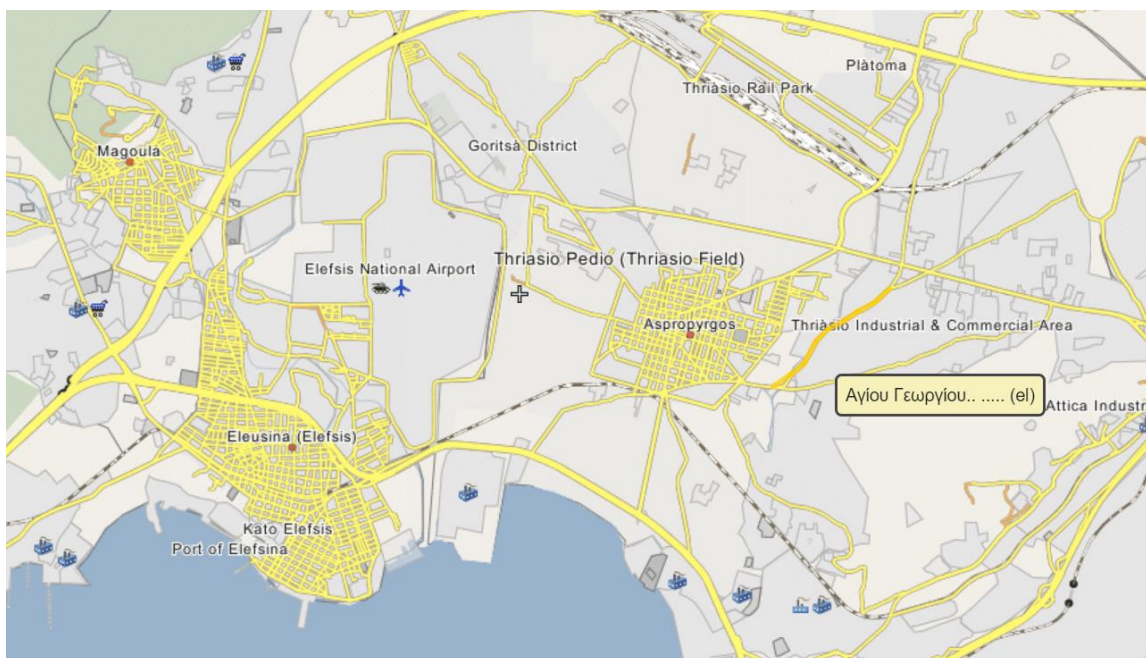
Εικόνα 38 Η λεωφόρος Δημοκρατίας

Πηγή : www.wikimapia.com

Εικόνα 39 Η λεωφόρος Αγίων Αναργύρων

Πηγή : www.wikimapia.com

Εικόνα 40 Η λεωφόρος Αγίου Γεωργίου

Πηγή : www.wikimapia.com

Εικόνα 41 Οι κύριες οδικές αρτηρίες της περιοχής είναι η Αττική Οδός και η Εθνική Οδός Αθηνών Κορίνθου

Εικόνα 42 Οι λεωφόροι εντός του Δήμου Ασπροπύργου

Με εξαίρεση την Ν.Εθνική Οδό Αθηνών Κορίνθου οι υπόλοιπες αρτηρίες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα χαρακτηριστικά ,τεχνικά και λειτουργικά, για την

εξυπηρέτηση της βαριάς κυκλοφορίας που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην συγκέντρωση των βιομηχανιών στην περιοχή του Θριασίου.

Τα πιο σημαντικά προβλήματα του οδικού δικτύου του Δήμου είναι τα ακόλουθα:

- κυκλοφοριακή συμφόρηση
- παράνομη στάθμευση
- έλλειψη φωτισμού
- κατασκευαστικές αστοχίες λόγω φθορών

Η κυκλοφοριακή συμφόρηση οφείλεται στο πλήθος των βιομηχανιών-βιοτεχνιών της περιοχής, διότι καθημερινά οι δρόμοι του Δήμου κατακλύζονται από οχήματα βαρέα αλλά και από πλήθος άλλων οχημάτων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι δρόμοι να έχουν καθημερινά πρόβλημα κυκλοφοριακής συμφόρησης προκαλώντας εκνευρισμό και καθυστερήσεις στους επιβάτες των οχημάτων όπως επίσης και κίνδυνο ατυχημάτων.

Εικόνα 43 Στενός συνοικιακός δρόμος. Όπως φαίνεται στη φωτογραφία στο πεζοδρόμιο υπάρχει κολόνα της ΔΕΗ που καθιστά αδύνατη την μετακίνηση καροτσιών και ηλικιωμένων μέσω αυτού. **Πηγή:** Προσωπικό αρχείο

Η παράνομη στάθμευση επίσης είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα του Δήμου διότι σταθμεύοντας ένα όχημα παράνομα μπορεί να προκαλέσει πρόβλημα στην ροή της κίνησης του δρόμου, παρεμποδίζοντας κάποιον πεζό να περάσει από το πεζοδρόμιο ή ακόμα να μην μπορεί κάποιο μέσο μαζικής μεταφοράς να έχει πρόσβαση στον δρόμο. Επιπρόσθετα με την παράνομη στάθμευση σε θέση ΑΜΕΑ θα στερηθεί το δικαίωμα του κάποιος άνθρωπος με αναπηρικό αμαξίδιο.

Εικόνα 44 Οικόπεδα χρησιμοποιούνται άναρχα ως χώροι στάθμευσης

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 45 Κολώνα της ΔΕΗ, κυριολεκτικά μέσα στη μέση του δρόμου

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Η έλλειψη φωτισμού μπορεί να προκαλέσει μεγάλα προβλήματα και ατυχήματα στους επιβάτες κίνηση των οχημάτων τις νυχτερινές ώρες. Μεγάλο πρόβλημα παρατηρείτε στην λεωφόρο NATO και εντός των βιομηχανικών ζωνών που περιβάλλουν την πόλη. Εκεί τις βραδινές ώρες υπάρχουν βαρέα οχήματα στο οδικό δίκτυο και με την έλλειψη φωτισμού υπάρχει πολύ μεγάλος κίνδυνος θανατηφόρων ατυχημάτων.

Ένα οδικό δίκτυο που φιλοξενεί καθημερινά τόσο μεγάλο πλήθος οχημάτων, κυρίως βαρέων είναι λογικό να έχει φθορές κατά το πέρασ του χρόνου. Έτσι έχουν δημιουργηθεί ρηγματώσεις, λακούβες και έλλειψη διαγραμμίσεων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα μία πολύ κακή εικόνα του οδοστρώματος δυσκολεύοντας τα οχήματα ακόμα περισσότερο. Σε συνδυασμό με προβλήματα όπως των απολήξεων των υπονόμων, των κακών ρύσεων, της ελλείψεως ραμπών και απολήξεων στα πεζοδρόμια το πρόβλημα στο οδικό δίκτυο γίνεται ακόμα μεγαλύτερο.

Εικόνα 46 Κακοτεχνία σε πεζοδρόμιο

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Προτάσεις αντιμετώπισης προβλημάτων στο οδικό δίκτυο

Τα προβλήματα στο οδικό δίκτυο του Ασπροπύργου, ένα δίκτυο με μεγάλη κυκλοφορία είναι μεγάλα. Όμως υπάρχουν λύσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών και είναι οι εξής :

Δημιουργία κόμβου από την Εθνική Οδό Αθηνών Κορίνθου , έργο το οποίο απαιτεί ειδική μελέτη έργων υποδομής και ταυτόχρονα διαπλάτυνση του δρόμου έτσι ώστε να μπορούν να περνούν τα βαρέα οχήματα.

Δημιουργία οργανωμένου ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης των δρόμων με το οποίο θα ενημερώνονται οι οδηγοί των οχημάτων για την κίνηση στο δίκτυο όπως επίσης και για την καλύτερη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσουν για να φτάσουν γρηγορότερα στον προορισμό τους. Είναι απαραίτητο το σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης ειδικά στις μέρες μας που τα αυτοκίνητα είναι εξοπλισμένα με τα τελευταία τεχνολογικά μέσα.

Συγχρονισμός φωτεινών σηματοδοτών έτσι ώστε να επιτευχθεί ομαλή ροή στην κυκλοφορία.

Βελτιώνοντας το σύστημα των μέσων μεταφοράς οι πολίτες θα σταματήσουν να χρησιμοποιούν τόσο πολύ το αυτοκίνητο στην καθημερινότητα τους και θα στραφούν στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Έτσι έκτος ότι θα μειωθεί αισθητά η κίνηση στο οδικό δίκτυο , θα μειωθούν και οι ρύποι στην ατμόσφαιρα.

Με την επαρκής αστυνόμευση και την αυστηρότητα της Δημοτικής Αστυνομίας και της Τροχαίας θα μειωθεί η παράνομη στάθμευση. Έτσι με την επιβολή προστίμων προς συμμόρφωση θα αλλάξει και η οδηγική νοοτροπία των πολιτών.

Θα έπρεπε να ελεγχθεί όλοι οι στύλοι φωτισμού της πόλης για τυχόν επισκευή, συντήρηση ή αντικατάστασης τους. Ειδικότερα στην Λ.Νάτο όπου το πρόβλημα είναι πολύ έντονο.

Σημαντικό είναι να μεριμνήσει ο Δήμος για την κατασκευή των φθορών που έχουν προκληθεί στους δρόμους ,είτε λόγο φθοράς από τον χρόνο είτε λόγο αστοχιών στην κατασκευή τους. Για την αποφυγή κατασκευαστικών αστοχιών

στα επόμενα οδικά έργα καλό θα ήταν να υπάρχουν κάποια κριτήρια και κάποιου είδους επίβλεψη στις κατασκευαστικές εταιρίες που θα αναλάβουν τα μελλοντικά έργα.

8. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ

8.1 Ηχορύπανση και Μεταφορές

Ο Ασπρόπυργος από μια γεωργική – κτηνοτροφική περιοχή άρχισε σταδιακά να εξελίσσεται αρχικά σε βιομηχανική (τις δεκαετίες 1960, 1970, 1980) και αργότερα του 1990, σε διαμετακομιστικό κέντρο.

Συντελουμένης αυτής της εξέλιξης, η κυκλοφορία οχημάτων έχει αυξηθεί και υπολογίζεται το 2020 σε 70.000.000 οχήματα τον χρόνο εκ των οποίων το 50% διασχίζει το Θριάσιο (υπετροπικές μετακινήσεις). Μάλιστα το 10% της διαμετρικής αυτής κυκλοφορίας αναφέρεται σε λεωφορεία και φορτηγά.

Γενικά όλη αυτή η κυκλοφορία των αυτοκινήτων που διέρχονται από τον Δήμο συντελεί σημαντικά στην αύξηση της ηχητικής όχλησης, η οποία αποτελεί επίσης σημαντική μορφή ρύπανσης. Η ηχορύπανση θεωρείται ως ένα πολύ σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα στον Ασπρόπυργο, με τον εντονότερο πρόβλημα θορύβου να βιώνουν κυρίως οι περιοχές στις παρυφές της πόλης που γειτνιάζουν με το εθνικό οδικό δίκτυο.

Εικόνα 47 Πολλές συνοικίες κατακλύζονται από οχήματα τις ώρες αιχμής με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συνθήκες που υποβαθμίζουν την ποιότητα της ζωής στην πόλη.

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

8.2 Ρύπανση Υδάτων

Στον Ασπρόπυργο η ρύπανση των υδάτων είναι έντονη. Οι υπόγειοι υδροφόροι δέχονται βιομηχανικούς ρύπους υψηλής επικινδυνότητας, αλλά και φυτοφάρμακα και λιπάσματα από τις γεωργικές καλλιέργειες. Αξίζει να αναφερθεί ότι βάσει έρευνας του Εργαστηρίου Τεχνικής Γεωλογίας και Υδρογεωλογίας του ΕΜΠ μεγάλες επιχειρήσεις αποθηκεύουν σε παρακείμενους χώρους επικίνδυνα απόβλητα, τα οποία με τη βοήθεια της βροχής διεισδύουν στο έδαφος και οδηγούνται στους υπόγειους υδροφόρους.

Επίσης σημαντική συμβολή στη ρύπανση των υπόγειων υδάτων νερών έχουν τα παλαιά τμήματα της χωματερής στα Άνω Λιόσια και άλλων χωματερών που δεν χρησιμοποιούνται πλέον, λόγω της διήθησης στραγγισμάτων από τα απορρίμματα. Στον υδροφόρο ορίζονται της ευρύτερης περιοχής του Ασπρόπυργου και του Θριασίου, γύρω από την χωματερή των Άνω Λιοσίων, οι μετρήσεις δείχνουν πως η ρύπανση είναι οριστική. Είναι χαρακτηριστικό πως το νερό της ευρύτερης περιοχής είναι παντού ακατάλληλο προς πόση και σε αρκετά σημεία ακατάλληλα ακόμα και για άρδευση ή βιομηχανική χρήση. Ταυτόχρονα οι συγκεντρώσεις νιτρικών είναι αρκετά υψηλές στο νότιο τμήμα του Θριασίου Πεδίου.

8.3 Υδροδότηση – Αποχέτευση

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΕΥΔΑΠ, το δίκτυο ύδρευσης σε πολλές περιπτώσεις είναι πεπαλαιωμένο και σε κακή κατάσταση. Την αρνητική εικόνα εντείνει και το περιορισμένο μέγεθος της έκτασης του δικτύου. Επιπλέον, υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες για ύπαρξη αμιαντοσωλήνων, έστω και σε μικρό ποσοστό του δικτύου. Σοβαρά προβλήματα υπάρχουν και στο δίκτυο αποχέτευσης όμβριων, με αποτέλεσμα πολλές περιοχές του δήμου να αντιμετωπίζουν σοβαρό θέμα πλημμυρών, κάτι που αναμένεται να επιδεινωθεί ως αποτέλεσμα της πρόσφατης πυρκαγιάς στην Πάρνηθα. Περιοχές που πλημμυρίζουν συχνά είναι η Λεωφόρος Δημοκρατίας, τα Σιντριβάνια, το

Νεκροταφείο, το Αεροδρόμιο και ο Άγιος Ιωάννης. Σημειώνεται πως δίκτυο όμβριων, μήκους 15,5 km, έχει κατασκευαστεί μόνο σε κάποιες οδούς, όπου η κατάσταση ήταν ασφυκτική μιας και παλαιότερα αποτελούσαν ρέματα. Αναφορικά με την απαιτούμενη επέκταση του δικτύου, αυτή βρίσκεται στο στάδιο της προμελέτης. Ακόμη όμως και αυτό το σχετικά μικρό δίκτυο όμβριων απαιτεί περίπου 200.000 ευρώ το χρόνο για τη συντήρησή του.

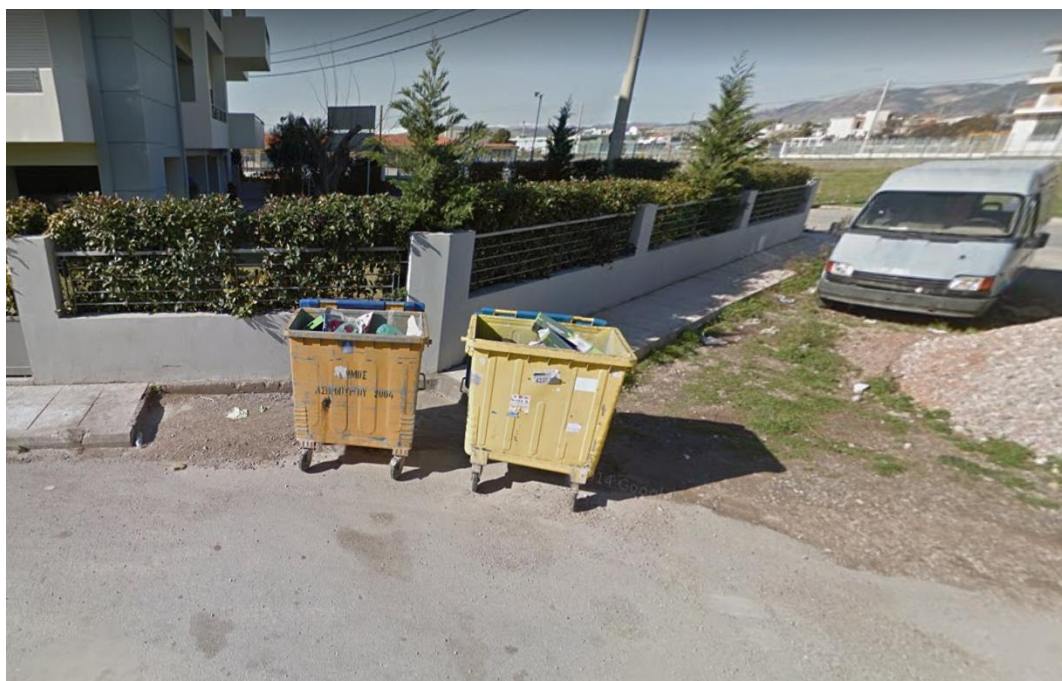
Εικόνα 48 Φρεάτια καθαρά και σε καλή κατάσταση

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Αναφορικά με την αποχέτευση αστικών λυμάτων, ο δήμος και οι κάτοικοί του συνεχίζουν να εξυπηρετούνται στο σύνολό τους από βόθρους καθώς δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο. Τα βοθρολύματα από τις αστικές περιοχές του συνόλου του Θριάσιου Πεδίου μεταφέρονται με βυτιοφόρα οχήματα στο κέντρο επεξεργασίας λυμάτων της Μεταμόρφωσης (ΚΕΛΜ). Ως εκ τούτου, δημιουργούνται ερωτήματα για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, καθώς δεν είναι εφικτό να ελεγχθεί ότι όλα τα βυτιοφόρα καταλήγουν πράγματι στο ΚΕΛΜ. Σήμερα έχει υπογραφεί σύμβαση για την κατασκευή του δικτύου συλλεκτήριων αγωγών αποχέτευσης ακαθάρτων, την κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού διάθεσης λυμάτων και την κατασκευή δύο αντλιοστασίων με ευθύνη της ΕΥΔΑΠ.

8.4 Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Στην περιοχή ευθύνης του δήμου, παράγεται ημερήσιος όγκος απορριμμάτων περίπου 90 τόνων. Η ποσότητα αυτή συνίσταται ισόποσα από οικιακά απορρίμματα και απόβλητα επιχειρήσεων. Πέραν αυτών όμως στο δήμο υπάρχουν διάφορες μη αδειοδοτημένες και παράνομες εστίες εναπόθεσης οικοδομικών αποβλήτων που προξενούν σοβαρή οικονομική επιβάρυνση στο δήμο προκειμένου να τα απομακρύνει. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που βρίσκεται σε έξαρση κάθε φορά που κλείνει ο ΧΥΤΑ.

Εικόνα 49 Παλαιοί κάδοι απορριμάτων

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Ως προς την αποκομιδή απορριμμάτων ο εξοπλισμός και οι ανάγκες του Δήμου έχουν ως ακολούθως :

Πίνακας 11 Ο εξοπλισμός και οι ανάγκες στον τομέα της καθαριότητας

Εξοπλισμός Καθαριότητας	Αριθμός	Ανάγκες για πρόσθετο Εξοπλισμό
Απορριματοφόρα	10	2
Φόρτηγα	6	
Ελκυστήρες	1	
Σάρωθρα	7	
Καδοπλυντήρια	1	1
Κάδοι απορριμμάτων	2924	500 – 800
Πρόπερ	16	
Καλάθια απορριμμάτων	183	100

Πηγή : ΕΠΔΑ, 2008

Ο Δήμος διαχειρίζεται τα οικιακά απορρίμματα, τα μη τοξικά απορρίμματα εταιρειών, τα μάζα και διάφορα άλλα ογκώδη αντικείμενα της περιοχής ευθύνης του. Τα απόβλητα αυτά δεν υφίστανται καμία επεξεργασία πριν από τη διάθεση τους στο νέο ΧΥΤΑ της Φυλής, ενώ παλαιότερα τα απόβλητα αποτίθονταν στο ΧΥΤΑ των Άνω Λιοσίων.

Εικόνα 50 Οικιακά απορρίματα και μάζα πεταμένα σε οικόπεδα

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Εικόνα 76 Παράνομη χωματερή στην περιοχή Ρουπάκι

Πηγή : TheToc times of change

Εικόνα 77

Εικόνα 78 Παράνομες χωματερές στη Νέα Ζωή

Πηγή : www.Lifo.gr

9. ΡΟΜΑ

9.1 Προβλήματα Στέγασης

Στην Ελλάδα ζουν περί τα 250.000 άτομα τσιγγάνικης καταγωγής.¹ Οι Ρομά κατά την ιστορική εξέλιξη των κοινοτήτων τους έχουν υιοθετήσει τρόπους ζωής και παραδόσεις που διαφέρουν από τα ήθη της πλειοψηφίας, θεωρούνται όμως από τους ίδιους θεμελιώδη στοιχεία της συλλογικής τους ταυτότητας και πηγή υπερηφάνειας του λαού τους. Ένα τέτοιο στοιχείο είναι ο νομαδικός τρόπος ζωής –μολονότι αυτός εκπίπτει σταδιακά. Οι Ρομά ως εκ τούτου ζουν² μαζί μας εδώ και 600 περίπου χρόνια αλλά ακόμα και σήμερα οι πρωταρχικές και θεμελιώδεις ανάγκες τους δεν καλύπτονται αφού παραμένουν επισήμως άορατοι παρά τις υποδείξεις των διεθνών οργάνων –όπως η διακήρυξη που υιοθέτησε το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Οκτώβριο 2000 περί της αναγκαιότητας ανάπτυξης πολιτικών που θα επιτρέψουν στους Τσιγγάνους να ζήσουν σε συνθήκες ισότητας δικαιωμάτων και ευκαιριών και να μπουν στα κέντρα λήψης αποφάσεων.³

Οι Τσιγγάνοι ανήκουν σε διάφορες (συχνά και αντιμαχόμενες) «φυλές», δεν αποτελούν δηλαδή μια απόλυτα ομοιογενή ομάδα -όλοι όμως ανεξαιρέτως αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα. Αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες διαφοροποιήσεις: Η πλειονότητα των Ελλήνων Ρομά είναι Χριστιανοί

¹ Κατά την εκτίμηση του δικτύου ROM. Ο αριθμός αυτός αμφισβητείται από άλλες πλευρές δεδομένου ότι δεν υπάρχει σχετική επίσημη απογραφή ούτε σε εθνική ούτε σε τοπική κλίμακα αλλά και λόγω αστικοδημοτικών εκκρεμοτήτων των Ρομά. Το Ελληνικό παρατηρητήριο Ελσίνκι λ.χ. αναφέρεται σε 300-350.000 ενώ η κυβέρνηση πιστεύει ότι είναι γύρω στους 200.000 ή λιγότεροι.

² Βλ. www.romnet.gr όπου αποτυπώνεται σε χάρτη η εγκατάσταση των Ρομά σε όλη την επικράτεια.

³ Η πολιτική διακήρυξη των Κρατών-Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στη αντιρατσιστική διάσκεψη που έγινε στο Στρασβούργο τον Οκτώβριο του 2000 κατέληξε ότι: Α) πρέπει να δοθεί μεγάλη προσοχή στη μεταχείριση των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις σε πολλά επίπεδα, όπως οι Τσιγγάνοι, θέτοντας φραγμό στη διαδικασία περιθωριοποίησής τους, παρέχοντάς τους ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, την κατοικία και την απασχόληση, Β) πρέπει να εξασφαλιστεί συμμετοχή τους στην κοινωνία και στα κέντρα λήψης αποφάσεων –κυρίως τα τοπικά.

Ορθόδοξοι που μιλούν τη γλώσσα «βλάχουρα Ρομά». Οι περισσότεροι Ρομά που ζουν στη Δ. Θράκη αντίθετα είναι Μουσουλμάνοι, μέλη της μόνης αναγνωρισμένης μειονότητας στην Ελλάδα από τη Συνθήκη της Λοζάνης του 1923 και μιλούν «να-βλάχουρα Ρομά». Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια μεγάλη εισροή Ρομά αλβανικής καταγωγής από την Αλβανία, τις περιοχές της τέως Γιουγκοσλαβίας⁴ κλπ, γεγονός που οξύνει το ήδη οξύτατο πρόβλημα των Ρομά στην Ελλάδα.

Εικόνα 79 Παιδιά Ρομά στον Ασπρόπυργο

Πηγή : http://paraponofylis.blogspot.com/2018/10/blog-post_60.html

⁴ Η πλειονότητα αυτών των Ρομά είναι ανιθαγενείς. Καμία χώρα δεν τους αναγνωρίζει εφόσον οι πληθυσμοί Ρομά θεωρούνται γενικά πρόβλημα προς αποφυγήν.

9.2Η θέση του Δήμου στην Διαχείριση των Ρομά

Οι συνθήκες ζωής στους καταυλισμούς είναι άθλια με οποιαδήποτε standards. Οι Τσιγγάνοι ζουν σε παράγκες, μέσα στα σκουπίδια, χωρίς νερό, τουαλέτες, φως, στο έλεος των καιρικών φαινομένων και των επιδημιών. Έτσι οι τσιγγάνικοι καταυλισμοί αποτελούν εστίες μόλυνσης και παραβατικότητας με αποτέλεσμα οι μη Τσιγγάνοι δημότες να θεωρούν την παρουσία των Τσιγγάνων ντροπή και υποβάθμιση για την περιοχή τους και να προσπαθούν με κάθε πρόσχημα να τους διώξουν από κει. Οι δημοτικές αρχές θεωρούν επίσης επιβάρυνση τους Ρομά που ζουν στα όρια τους και αντί να επιλύσουν το πρόβλημα, απλώς προσπαθούν να απαλλαγούν απ' αυτούς με οποιονδήποτε – ακόμα και παράνομο- τρόπο. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση του δήμου Αλικαρνασσού που προσπάθησε το 2000 να εκδιώξει τους Ρομά από δημοτικές γαίες χωρίς να τους προσφέρει εναλλακτική λύση και μολονότι είχε από την προηγούμενη χρονιά εκδοθεί απόφαση του Ειρηνοδικείου Ηρακλείου που έκρινε καταχρηστική την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Είναι επίσης γεγονός ότι με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων οργανώνεται εκδίωξη των Τσιγγάνων από πολλές περιοχές. Οι τοπικές κοινωνίες επικαλούνται (συχνότατα ψευδώς) την ανάγκη κατασκευής αθλητικών έργων για να εκδιώξει τους Ρομά όπως έγινε και στο Μεξικό το 1968. Η πρόεδρος της ειδικής επιτροπής για τους Ρομά στο Συμβούλιο της Ευρώπης Josephine Verspaaget σε πρόσφατη επίσκεψή της (Ιούνιος 2001) - όπως και ο Συνήγορος του Πολίτη- κατήγγειλε τις παράνομες συνθήκες υπό τις οποίες καταστράφηκαν οι σκηνές και εκδιώχτηκαν οι σκηνίτες του Ασπροπύργου το καλοκαίρι του 2000 λόγω Ολυμπιακών έργων. Είναι χαρακτηριστικό μάλιστα ότι ο δήμαρχος Ασπροπύργου δεν μπόρεσε καν στον κόπο να εφαρμόσει την υπάρχουσα νόμιμη διαδικασία αποβολής από νομή δημοτικών γαιών. Με τον προσβλητικότατο ισχυρισμό ότι «καθάρισε τον χώρο από απορρίμματα» απέφυγε τις περιπλοκές που θα αντιμετώπιζε για την κατεδάφιση παρανόμων έστω κατοικιών. Παρά το γεγονός δε ότι ο Συνήγορος

του Πολίτη συνιστούσε ανάκριση για απόδοση ευθυνών στις τοπικές αρχές, η υπόθεση δεν έχει μέχρι σήμερα καμία εξέλιξη.

Είναι εξάλλου γεγονός ότι συχνά οι Τσιγγάνοι, στερούμενοι εναλλακτικής λύσης, καταπατούν δημοτικά ή και ιδιωτικά οικόπεδα προκειμένου να στήσουν τις πρόχειρες εγκαταστάσεις τους, πρακτική που οδηγεί στην όξυνση των αντιθέσεων, διασπορά ρατσιστικών επιχειρημάτων και διαίωνηση του κοινωνικού προβλήματος συμβίωσης των Ρομά με τους υπόλοιπους πολίτες. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των 42 οικογενειών Ρομά στο Χαλάνδρι που καταπατούν ιδιωτική περιοχή με αποτέλεσμα η τοπική κοινωνία να στραφεί εναντίον τους.

9.3 Συνθήκες Διαβίωσης των Ρομά

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει δεχθεί αναφορές σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των Ρομά στην ευρύτερη περιοχή του Ασπρόπυργου από:

ιδιώτες των οποίων τα οικόπεδα έχουν καταπατηθεί ή υφίστανται τις αρνητικές επιπτώσεις από τη γειτνίασή τους με τους καταυλισμούς των Τσιγγάνων,

- Τσιγγάνους που διαμαρτύρονται για τις συνθήκες διαβίωσής τους,
- συλλόγους Τσιγγάνων και μη Τσιγγάνων που μεριμνούν για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής, αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος,
- τις δημοτικές αρχές Ασπροπύργου,
- ΜΚΟ,
- διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη πραγματοποίησε αυτοψίες στην περιοχή, συνέταξε πόρισμα στο οποίο ζητούσε εισαγγελική παρέμβαση, συμμετείχε σε συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Ασπροπύργου και γενικά έχει υποστηρίξει κάθε προσπάθεια των εμπλεκόμενων φορέων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής, την κοινωνική ειρήνη

μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων, καθώς και την εκπαίδευση των παιδιών Ρομά. Παράλληλα, εισηγήθηκε την εφαρμογή προσωρινών μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης (αποκομιδή σκουπιδιών, παροχή νερού και ηλεκτρικού) και για την υλοποίηση μεταβατικών προγραμμάτων ένταξης (επαγγελματική κατάρτιση, κίνητρα για μετεγκατάσταση κ.λπ.).

Η θέση όλων των Ρομά είναι σε γενικές γραμμές δυσμενέστατη εφόσον παραμένουν η πιο αδικημένη και περιθωριοποιημένη κοινωνική ομάδα στην Ελλάδα. Υπάρχει ωστόσο πολύ μεγάλη διαφορά οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης μεταξύ των διαφόρων τσιγγάνικων ομάδων: Στην Αγία Βαρβάρα λ.χ. οι Τσιγγάνοι που ζουν εκεί από το 1923 και μετά, δημιούργησαν αρκετά ικανοποιητικές συνθήκες ζωής και εργασίας, ζώντας σε κανονικές κατοικίες όπως οι υπόλοιποι δημότες. Στα Άνω Λιόσια αντίθετα οι Τσιγγάνοι ζουν σε έναν άθλιο καταυλισμό-σκουπιδότοπο. Αυτά είναι δύο χαρακτηριστικά άκρα.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε ομάδα είναι ως εκ τούτου διαφορετικής τάξης: Η πιο ενταγμένη ομάδα αντιμετωπίζει οξύ πρόβλημα ισότιμης αντιμετώπισης από το ελληνικό Κράτος και τους μη Τσιγγάνους Έλληνες αφού είναι θύμα καθημερινών και αλλεπάλληλων ρατσιστικών διακρίσεων. Η πολυπληθέστερη ομάδα των σκηνιτών όμως παρουσιάζει επιπλέον οξύτατο πρόβλημα επιβίωσης.

Σκηνίτες είναι ένας μεγάλος αριθμός Ρομά 5 που ζουν σε 52 περίπου πρόχειρους και επικίνδυνους καταυλισμούς σε όλη την επικράτεια. Υφίσταται μάλιστα ο γνωστός μύθος ότι οι Τσιγγάνοι απολαμβάνουν τις άθλιες συνθήκες υπό τις οποίες καταδικάστηκαν να ζουν και οι οποίες συνδέονται αναπόδραστα με τον αναλφαβητισμό και την παραβατικότητα. Πρόκειται βεβαίως για επιχειρηματολογία αφελή και ρατσιστική που επικαλείται εκτός της βιολογικής διαφοράς και τις δήθεν ασύμβατες πολιτισμικές αποκλίσεις στις οποίες

5 Το γραφείο ποιότητας ζωής του πρωθυπουργού δεν πιστεύει ότι ξεπερνάει σήμερα τους 40.000 ανθρώπους –αναφερόμενο πάντα στους Έλληνες Ρομά. Την ήδη θολή αριθμητική εικόνα όμως θολώνει ακόμα περισσότερο α) η μεγάλη γεννητικότητα των Ρομά που παντρεύονται και αποκτούν παιδιά σε νεαρότατη ηλικία και β) η αθρόα εισροή αλλοδαπών ή ανιθαγενών Ρομά από την Αλβανία και την υπόλοιπη βαλκανική.

αποδίδουν ολοκληρωτικά την αδυναμία ομαλής ένταξης των Ρομά στην ελληνική κοινωνία.

Στην πραγματικότητα, όπως προαναφέρθηκε, η ελληνική πολιτεία και οι αρμόδιοι φορείς παραμέλησαν για πάρα πολλά χρόνια αυτή την ομάδα πολιτών και δεν προχώρησαν σε σοβαρές έρευνες-μελέτες με στόχο την κατανόηση της ιδιαιτερότητας των κοινοτήτων των Ρομά και τη στοιχειώδη έστω επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Μόνο τα τελευταία χρόνια και κυρίως χάρη στα ευρωπαϊκά προγράμματα άρχισε μια τέτοια προσπάθεια ψηλάφησης του χώρου των Τσιγγάνων και στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, η πρώτη φορά από της ιδρύσεως του ελληνικού κράτους που διαμορφώθηκε, δημοσιοποιήθηκε και άρχισε να εφαρμόζεται κρατικό πρόγραμμα αντιμετώπισης του προβλήματος ήταν μόλις το 1996.

Όπως αποκαλύπτουν οι δύο έρευνες στις η κοινωνικοοικονομική περιθωριοποίηση των σκηνιτών είναι αυτή που απαγορεύει τον εξανθρωπισμό του καθημερινού τους βίου οδηγώντας τους σε επιβιωτικές πρακτικές που αντιστρατεύονται την κοινωνική πρόοδο. Το ένα πρόβλημα τους οδηγεί στο άλλο στο πλαίσιο ενός αναπόφευκτου φαύλου κύκλου.

Εικόνα 80 Νέα Ζωή Ασπροπύργου σε σημείο όπου κατοικούν οι Ρομά

Πηγή : Athens voice gr

Εικόνα 81

Εικόνα 82

Κατοικίες Ρομά στη Νέα Ζωή Ασπροπύργου

Πηγή : www.Lifo.gr

Εικόνα 83 Απορρίμματα κοντά στις κατοικίες των Ρομά στη Νέα Ζωή

Πηγή : www.Lifo.gr

9.4 Δράσεις Ένταξης των Ρομά στην Κοινωνία

Είναι γνωστή η συζήτηση αν πρέπει να επιλέξουμε μέτρα που οδηγούν στην άνευ όρων αφομοίωση ή στην υπό τους όρους τους και σταδιακή ένταξη των Τσιγγάνων. Η λύση που προτείνουν οι ίδιοι οι Τσιγγάνοι είναι αυτή που οφείλει να υιοθετήσει το κράτος. Σύμφωνα με την πρόσφατη έρευνα της ΔΕΠΟΣ, οι περισσότεροι Ρομά επιθυμούν μια κανονική ιδιόκτητη μονοκατοικία, όπως όλος ο υπόλοιπος κόσμος. Σύμφωνα μάλιστα με τα δεδομένα της άλλης πολύ πρόσφατης απογραφικής έρευνας⁶ που καταγράφει την σαφέστατη τάση εδραιοποίησης των Τσιγγάνων, ήδη το 50% αυτών ζουν

⁶ Πανελλήνια απογραφική μελέτη διερεύνησης κοινωνικών, οικιστικών συνθηκών και αναγκών των Ελλήνων Τσιγγάνων πολιτών, Υπουργείο Εργασίας και κοινωνικών ασφαλίσεων, κοινοτική πρωτοβουλία employment, άξονας INTEGRA, Πανελλήνιο διαδημοτικό δίκτυο για την υποστήριξη των Ελλήνων Τσιγγάνων πολιτών δίκτυο POM, επιχειρησιακό πρόγραμμα MULTI ROMA ACTION HELLAS, Δεκ. 2000.

για πάνω από 20 χρόνια στο ίδιο μέρος. Οι μετακινήσεις τους είναι σήμερα αραιότερες, προσωρινές και έχουν άξονα την ανεύρεση δουλειάς.

Αν δεν αλλάξουν δραστικά τα δεδομένα, με την πάροδο του χρόνου οι ανειδίκευτοι και αναλφάβητοι στη μεγάλη πλειονότητά τους Ρομά είναι καταδικασμένοι να περιθωριοποιηθούν ακόμα πιο ακραία λόγω των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν πια. Οι Ρομά στη χώρα μας δεν έχουν καμία διαπραγματευτική ισχύ και ελάχιστη πρόσβαση στα κέντρα λήψης αποφάσεων είτε σε εθνικό είτε σε τοπικό επίπεδο. Πολλές φορές δεν έχουν ούτε καν πρόσβαση στις δράσεις των μη κυβερνητικών οργανώσεων και κάποιων άλλων φορέων που δραστηριοποιήθηκαν τελευταία υπέρ τους.

Το οικιστικό πρόβλημα αναγνωρίζεται από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές ως το πιο κομβικό για τους Ρομά. Είναι γεγονός ότι η διαμονή σε μόνιμη γνωστή κατοικία συνδέεται με τη δυνατότητα ενός πολίτη να απολαμβάνει ορισμένα δικαιώματα αλλά και με τη δυνατότητα του δημοσίου ή ιδιωτών να συναλλάσσεται νομίμως με το πρόσωπο αυτό. Η νομαδική ζωή των Ρομά και η διαβίωσή τους σε παράνομους καταυλισμούς στα όρια δήμων (χωρίς αναγκαστικά να υπάρχει οικογενειακή τους μερίδα εκεί) λειτουργεί ως τροχοπέδη για την κοινωνική ένταξή τους. Η ΔΕΠΟΣ εκπόνησε και παρέδωσε το 1999 την πρώτη και μοναδική εμπειριστατωμένη μελέτη⁷ που κατέγραψε τους χώρους διαμονής των τσιγγάνικων κοινοτήτων και τις στεγαστικές ανάγκες των Τσιγγάνων σε όλη την Ελλάδα. Τη μελέτη υιοθέτησαν εκτός της Πολιτείας, οι οργανώσεις των Τσιγγάνων (ΠΟΣΕΡ) και το διαδημοτικό δίκτυο POM.

⁷ Τμήμα ερευνών της Δημόσια Επιχείρησης Πολεοδομίας και Στέγασης για λογαριασμό του ΥΠΕΧΩΔΕ, Μελέτη σχεδίου προγράμματος για την αντιμετώπιση των αμέσων οικιστικών προβλημάτων των Ελλήνων Τσιγγάνων, 1999.

10. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

10.1 Αρχαιολογικός Χώρος Ελευσίνας

Περιλαμβάνει το λόφο της Ακρόπολης, όπου αναπτύχθηκαν οι οικισμοί της αρχαίας Ελευσίνας από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι την ύστερη αρχαιότητα και κυρίως το περίφημο Ιερό της Δήμητρας όπου ετελούντο τα Ελευσίνια Μυστήρια, στην ανατολική πλαγιά του λόφου. Η Ακρόπολη και το Ιερό περιβάλλονταν από ψηλά τείχη ενισχυμένα με πύργους. Ο επισκέπτης, κατά τη διαδρομή του στο χώρο διασχίζει αρχικά τη ρωμαϊκή αυλή όπου βρίσκονται ο ναός της Προπυλαίας Αρτέμιδος, η Εσχάρα, τα λείψανα μιας κρήνης και δύο θριαμβικών ασπίδων. Ακολούθως εισέρχεται στον Περίβολο του Ιερού από τα επιβλητικά Μεγάλα Προπύλαια, δίπλα στα οποία σώζεται το Καλλίχορο Φρέαρ. Στη συνέχεια της πορείας του περνά από τα Μικρά Προπύλαια, έχοντας στα δεξιά του το σπήλαιο του Πλουτωνείου και ανηφορίζοντας την Πομπική Οδό φτάνει στον κυρίως της Δήμητρας, το Τελεστήριο.

Εικόνα 84 Αρχαιολογικό μουσείο Ελευσίνας

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Σε απόσταση περίπου ενός χιλιομέτρου πριν από το τερματισμό της στην Ελευσίνα, η αρχαία Ιερά Οδός συναντούσε την κοίτη του Ελευσινιακού Κηφισού. Στο σημείο αυτό κατασκευάστηκε κατά την Ρωμαϊκή περίοδο (2ος αιώνας μ.Χ.) μία λίθινη γέφυρα, μήκους 50 μέτρων, που αποτελείται από τέσσερα τόξα. Η γέφυρα που βρίσκεται κοντά στην ανατολική είσοδο της σύγχρονης πόλης είναι ένα από τα καλύτερα σωζόμενα μνημεία αυτού του είδους.

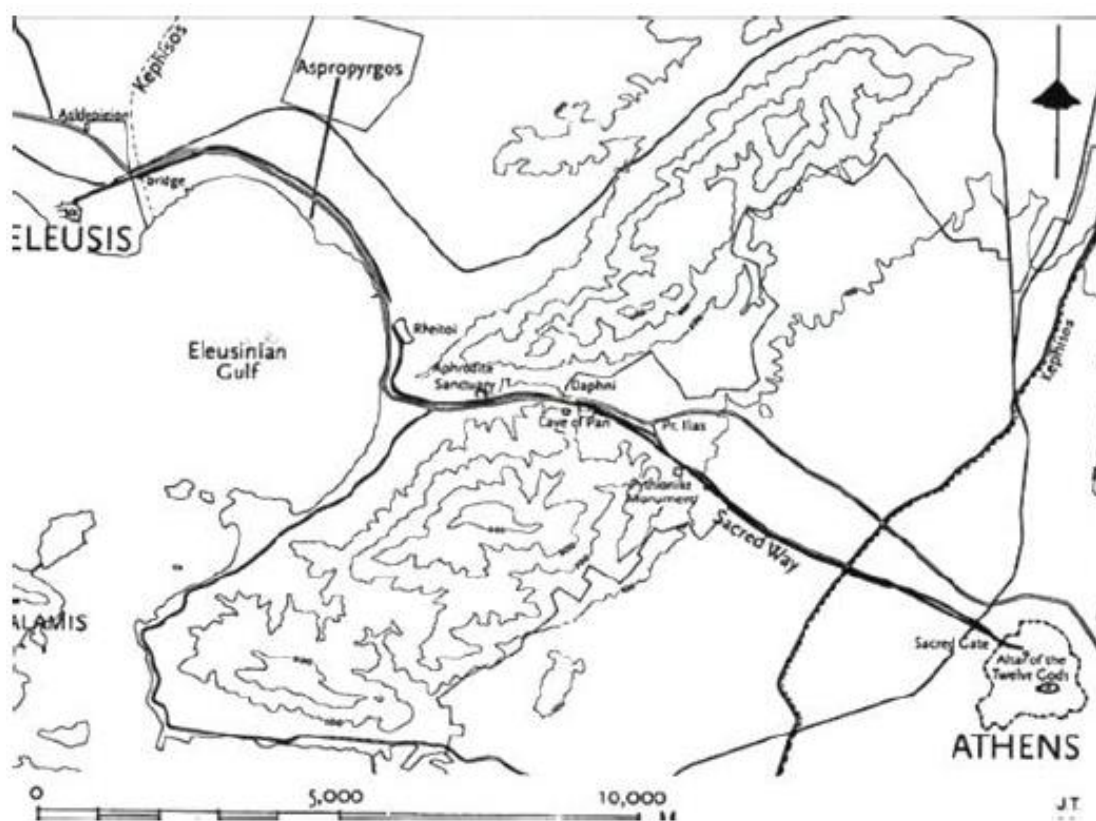

Εικόνα 85 Τμήμα της γέφυρας

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

10.2 Ιερά Οδός

Το κομμάτι της Ιεράς Οδού, που συνέδεε τη γέφυρα του Ελευσινιακού Κηφισού με το Ιερό της Δήμητρας, έχει εντοπισθεί ύστερα από ανασκαφές σε διάσπαρτα σημεία της πόλης. Μάλιστα, διαπιστώθηκε ότι ακολουθούσε πορεία παράλληλη προς την κεντρική αρτηρία της σύγχρονης πόλης που φέρει σήμερα το όνομα *Ιερά Οδός*. Σήμερα ένα μεγάλο κομμάτι του αρχαίου δρόμου είναι ορατό σήμερα στην ιδιοκτησία του ΙΚΑ.

Εικόνα 86 Τοπογραφικό διάγραμμα που απεικονίζει την σύνδεση Αθηνών-Ελευσίνος μέσω της Ιεράς Οδού.

10.3 Λευκός Πύργος Ασπροπύργου

Πάνω στον δρόμο Ασπροπύργου- Ελευσίνας και μετά την γέφυρα στα 100 περίπου μέτρα, βρίσκονται τα λείψανα της θεμελίωσης πύργου εποχής φραγκοκρατίας, (Εικόνα 10). Τα λείψανα αυτά αποτελούνται από μεγάλους κυβόλιθους από λευκό μάρμαρο οι οποίοι προέρχονται από αρχαία ταφικά μνημεία και ήταν εντοιχισμένοι στον πύργο.

Λόγω του λευκού μαρμάρου αυτών των κυβόλιθων, ο πύργος έδωσε το όνομα του στην πόλη, που ονομάζεται μέχρι σήμερα Ασπρόπυργος, (Εικόνα 9).

Εικόνα 87 Απεικόνιση λευκού πύργου Ασπροπύργου

Πηγή: Λαογραφικό Μουσείο Δήμου Ασπροπύργου

Εικόνα 88 Τα λείψανα της θεμελίωσης του λευκού πύργου

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

10.4 Ρολόι Ασπροπύργου

Το Ρολόι του Ασπροπύργου είναι έργο του διάσημου αρχιτέκτονα του Μεσοπολέμου Βασίλη Τσαγρή (1881-1942). Το ρολόι άρχισε να χτίζεται το 1928 στην κεντρική πλατεία με στατική μελέτη του μηχανικού Νικ. Χατζηπαναγιώτη. Θεωρείται Ρολόι έμβλημα από τον Μεσοπόλεμο, ύψους 20 μ. Λανθασμένες ενέργειες οδήγησαν το τραυματισμένο από τους σεισμούς του 1999, με αποτέλεσμα να απολέσει την αρχική πλινθοδομή του, τα μαρμάρια σκαλοπάτια της βάσης και κυρίως τον μηχανισμό του. Το 2005 ο Σύλλογος Μηχανικών Ασπροπύργου πρότεινε στον Δήμο την αποκατάσταση του Ρολογιού τονίζοντας την σπουδαιότητα του ως μνημείο, (Εικόνα 12). Πλέον η ανακατασκευή του Ρολογιού έχει ολοκληρωθεί και αποτελεί το μοναδικό μνημείο που δίνει ύψος την πόλη.

Εικόνα 89 Παλαιό ρολόι Ασπροπύργου.
Πηγή: λαογραφικό μουσείο Ασπροπύργου

Εικόνα 90 Σημερινό ρολόι Ασπροπύργου μετά την ανακατασκευή του.

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

10.5 Ναός Αγίου Ιωάννη Νηστευτή

Νοτιοανατολικά του Ασπροπύργου περίπου 2 χιλιόμετρα, στο δρόμο προς Αθήνα βρίσκεται εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Νηστευτή. Ο χώρος όπου είναι κτισμένη θεωρείται κατά την παράδοση αλλά και από νεότερα έγγραφα ως τσιφλίκι του Στεφάν πασά. Γι' αυτόν τον λόγο η περιοχή ονομάζεται Στεφάνι, ενώ πιο ψηλά στην πλαγιά υπάρχουν τα ερείπια των υποστατικών του τσιφλικιού. Όμως, αν δεχθούμε ότι η ανέγερση της εκκλησίας τοποθετείται στα τέλη του 16ου αι., είναι σίγουρο ότι η προσάρτηση του τσιφλικιού στον Στεφάν πασά έγινε αργότερα, διότι δεν είναι δυνατόν μέσα σε τσιφλίκι Τούρκου πασά να κτιστεί εκκλησία. Έτσι θέτουμε ως πιθανότερο χρονικό όριο της δημιουργίας του τσιφλικιού, ή αλλιώς του οικισμού τις αρχές του 17ου αι. .

Η εκκλησία ανήκει στον ναό δομικό τύπο που πρώτος ο Γ. Λαμπράκης ονόμασε «σταυρεπίστεγο», ονομασία που επικράτησε και διεθνώς. Ο τύπος αυτός που συναντάται, από τον 13ο μέχρι και τον 18ο αι. με μία ιδιόμορφη γεωγραφική εξάπλωση στον ελλαδικό χώρο, θεωρείται από τους νεότερους ερευνητές σχεδόν αποκλειστικά ελληνικός με πιθανή πατρίδα την Πελοπόννησο.

Τυπολογικά η κάτοψη της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννη του Νηστευτή ανήκει στην παραλλαγή των σταυρεπίστεγων του τύπου Α2. Χαρακτηριστικό στοιχείο της παραλλαγής αυτής είναι ότι οι τοίχοι των μακρών πλευρών εξωτερικά συνεχίζονται αδιάσπαστοι, ενώ εσωτερικά το πάχος τους ελαττώνεται δημιουργώντας μικρή εσοχή στο τμήμα που αντιστοιχεί στην κάθετη καμάρα.

Χαρακτηριστικό ακόμη είναι ότι στη βάση των τοίχων έχουν χρησιμοποιηθεί μεγάλες πέτρες, πιθανόν για καλύτερη θεμελίωση, για μόνωση και για αντιστήριξη, λόγω του βυθίσματος του κτηρίου στο μαλακό έδαφος. Τέλος στην τοιχοποιία διακρίνονται ξυλοδεσιές, οι λεγόμενες ιμαντώσεις των Βυζαντινών, δηλαδή η παρεμβολή στο κτίσιμο τεμαχίων σκληρών ξύλων για λόγους αντισεισμικής προστασίας. Στην περίπτωση του Αγίου Ιωάννη υπάρχει ένας ακόμη σημαντικός λόγος ύπαρξής του: το μαλακό έδαφος. Η ύπαρξη των ιμαντώσεων προστατεύει και από τα πιθανά «καθίσματα» των τοίχων. Εξωτερικά οι αμφικλινείς στέγες καλύπτονται με τα λεγόμενα βυζαντινού τύπου σύγχρονα κεραμίδια.

Εικόνα 91 Ναός Αγίου Ιωάννη Νηστευτή

Πηγή: λαογραφικό μουσείο Ασπροπύργου

10.6 Ναός Αγίου Ιωάννη Προδρόμου

Ο Ναός του Αγίου Ιωάννη του Πεζοδρόμου ,είναι γνωστή ως η εκκλησία του παλαιού νεκροταφείου στα ανατολικά του Ασπροπύργου. Σήμερα ο χώρος γύρω της έχει διαμορφωθεί σε περιοχή πρασίνου. Είναι μονόχωρη δρομική, με εσωτερικές διαστάσεις χωρίς την κόγχη 5,65 μέτρα μήκος και 2,96 μέτρα πλάτος. Το εμβαδόν της 16,72 τετραγωνικά μέτρα.

Στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο έχουμε μια σειρά από μεμονωμένες εικόνες, που φέρουν επώνυμες δεήσεις χρονολογημένες το 1700. Πρέπει να τονιστεί ότι είναι η μοναδική εκκλησία στο χώρο του παλιού χωριού των Καλυβιών. Στον περίγυρό της δημιουργήθηκε το πρώτο νεκροταφείο του χωριού.

Εικόνα 92 Ναός Αγίου Ιωάννη Προδρόμου

Πηγή: λαογραφικό μουσείο Ασπροπύργου

Η δέηση, η παράκληση, η ικεσία κάποιου με προσφορά το κόστος κατασκευής εικόνας ήταν κάτι πολύ σύνηθες σ' όλες σχεδόν τις εκκλησίες της τουρκοκρατίας. Όμως το πλήθος δεήσεων στην συγκεκριμένη εκκλησία ήταν πολύ μεγάλο σε σχέση με τις υπόλοιπες εκκλησίες.

10.7 Ναός Αγίας Παρασκευής

Ένας από τους μεταβυζαντινούς ναούς ήταν και της Αγίας Παρασκευής ο οποίος χρονολογείται από τα τέλη του 17ου με αρχές του 18ου αιώνα.

Το χτίσιμο του νέου ναού δεν έχει εξακριβωθεί. Οι Εφημερίδες της Κυβερνήσεως του 19ου αιώνα δεν αναφέρουν να είχε συσταθεί ερανική επιτροπή για το χτίσιμο του ναού, όπως γινόταν για όλες τις νεοαναγειρόμενες εκκλησίες. Είναι γνωστό ότι τα εγκαίνια έγιναν ανήμερα της γιορτής της Αγίας Παρασκευής 26 Ιουλίου 1904.

Εικόνα 93 Ναός Αγίας Παρασκευής

Πηγή: λαογραφικό μουσείο Ασπροπύργου

10.8 Αγωγός Αδριάνειου Υδραγωγείου

Ιδιαίτερα σημαντικά ευρήματα που χρονολογούνται στα ρωμαϊκά χρόνια αποτελούν τα τμήματα υπόγειου αγωγού του Αδριάνειου Υδραγωγείου, καθώς και τα ερείπια δεξαμενής που εντοπίστηκαν στο χείμαρρο της Γιαννούλας, στα βόρεια και βορειοανατολικά του λόφου του Κυρίλλου. Ο αγωγός αυτός συνδεόταν με υπέργειο κτιστό αγωγό που υδροδοτούσε την Ελευσίνα. Επίσης έχει εντοπιστεί μικρό τμήμα υπόγειο τμήμα στην πλαγιά του χειμάρρου νοτιότερα της παλαιάς γέφυρας του Αγίου Γεωργίου Ασπροπύργου. Πιθανότατα το τμήμα αυτό άνηκε σε επιμέρους διακλάδωση του παραπάνω αγωγού, προκειμένου να υδροδοτηθεί η παράκτια περιοχή του ανατολικού Θριασίου πεδίου. Το Αδριάνειο Υδραγωγείο ήταν ένα έργο που σκόπευε να καλύψει τις αυξανόμενες ανάγκες υδροδότησης της Αθήνας. Το έργο ξεκίνησε ο Ρωμαίος αυτοκράτορα Αδριανός στα πλαίσια των εκτεταμένων έργων που διενήργησε προκειμένου να αναβαθμίσει και να κοσμήσει την πόλη των Αθηνών την οποία θαύμαζε για την ιστορία και τον πολιτισμό της. Ως προς τον χρόνο κατασκευής του υδραγωγείου υπάρχουν διαφωνίες. Κάποιοι ιστορικοί υποστηρίζουν ότι αυτό είχε ξεκινήσει να κατασκευάζεται ήδη από το 117μ.Χ. και ότι αποπερατώθηκε το 161.Χ., ενώ άλλοι κάνουν λόγο για το διάστημα μεταξύ 125 και 140μ.Χ. όπως επίσης άλλοι προσδιορίζουν τον χρόνο κατασκευής του μεταξύ 134 και 140μ.Χ.

Εικόνα 94 Ευρήματα Αδριάνειου Υδραγωγείου στον Ασπρόπυργο

Πηγή: West Attica Side Stories

Ο τρόπος κατασκευής των αγωγών ήταν σχετικά απλός και ιδιαίτερα αποτελεσματικός. Αρχικά διανοίγονταν ανά 35-40 μέτρα κατά μήκος της χαραγμένης διαδρομής κατακόρυφα πηγάδια συνεχιζόμενα ενώ από κάθε τέτοιο πηγάδι ξεκινούσε η διάνοιξη της σήραγγας και προς τις δύο κατευθύνσεις μέχρι το τμήμα που ξεκινούσε από το ένα πηγάδι να συναντήσει το τμήμα που διανοιγόταν από το επόμενο, προς την αντίθετη κατεύθυνση. Η μέθοδος αυτή επιτάχυνε κατά πολύ τους ρυθμούς διάνοιξης των σηράγγων ενώ τα φρεάτια παρείχαν αερισμό και φωτισμό διευκολύνοντας ταυτόχρονα και την απομάκρυνση των προϊόντων της εκσκαφής. Η διαδρομή των σηράγγων φυλασσόταν μυστική, ενώ τα στόμια των φρεατίων σκεπαζόταν και παραλλασσόταν μετά την διάνοιξη κάθε τμήματος ώστε να μην διακρίνονται εύκολα ακόμα και από μικρή απόσταση. Με αυτόν τον τρόπο λαμβάνονταν προφυλάξεις για το ενδεχόμενο εσκεμμένης μόλυνσης του νερού είτε ως αποτέλεσμα δολιοφθοράς, είτε κατά την διάρκεια τυχόν πολιορκίας της πόλης από κάποιον εχθρό. Ανάλογα με τον τύπο του υπεδάφους, οι αγωγοί αλλού

ήταν λαξευμένοι μέσα στον φυσικό βράχο και αλλού πλινθόκτιστοι προκειμένου να εμποδίζεται η κατάρρευση των μαλακών χωμάτινων τοιχωμάτων εντός του αυλού. Διέρχονταν σε βάθη 10 έως 40 μέτρων από την επιφάνεια του εδάφους και η διατομή τους είχε σχήμα όρθιου ορθογωνίου παραλληλογράμμου, ενώ το άνω τμήμα ήταν αποστρογγυλεμένο (ύψος 1,60 και πλάτος 0,70).

Εικόνα 95 Αδριάνειο Υδραγωγείο Αθήνας

Πηγή: ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ

Το υδραγωγείο λειτουργούσε κανονικά μέχρι και την απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους. Έπειτα από την απελευθέρωση δεν μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες τις Αθήνας, έτσι κατασκευάζεται στις αρχές του προηγούμενου αιώνα το φράγμα του Μαραθώνα και η ομώνυμη τεχνητή λίμνη. Η λίμνη του Μαραθώνα ήταν το κυριότερο απόθεμα νερού για την ύδρευση της Αθήνας από το 1931 όπου άρχισε να δίνει νερό. Το συγκεκριμένο σύστημα ύδρευσης έχει 4 ταμιευτήρες υδροδότησης οι οποίοι είναι του Μόρνου, του Εύπνου, της Υλικής και του Μαραθώνα. Το νερό αφού συγκεντρωθεί στους ταμιευτήρες φτάνει στις μονάδες επεξεργασίας νερού, όπου εκεί υποβάλετε σε

επεξεργασία για να ναι πόσιμο. Μια από τις μονάδες επεξεργασίας νερού είναι η ΜΕΝ Ασπροπύργου. Το έτος κατασκευής της μονάδος η οποία είναι γειτονική με το κανάλι του Μόρνου, είναι το 1995 ενώ το έτος έναρξης λειτουργίας είναι το 1997.

Εικόνα 96 Μονάδα Επεξεργασίας Νερού Ασπροπύργου

Πηγή: ΕΥΔΑΠ

10.9 Προστασία και Ανάπλαση Αρχαιολογικών Χώρων

Η εκπαίδευση των πολιτών και η διαμόρφωση μιας νέας περιβαλλοντικής – κοινωνικής – πολιτιστικής κουλτούρας, αποτελεί το ζητούμενο για την επίτευξη μιας νέας διακυβέρνησης, όπου οι πολίτες θα εκπροσωπούνται στις δράσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας της ζωής. Με αυτές τις προϋποθέσεις οι ευαισθητοποιημένοι πολίτες θα είναι ικανοί να αναλάβουν ποικίλους ρόλους στην κοινότητα και να λειτουργούν υπεύθυνα στην καθημερινότητά τους, ως επαγγελματίες και εργαζόμενοι, ως φορείς διαχείρισης, ανάπτυξης και αναβάθμισης του περιβάλλοντος⁸.

Σε μια χώρα με την κλίμακα και τα μεγέθη της Ελλάδας, αλλά και με την διασπορά μερικών χιλιάδων αρχαίων και νεωτέρων μνημείων, τα οποία καθιστούν το σύνολο της επικράτειας έναν αναπεπταμένο αρχαιολογικό χώρο, η ενότητα του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος γίνεται απολύτως κατανοητή. Οι αρχαιολογικοί χώροι και οι ιστορικοί τόποι είναι αδύνατον να ερμηνευθούν και να κατανοηθούν αν αποκοπούν από τον συγκεκριμένο χώρο, από το φυσικό περιβάλλον στο οποίο ανήκουν. Το γεγονός ότι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι άμεσα συνδεδεμένη με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς οι ενέργειες για την προστασία του μνημειακού πλούτου συνεπάγονται την διατήρηση ελεύθερων και εν πολλοίς αδόμητων χώρων, διαφαίνεται σχετικά νωρίς στις αποφάσεις της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Τα μνημεία όλων των εποχών και οι αρχαιολογικοί χώροι προστατεύονται αποτελεσματικότερα όταν αποτελούν μέρος της ζωής των πολιτών.

σύγχρονη πολιτιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενθαρρύνει επενδύσεις σε πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς που συμβάλλουν στην πάταξη της ανεργίας, στην κοινωνική ευημερία και στη λεγόμενη οικονομία της ευτυχίας (economics of happiness), που συνδέεται άρρηκτα με τις νέες μορφές διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

⁸ Unesco. Education for sustainable development toolkit. Un.nations: education sector, , 2006.

Κερδίζει συνεχώς έδαφος η αντίληψη ότι οι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία προστατεύονται και συντηρούνται αποτελεσματικότερα όταν αποτελούν μέρος της ζωής των πολιτών, όταν περιλαμβάνονται στη λεγόμενη οικονομία του ελεύθερου χρόνου και στη διά βίου εκπαίδευση. Στις στρατηγικές αφύπνισης του ενδιαφέροντος των τοπικών κοινωνιών (για την πολιτιστική τους κληρονομιά) εντάσσεται και η καθιέρωση ενός προγράμματος ποιοτικών πολιτιστικών εκδηλώσεων συμβατών προς τους αρχαίους χώρους θεάματος και ακροάματος που αντέχουν φυσικά στην παρουσία πλήθους ατόμων.

11. ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΤΙΡΙΑ

Σε γενικές γραμμές οι κτιριακές εγκαταστάσεις διατηρούνται σε κακή κατάσταση λόγω της παλαιότητας, της χρόνιας εγκατάλειψης, της έλλειψης συντήρησης και κυρίως της κακής ποιότητας κατασκευής με υλικά μη συμβατά σε θαλασσίνο περιβάλλον. Οι φθορές που παρουσιάζονται είναι : καταρρεύσεις στεγών, τοπικές καταρρεύσεις – ρηγματώσεις και αποδιοργάνωση λιθοδομών και οπτοπλινθοδομών, ενανθράκωση του σκυροδέματος και οξείδωση του σιδηρού οπλισμού του με αποτέλεσμα τη μείωση της στατικής ικανότητας των φορέων και συμπληρώσεις τοιχοποιιών με νεότερες επεμβάσεις, οι οποίες αλλοιώνουν την αρχική μορφολογία των κτιρίων.

Εικόνα 97 Νεόδμητη κατοικία

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Ο Ασπρόπυργος λειτουργούσε ανέκαθεν ως πόλη - κόμβος λόγω της νευραλγικής του θέσης. Ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της πόλης είναι ότι λειτουργεί ως πέρασμα. Παράλληλα σήμερα ο Ασπρόπυργος έχει εξελιχθεί να λειτουργεί σαν δορυφόρος της Αθήνας και προσφέρει προοπτικές

εξέλιξης τόσο στην Αθήνα, της οποίας η χωρική ενότητα θα διευρυνθεί, όσο και στην ίδια που θα αναδειχθεί και θα επηρεάσει και αυτή με τη σειρά της τις γειτονικές περιοχές.

Η άναρχη, ανοργάνωτη, ασυντόνιστη και παράλληλη με την ακτή, οικιστική ανάπτυξη στη αλλοιώνει μόνιμα την αισθητική του τοπίου, προκαλώντας καταστροφές στο φυσικό περιβάλλον, ενώ παράλληλα επιδρά αρνητικά στην κοινωνική δομή του πληθυσμού, το εισόδημα και την απασχόληση.

Εικόνα 98 Νεόδμητη κατοικία

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

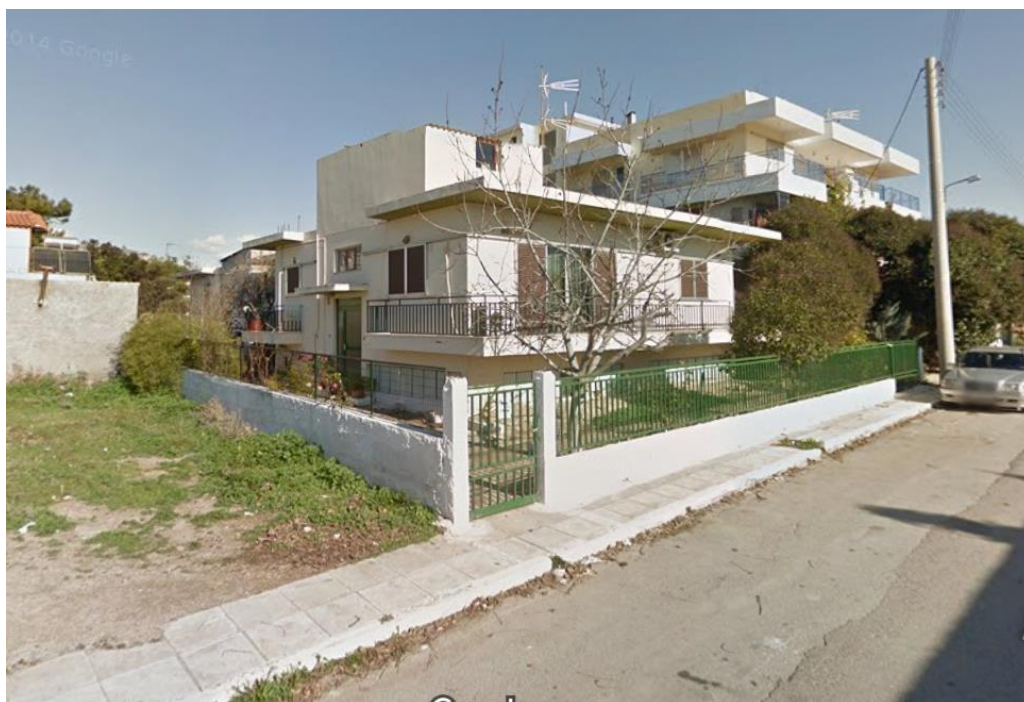
Εικόνα 99 Ρυμοτομικά η περιοχή παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα, υπάρχουν πολλά αδιέξοδα και ασυνέχειες στο οδικό δίκτυο.

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

11.1 Επιτρεπόμενες Επεμβάσεις

Η περίπτωση ανάπλασης και συντήρησης διατηρητέων κτιρίων θεωρείται από τις πλέον πολύπλοκες περιπτώσεις. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (ΦΕΚ Δ 76/5.2.2004,) περί διατηρητέων κτιρίων προβλέπονται οι εξής περιορισμοί:

1. Απαγόρευση οποιασδήποτε επέμβασης επί του διατηρητέου, χωρίς την έγκριση του Υπουργού που το κήρυξε διατηρητέο.
2. Υποχρέωση του ιδιοκτήτη να το συντηρεί και να το επισκευάζει. Σε αντίθετη περίπτωση ο Δήμος και το Δημόσιο έχουν δικαίωμα να το συντηρήσουν και να καταλογίσουν τη δαπάνη στον ιδιοκτήτη.

Εικόνα 100 Ελλιπής συντήρηση πεζοδρομίου και δρόμου .

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

3. Απαγόρευση εκτέλεσης οποιασδήποτε οικοδομικής εργασίας χωρίς άδεια με απειλή επιβολής προστίμου από 293,47 ευρώ μέχρι 14.673,51 ευρώ.
4. Όποιος καταστρέφει, βλάπτει, ρυπαίνει, καθιστά ανέφικτη ή δυσχερή τη χρήση ή αλλοιώνει τη μορφή μνημείου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών, η οποία μπορεί να φθάσει και σε κάθειρξη 10 ετών (άρθρο 56 ν. 3028/2002).
5. Επιβάλλονται όλοι οι φόροι της ακίνητης περιουσίας, ακόμη και για το υπόλοιπο του συντελεστή δόμησης που δεν επιτρέπεται στον ιδιοκτήτη να εκμεταλλευτεί.

11.2 Ανάλυση S.W.O.T. για την Ανάπλαση Διατηρητέων Κτιρίων

Η ανάλυση SWOT είναι μία μέθοδος εκτίμησης της ετοιμότητας της επιχείρησης (strengths, weaknesses, opportunities, threats.) για να σχεδιάσουμε ένα αποτελεσματικό στρατηγικό πρόγραμμα θα πρέπει να εναρμονίσουμε τους στόχους μας με τα μέσα που διαθέτει η επιχείρηση. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο αν εντοπιστούν ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύνατα σημεία της επιχείρησης. Η διάγνωση των δυνατών και αδύνατων αυτών σημείων, καθώς και των ευκαιριών και απειλών που υπάρχουν στο περιβάλλον, ονομάζεται ανάλυση SWOT και παρατίθεται ακόλουθο.

Δυνατά Σημεία Η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική των κτιρίων Εύκολη πρόσβαση καθώς όλα βρίσκονται στο κέντρο της πόλης Παροχές επιδοτήσεων για την ενεργειακή βελτίωση των κτιρίων Ο ιδιαίτερος διάκοσμος των κτιρίων Τα κτίρια καθώς βρίσκονται στον πυρήνα της πόλης της Ελευσίνας, και περικλείονται από εταιρείες, δημόσιες υπηρεσίες και τράπεζες. Γειτνίαση με λιμάνι Γειτνίαση με αρχαιολογικό χώρο Διατήρηση του ιστορικού χαρακτήρα της πόλης	Αδύνατα Σημεία Υψηλό κόστος παρεμβάσεων (δομικών - ενεργειακών) Χαμηλό βιοτικό επίπεδο της περιοχής Παλαιότητα υλικών κατασκευής Αναρχη δόμηση περιοχής Έλλειψη ενιαίου χαρακτήρα γειτονιών Νοοτροπία ατομικιστική και αντισυλλογική Έλλιπείς τουριστικές παροχές Έλλιπής προστασία και συντήρηση των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς
Ευκαιρίες Ανάπλαση παραλιακού μετώπου Χρηματοδότηση έργων ΕΣΠΑ 2016-2020 Προγράμματα αναβάθμισης της πόλης Προγράμματα ανάπλασης των πολιτιστικών μνημείων	Απειλές Λόγω της οικονομικής κρίσης να μην μπορέσουν να ολοκληρωθούν οι επεμβάσεις ανάπλασης Αναποτελεσματικό νομοθετικό πλαίσιο Αλόγιστες επεμβάσεις και αλλοίωση του χαρακτήρα των διατηρητέων κτιρίων Λόγω της οικονομικής κρίσης μείωση του τουρισμού

Ξεκινώντας από την πιο απλή και ταυτόχρονα πιο δυσάρεστη περίπτωση, αυτή της διάσωσης του κελύφους, πρέπει αρχικά να αποφευχθεί η κατεδάφιση, την οποία επιθυμούν στην πλειοψηφία των περιπτώσεων οι ιδιοκτήτες. Κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό αν δεν διασφαλίζεται από μια οικονομικά συμφέρουσα επανάχρηση ή όταν δεν επιβάλλεται από την πολιτεία.

Ουσιαστικά η ανάπτυξη νέων χρήσεων λειτουργεί ως ανακύκλωση. Αν δεν υπάρξει νέα χρήση, εξάλλου, τα κονδύλια που απαιτούνται για την διατήρηση σύντομα θα στερέψουν. Αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει το ενδιαφέρον του ιδιώτη, αφού, σε σχέση με την ανέγερση ενός νέου κτιρίου στη θέση του παλαιού, απαιτεί λιγότερες πρώτες ύλες, μικρότερες δαπάνες για εξοπλισμό όπως θέρμανση, υδραυλικές εγκαταστάσεις κλπ, ενώ παράλληλα αποφεύγεται και το κόστος της κατεδάφισης.

Εικόνα 101 .Οδός Σαχτούρη

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

Η σημερινή πολεοδομική μορφή των πόλεων του Λεκανοπεδίου Αττικής διαμορφώθηκε στα μέσα του αιώνα και μέχρι και τη δεκαετία του 70'. Η ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας ζωής των τότε κατοίκων αποτέλεσε το κίνητρο δημιουργίας πολυκατοικιών.

Η λύση αυτή που ακολουθήθηκε το 1970 αποτελούσε μια εξαιρετική επιλογή, όπου συνδύαζε τη αναβάθμιση της ποιότητας ζωής με την οικονομία χώρου και χρήματος. Η έντονη δραστηριότητα που ακολούθησε και η άναρχη οικοδόμηση μετέτρεψε τις γραφικές γειτονιές των πόλεων στην σημερινή αξιολύπητη μορφή τους. Η άναρχη ανοικοδόμηση τεκμηριώνετε με την μη πρόβλεψη επαρκείς κοινόχρηστους χώρους και χώρους πρασίνου στις πόλεις. Η έντονη δραστηριότητα στην οποία αναφερόμαστε έχει να κάνει με την αδικαιολόγητη αυξητική τάση των συντελεστών δόμησης που σκοπό είχαν το συμφέρον των κατασκευαστών.

Εικόνα 102 Σύμπλεγμα πολυκατοικιών στην Λεωφόρο Δημοκρατίας στον Ασπρόπυργο

Πηγή: Προσωπικό αρχείο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η μελέτη εστίασε στα προβλήματα του Δήμου Ασπρόπυργου κυρίως σε ζητήματα πολεοδομικής φύσης καθώς και θέματα που υποβαθμίζουν την ποιότητας ζωής των κατοίκων του Δήμου Ασπροπύργου.

Κύριο ζήτημα αποτελεί η ύπαρξη χωματερής (ΧΥΤΑ) και η λειτουργία της έξω από τα όρια του δήμου στα σύνορα με τον Δήμο Φυλής η οποία είναι ατεκμηρίωτη σε επίπεδο σχεδιασμού. Δεδομένου ότι η χωματερή δεν είναι μέσα στα όρια του Δήμου, δεν αποτελεί σκοπό της εργασίας η εμφάνιση στο εν λόγω ζήτημα, όμως υποχρεούμαστε να το αναφέρουμε ως μείζων θέμα της ευρύτερης περιοχής.

Σχετικά με την Βιομηχανική Ζώνη προκύπτει από αντίστοιχες περιπτώσεις πως επιβάλλεται να δημιουργηθεί σε βάθος μιας δεκαετίας μια διαχωριστική ζώνη μεταξύ της αστικής και βιομηχανικής περιοχής ώστε να μην επηρεάζει η ύπαρξη της μίας την εύρυθμη λειτουργία της άλλης και κατά συνέπεια να μην υποβαθμίζεται η αστική περιοχή. Αθροιστικά προτείνεται την τοποθέτηση βλάστησης (χαμηλής και πυκνής) ώστε να δημιουργηθεί μια αισθητικά όμορφη και λειτουργική ζώνη.

Σχετικά με την περιβαλλοντική προστασία της περιοχής προτείνεται εκπόνηση Γενικού Χωροταξικού, Ειδικού Χωροταξικού, και πολεοδομικών ρυθμίσεων με απόλυτο σεβασμό και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, με ισόρροπη κατανομή των ωφελημάτων που προκύπτουν από αυτές τις ρυθμίσεις, για παράδειγμα σχέδια πόλης με υψηλό ισοζύγιο πρασίνου και δημόσιων χώρων, χαμηλούς συντελεστές δόμησης, ανάπλαση υποβαθμισμένων περιοχών. Κύριως μέλημα των αιρετών θα πρέπει να είναι σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος και περιορισμός των ρύπων. Να εγκατασταθεί στην περιοχή μόνιμο κλιμάκιο των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος. Να ελεγχθούν και να ενταχθούν οι βιομηχανίες και οι μονάδες που υπόκεινται στις διατάξεις των Κοινοτικών Οδηγιών Seveso I και II, δηλαδή στην υποχρέωση υποβολής μελέτης επικινδυνότητας και την εκπόνηση Σχεδίου Αντιμετώπισης Τεχνολογικού Ατυχήματος Μεγάλης Έκτασης (ΣΑΤΑΜΕ).

Αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, αντιπλημμυρικά έργα για την αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων στις πληγείσες περιοχές, αυστηροποίηση του θεσμικού πλαισίου, ενίσχυση εθελοντικών – αυτοοργανωμένων ομάδων πολιτών και κινημάτων για την προστασία των περιοχών που έχουν πληγεί,

Να διατηρηθεί όσο το δυνατόν η αγροτική γη, σε βάρος της οποίας αναπτύσσονται χωρίς προγραμματισμό βιομηχανικές, βιοτεχνικές μονάδες και μεγάλοι αποθηκευτικοί χώροι (Logistics)

Επιπρόσθετα όσον αφορά τις κτιριακές υποδομές απαιτείται άμεση αντιμετώπιση των βασικών ελλείψεων στον τομέα της σχολικής στέγης ειδικά στο Α/βάθμιο επίπεδο αλλά και σε παιδικούς σταθμούς με σαφή επιβάρυνση οικονομική των νοικοκυριών καθώς αναγκάζονται να καταφύγουν σε ιδιωτικά σχολεία και παιδικούς σταθμούς ελλείψει των δημόσιων κοινωνικών δομών.

Τέλος να σημειωθεί πως θα προωθηθεί ο ορεινός, θαλάσσιος , θρησκευτικός, και αρχαιολογικός τουρισμός στην περιοχή που διαθέτει όλα τα δεδομένα

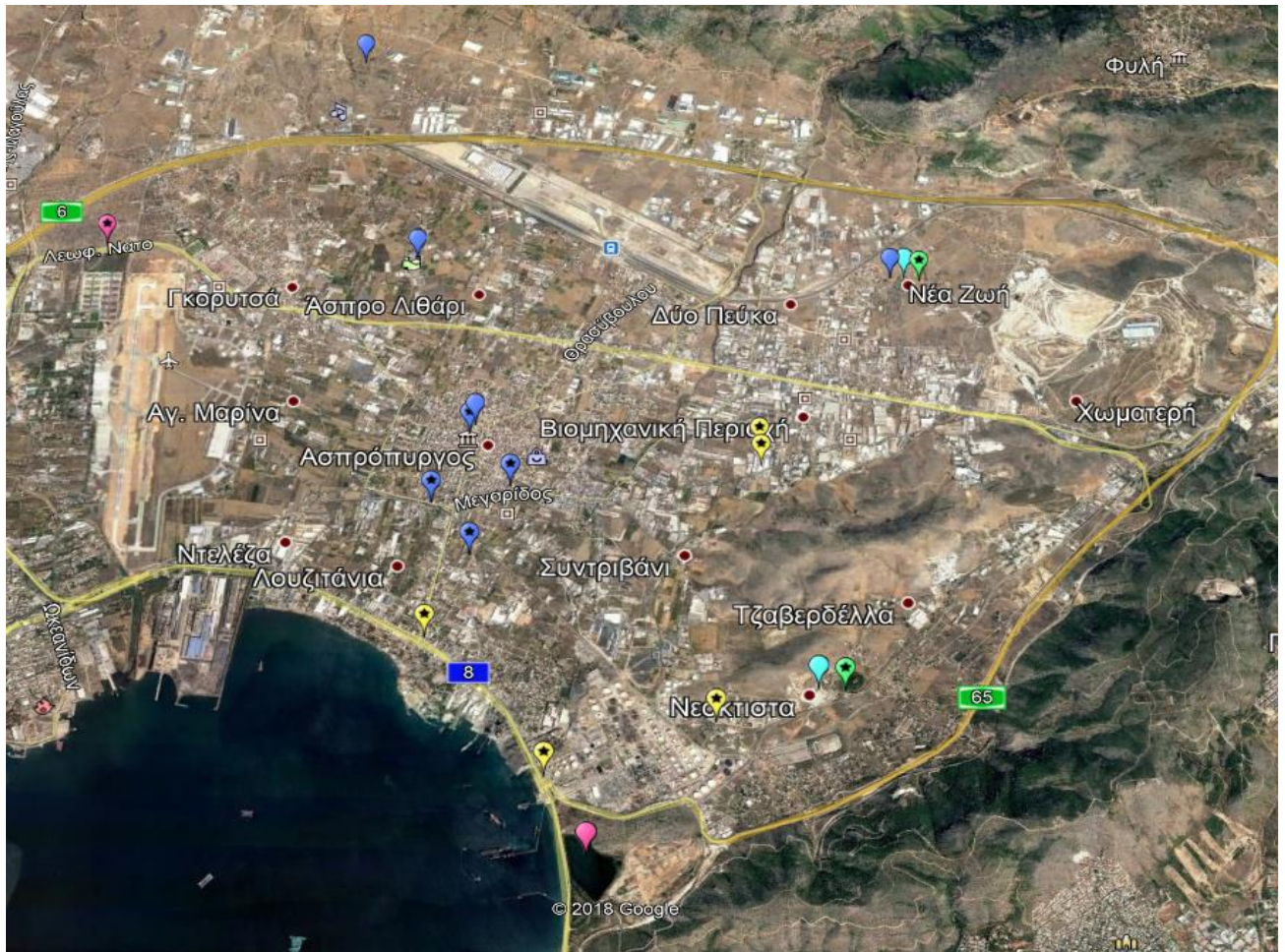
Βιβλιογραφία

- i. **Αναπτυξιακή Σύμπραξη EQUAL ‘ΔΙ.ΚΑ.ΔΙ. – ROM’** Μελέτη για την ανίχνευση των εκπαιδευτικών αναγκών των ευάλωτος πληθυσμιακών ομάδων των Ρόμα, , Σεπτέμβριος 2006.
- ii. **Βασιλειάδου, Μ.** «Προκαταλήψεις και Στερεότυπα», Καθημερινή, 8 Ιανουαρίου, ένθετο: Ταξιδεύοντας με τους Τσιγγάνους. 1995
- iii. **Γρίβας Παναγιώτης** Διερεύνηση και εκ των προτέρων αξιολόγηση των Επιχειρηματικών Περιοχών στην Ελλάδα κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013, Αθήνα 2008
- iv. **Δήμος Μεγαρέων** Τα Μέγαρα της αρχαιότητας, 2002
- v. **Κατσρίτης Θ. Δημαλέξης Α.** Η ορνιθαπανίδα στον υγρότοπο του Βουρκαρίου Μεγάρων, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ορνιθολογική έκθεση, , Αθήνα 2009
- vi. **Κοκκινάκη, Σ.** Τα Κοινωνικά Χαρακτηριστικά των Τσιγγάνων της Περιοχής Άνω Λιοσίων Αττικής, 1983
- vii. **Λαγκαδινού Ε., Ν. Γιαννάκης, Δ. Αργυρόπουλος,** Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων: Έργα προστασίας και ανάδειξης υγροτόπου στη θέση Αλυκές Ωροπού και δημιουργίας προτύπου οικολογικού Πάρκου, Ελληνική Δημοκρατική Περιφέρεια Αττικής, Δήμος Ωροπού, Μάρτιος 2009.
- viii. **Μάργαρης Ν.Σ.** Ο Υγρότοπος του Βουρκαρίου στα Μέγαρα, Τμήμα περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Αιγαίου, Επιστημονικός υπεύθυνος Μυτιλήνη Ιούνιος 2004.
- ix. **Μαυρόπουλος** Ενιαίος Σύνδεσμος Απορριμμάτων Κρήτης: « Τεχνολογίες επεξεργασίας λυμάτων», Σεπτέμβριος 2008.
- x. **Μήλακας, Δ. και Καλαμούκης, Θ** «Ο Καιρός των Τσιγγάνων», Κυριακάτικος Ριζοσπάστης, 10 Μαρτίου. 1991
- xi. **Μπαρκιρτζακης Δ.,** Τσιγγάνοι: Ο καρκίνος των Μεγάρων, 2007

- xii. **Σακερλή Μ.** Ανάπλαση παράκτιων περιοχών στην Αττική: Προβλήματα προοπτικές, τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας, Σεπτέμβριος 2010
- xiii. **Highbarger E.** History and Civilization of ancient Megara" 1972
- xiv. **Burkert W.** "Μυστηριακές λατρείες της αρχαιότητας" 1997

Διαδίκτυο

1. <http://megara-press.gr>
2. <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=11900&subid=2&pubid=36196948#>
3. <http://www.atticafreepress.gr/%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%87%CF%81%CE%B5%CE%BF%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%AF%CE%B1/>
4. <http://www.elzoni.gr/html/ent/419/ent.2419.asp>
5. <http://www.makthes.gr/news/opinions/36725/>
6. <http://www.attikisynergasia.gr/details.php?id=228>
7. http://www.24radio.gr/index.php?option=feeds&feed_id=11313&new_lang=en
8. http://www.ekathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_ell_2_02/06/2010_403103
9. <http://www1.rizospastis.gr/story.do?id=3710162&publDate>
10. <http://www.greekhelsinki.gr/dikaiomatika/06/fakelos/roma/02.htm>
11. <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=1&artId=4594734>
12. http://www.ptolemaida.gr/DHMOS/BIOPA/08_k5_thesplaisio.pdf
13. http://vourkari.blogspot.com/2009/04/blog-post_10.html
14. www.megara-press.blogspot.com
15. [http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=362&sni\[524\]=765&language=el-GR](http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=362&sni[524]=765&language=el-GR)

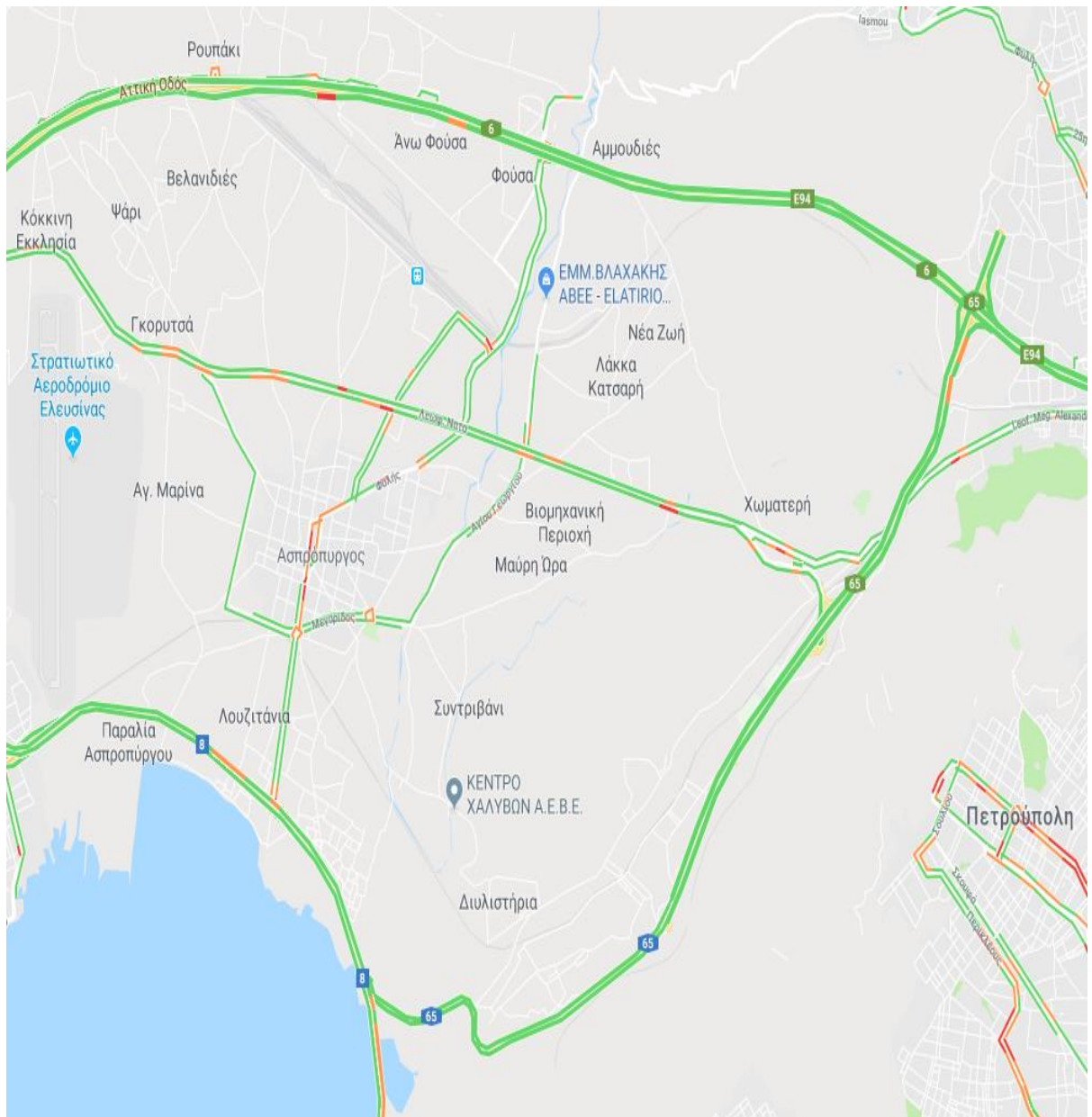

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

	Κατοικίες Ρομά
	Παράνομες χωματερές
	Μεταβυζαντινές εκκλησίες
και Ρολόι Ασπροπύργου
	Αυθαίρετη Δόμηση
	Μπαζωμένα ρέματα
	Λίμνη Κουμουνδούρου
	Προβλήματα Ηλεκτροφωτισμού

Χάρτης 1 στον οποίο απεικονίζονται προβλήματα και ιστορικά σημεία στον

Δήμο Ασπροπύργου

Γρήγορη █ █ █ █ Αργή

Χάρτης 2 στον οποίο απεικονίζεται η κυκλοφορία στους δρόμους του
 Ασπροπύργου